

τα Λογικά χωρίτικα

Περιοδική Έκδοση του Συλλόγου Ασημοχωριτών Αθηνών "Η ΠΡΟΟΔΟΣ"
Βουλγαροκτόνου 40, 114 72 Αθηνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Editorial	3
Γνώμη	4
Τα δύο Ασημοχώρια, Γεωργάκης Δημήτριος	4
Αφιέρωμα στην Παναγία την Ασημοχωρίτισσα, Γεωργάκης Δημήτριος	5
Οι εκκλησίες του Ασημοχωρίου, πρωτ. Τάτσης Διον.	6
Ηθη & έθιμα: Η προίκα, Γεωργάκης Αριστομένης, επιμέλεια: Στεργίου Αθηνά	7
Το ηπειρωτικό δημοτικό τραγούδι, Στεργίου Αθηνά	8
Στις Πάδες πριν από 100 χρόνια (1904) Ανδρεάδης Χρήστος	10
Παιδικές μνήμες από την εποχή του εμφυλίου πολέμου στο Ασημοχώρι, Νούτσης Στέφ.	11
Χάλκινα, υδροφόρα και μαγειρικά σκεύη του παλιού καιρού, Πασχάλης Μανώλης	12
Οξιά, πρωτ. Τάτσης Διον. - Γεωργάκης Δημ.	14
Ειδήσεις για χωριά του Γράμμου 1893-1899, Γκούτος Χαρίλαος	18
Το επιστημονικό, εθνικό και φιλολογικό έργο του ιατρού Βασιλείου Κ. Χρήστου,	
Πασχάλης Μανώλης	21
Προσκυνήματα της περιοχής μας: Το μοναστήρι της Παναγίας στην Πλαγιά πρωτ. Τάτσης Διον., επιμέλεια: Τσιλίκα Μαρία	22
Φωτογραφήματα	24
Ταξιδεύοντας στο χρόνο και στον τόπο της Ήπειρου, Χρονοπούλου -	
Πανταζή Χρύσα	26
Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδος, Γκιώκας Γεώργιος	28
Ασημοχώρι Καρδίτσας, Γεωργάκης Δημήτριος	30
Τα χωριά της Κόνιτσας, Φασούλης Χρήστος	32
Η φωνή των αποδήμων: Τριανταφυλλιά Νούτση, Γεωργάκης Δημήτριος	33
Παραδοσιακά & άλλα	34
Ιατρικές παρεμβάσεις, Πανταζής Στυλιανός	36
Ένας υπέροχος Ασημοχωρίτης γαμπρός, Νούτσης Στέφανος	36
ΕΙΔΗΣΕΙΣ – ΓΕΓΟΝΟΤΑ – ΣΧΟΛΙΑ	37
Ασημοχωρίτικη ζωή και κίνηση	42
Απ' όσα μας γράφουν	44
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ	45
Σύλλογος Ασημοχωριτών Αττικής, Απολογισμός - Προϋπολογισμός	46
Επιτροπή Βοσκοτόπων	47

Εξώφυλλο:
Η Παναγία η Ασημοχωρίτισσα

τα Λογικά χωρίτικα

Περιοδική έκδοση του Συλλόγου Ασημοχωριτών Αθηνών
“Η ΠΡΟΟΔΟΣ”

- Για την επικοινωνία και ενημέρωση των απανταχού συμπατριωτών
- Για τη διάσωση της πνευματικής και πολιτιστικής μας κληρονομίας
- Για την προκοπή και ανάδειξη του τόπου μας

Τεύχος 10 - Φθινόπωρο 2004

Εκδότης: Σύλλογος Ασημοχωριτών Αθηνών “Η ΠΡΟΟΔΟΣ”
Βουλγαροκτόνου 40, 114 72 Αθήνα, Τηλ. - Fax 210 6450884.

Επιχορήγηση: Κληροδότημα Βασ. Κ. Χρήστου

Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου:

Πρόεδρος: Νούτσης Β. Κωνσταντίνος

Αντιπρόεδρος: Στεργίου Αθηνά

Γραμματέας: Νούτσης Στέφανος

Ταμίας: Πανταζής Στέφανος

Μέλη: Νούτση Μαργαρίτα, Νούτσης Στυλιανός, Διαμαντοπούλου Εύη

Αρχισυντάκτης: Γεωργάκης Γ. Δ. Τηλ: 210 6524502, Κιν. 6974792862

Δημόσιες σχέσεις: Πανταζής Χρ. Στέφανος

Λογότυπο εξωφύλλου: Γιαννούλη Β. Αναστασία

Κειμενογράφηση: Τασσόπουλος Δημήτρης

Διορθώσεις: Ανδρεάδης Χρήστος

Σχεδίαση, επεξεργασίες: Κυρζίδης Γ. Μιχάλης

Φιλμ - εκτύπωση: Μανάτου Μαρία - Μενής Θωμάς (ORION), Εφαρμογές Γραφικών Τεχνών, Μιχαλακοπούλου 45 Αθήνα, τηλ: 210 7228916

Σ' αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν:

Ανδρεάδης Χρήστος, Γεωργάκης Αριστομένης, Γκιώκας Γεώργιος,
Γκούτος Χαρίλαος, Ζιώγας Θωμάς, Κυρζίδης Μιχάλης,
Μανώλης Πασχάλης, Μπακόπουλος Γιώργος, Νούτσης Στέφανος,
Πανταζής Στέλιος, Στεργίου Αθηνά, πρωτ. Τάτσης Διονύσιος,
Τσιλίκα Μαρία, Φασούλης Χρήστος, Χρονοπούλου-Πανταζή Χρύσα

Εμβάσματα- επιταγές: Γεωργάκης Γ. Δημ. Σερίφου 18Α 155 62
Χολαργός

Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν τις απόψεις του συγγραφέα τους

Πικρές αλήθειες

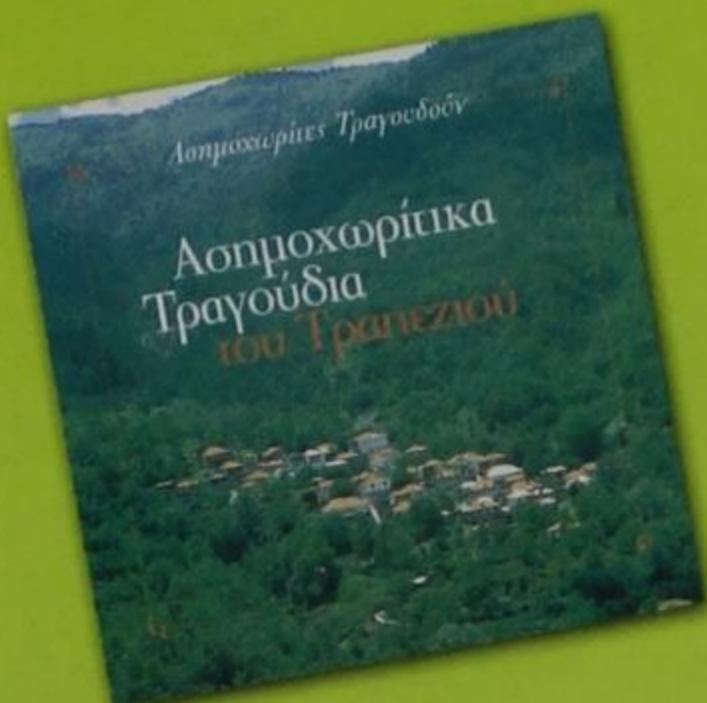
Τα τελευταία χρόνια ζούμε όλοι μας μια θλιβερή πραγματικότητα. Τα χωριά μας, κάθε μέρα που περνάει, συρρικνώνονται όλο και πιο πολύ και η απειλή της ερήμωσης είναι πλέον ορατή για όλα. Και ενώ βιώνουμε καθημερινά αυτή τη δυσάρεστη κατάσταση και μας συντρίβει, με τις πράξεις μας την επιδεινώνουμε.

Παρατηρούνται λίγο - πολύ σε όλα τα χωριά, ακόμα και στις αντίστοιχες αδελφότητές τους, φαινόμενα ατελείωτων προστριβών, εχθροτήτων, αδιαλλαξίας ή της κοινής, έστω, αδιαφορίας, σε βαθμό εκ διαμέτρου αντίθετο με τον εναπομείναντα πληθυσμό τους. Και το παράδοξο είναι ότι, όσο μικραίνουν τα χωριά, τόσο το κακό μεγαλώνει, ενώ θα έπρεπε, μπροστά στον κίνδυνο που μας απειλεί, να συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο. Να είμαστε δηλαδή μονιασμένοι και να φροντίζουμε από κοινού για τα χωριά μας. Να εργαζόμαστε με μεράκι και ξήλο γι' αυτά, προκειμένου να είναι βιώσιμα και ελκυστικά και προπαντός να αποτελούν ζεστές φωλιές για τους νέους μας, οι οποίοι με όλα αυτά παγώνουν και απομακρύνονται.

Οι νέοι του Ασημοχωρίου, πριν από δύο χρόνια, με τα δύο συνεχόμενα συνέδριά τους, μέσα από τα οποία στόχευναν στη συσπείρωση, τη δραστηριοποίηση και την κοινή πορεία με όλη τη νεολαία Μαστοροχωρίων, μας έδωσαν πρώτοι το ηχηρό μήνυμά τους και το παράδειγμά τους, αντί να τους το δώσουμε εμείς. Και αν το εγχείρημά τους δεν απέδωσε τους αναμενόμενους καρπούς, είναι ακριβώς γιατί εμείς οι μεγάλοι δεν τους ενθαρρύναμε. Και όχι μόνο δεν τους ενθαρρύναμε, αλλά κάποιοι τους σνομπάραμε κι από πάνω και τους αποκαρδιώσαμε. Κι αυτό ήταν ό,τι λυπηρότερο και καταστροφικότερο...

Όλα αυτά είναι αλήθειες πικρές που πρέπει όμως να λέγονται. Ίσως κάποτε να αφυπνιστούμε, να αρθούμε στο ύψος των περιστάσεων, να αναλάβουμε τις ευθύνες μας ο καθένας ξεχωριστά και όλοι μαζί, χωριανοί και χωριά, να δώσουμε την έσχατη μάχη για να σώσουμε τα απομεινάρια ενός ευλογημένου τόπου, μιας ένδοξης ιστορίας, ενός αξεπέραστου πολιτισμού.

«ΤΑ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΤΙΚΑ»

Το CD με τα ασημοχωρίτικα τραγούδια

Αγαπητέ Ασημοχωρίτη,
φίλε αναγνώστη

Με το τεύχος αυτό σου παραδίδεται και ένα CD δωρεάν, που περιλαμβάνει ηχογραφημένα τραγούδια και παραδοσιακή μουσική του χωριού μας και της ευρύτερης περιοχής των Μαστοροχωρίων.

Τη μουσική διεύθυνση αυτής της ηχογράφησης είχε ο Νίκος Φιλιππίδης και την προσωπική εμέλεια της έκδοσης ο Βασίλης Π. Γιαννούλης, οι οποίοι, μέσα από τις φωνές των συγχωριανών μας, θα σε οδηγήσουν ως οδοιπόρο στις κορυφές της Πίνδου και στο βουητό του Σαραντάπορου.

Με την παρουσίαση αυτή του CD ολοκληρώνεται, έστω μερικώς, η προσπάθεια καταγραφής των τραγουδιών και της μουσικής παράδοσης του Ασημοχωρίου και της ευρύτερης περιοχής, που ξεκίνησε από το Σύλλογό μας με την ενίσχυση του κληροδοτήματος του αειμνήστου ιατρού μας Βασιλείου Κ. Χρήστου.

Το αρχικό φιλόδοξο σχέδιο του Βασίλη Π. Γιαννούλη, επί προεδρίας του οποίου αναλήφθηκε η προσπάθεια αυτή, δεν ολοκληρώθηκε για οικονομικούς λόγους, αλλά όμως με το παραδιδόμενο σήμερα CD εκπληρώνεται το χρέος μας να διασωθούν τα μουσικά ακούσματα της περιοχής των Μαστοροχωρίων.

Ελπίζουμε και κάποιοι άλλοι φορείς στην περιοχή μας (Ομοσπονδία, Σύλλογοι κλπ.), να συνεχίσουν και να ολοκληρώσουν το έργο, που ο Σύλλογός μας ξεκίνησε.

Καλά ακούσματα!

«ΤΑ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΤΙΚΑ»

Τα δύο Ασημοχώρια

Του Δημ. Γ. Γεωργάκη

Στο παρόν τεύχος και στη σελίδα 30 παρουσιάζουμε ένα χωριό της Θεσσαλίας, το οποίο φέρει το ίδιο όνομα με το χωριό μας. Το Ασημοχώρι Καρδίτσας. Πρόκειται για ένα άλλο Ασημοχώρι, όπου η επιθυμία μας να το γνωρίσουμε και να το προβάλουμε από τις σελίδες του περιοδικού μας, μας έφερε σε επαφή με αξιόλογους ανθρώπους του, οι οποίοι όχι μόνο μας έδωσαν τα στοιχεία που τους ζητήσαμε, αλλά μας φιλοξένησαν (τον γράφοντα και την οικογένειά του) και για ένα τριήμερο, δίνοντάς μας έτσι την ευκαιρία να το γνωρίσουμε από κοντά και να έρθουμε σε επαφή με τους υπέροχους κατοίκους του.

Η εμπειρία από τη γνωριμία αυτή και τη φιλοξενία τους ήταν μοναδική. Μας ξενάγησαν όχι μόνο στο Ασημοχώρι τους, αλλά και σε ολόκληρη την Καρδίτσα, καθώς και στην περίφημη λίμνη του Πλαστήρα. Μείναμε έκπληκτοι από την ευγένειά τους, την εγκαρδιότητά τους και το όλο ενδιαφέρον που έδειξαν. Η χαρά τους ήταν τόσο μεγάλη που έρχονταν σε επαφή με Ασημοχωρίτες ενός άλλου Ασημοχωρίου, άγνωστο μέχρι τότε γι' αυτούς, και μας έκαναν πρόταση για αδελφοποίηση των δύο χωριών. Η ιδέα άρεσε και σ' εμάς, την προτείναμε στη συνέχεια στο Δ. Σ. του συλλόγου μας, το οπόιο τη δέχτηκε ομόφωνα και μάλιστα με πολλή χαρά κι έτσι απομένει η προετοιμασία για το ωραίο αυτό εγχείρημα. Ας δούμε όμως τη σημασία και τα οφέλη που μπορεί να έχει μια αδελφοποίηση.

Η αδελφοποίηση μεταξύ δύο χωριών (ή πόλεων) έχει ως κύριο σκοπό την αλληλογνωμονία και την ανάπτυξη μιας αδελφικής και φιλικής σχέσης. Από εκεί και πέρα μπορούν να γίνουν πολλά πράγματα που προάγουν τον πολιτισμό και αναπτύσσουν την ευγενή άμιλλα, όπως είναι η ανταλλαγή επισκέψεων και πολιτιστικών εκδηλώσεων, η ανταλλαγή ιδεών, η αλληλοσυμπαράσταση, η συμπόρευση για την κατάκτηση κοινών στόχων και τόσα άλλα. Ήδη ο σύλλογός μας μελετάει μια πρώτη εκδρομή γνωριμίας στο εν λόγω χωριό, οπότε θα γίνει και η ανάλογη ενημέρωση των μελών του.

Θέλουμε να πιστεύουμε, και το ευχόμαστε, η πρωτοβουλία αυτή του περιοδικού μας να αποβεί ευχάριστη και ωφέλιμη για τα δύο Ασημοχώρια.

Απόψεις των δύο χωριών

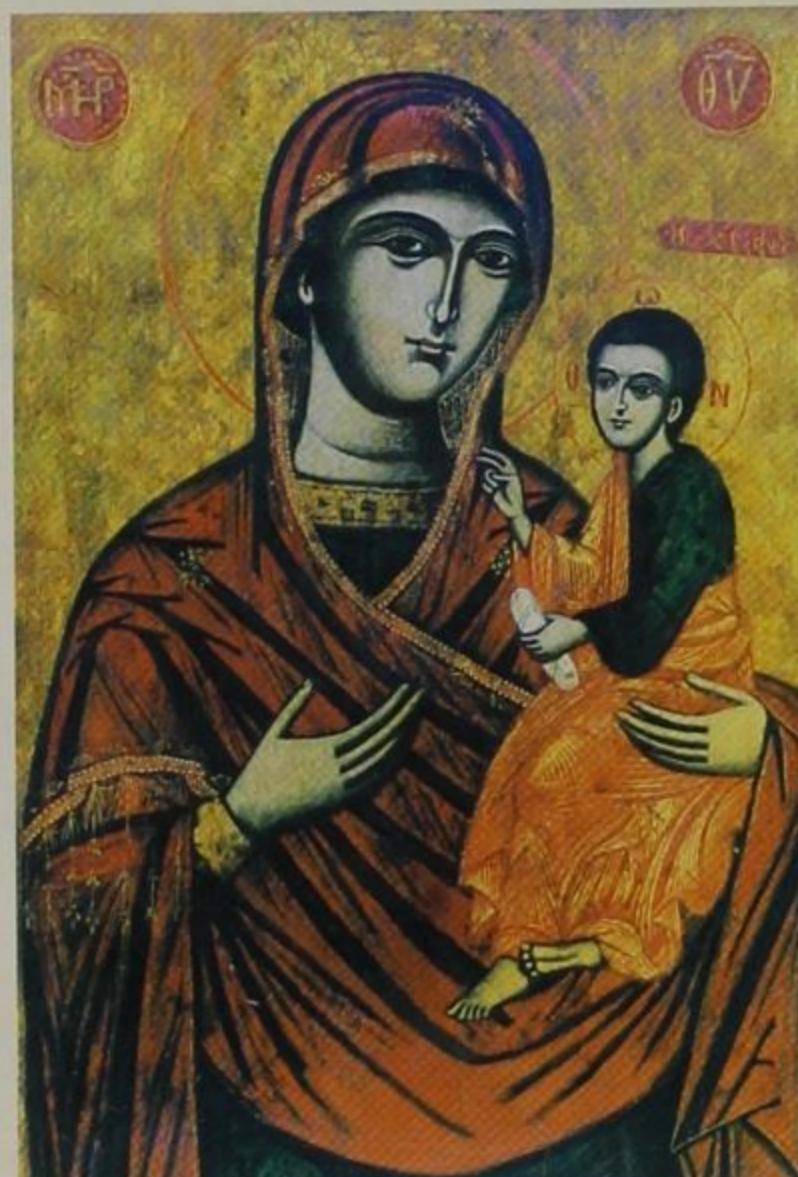
Παναγία η Ασημοχωρίτισσα

Μικρό αφιέρωμα στην προστάτιδα του Ασημοχωρίου

Hκεντρική εκκλησία του Ασημοχωρίου είναι αφιερωμένη στην Υπεραγία Θεοτόκο. Εκεί, τοποθετημένη στο αριστερό προσκυνητάρι της, βρίσκεται η εικόνα της Παναγίας της Ασημοχωρίτισσας. Πρόκειται για μια θαυμάσια εικόνα που οι Ασημοχωρίτες ευλαβούνται και αγαπούν πολύ.

Η εικόνα της Παναγίας της Ασημοχωρίτισσας χρονολογείται από το 1722 και είναι στον τύπο της Οδηγήτριας. Ο ταπεινός αγιογράφος της τουρκοκρατίας δούλεψε με προσευχή και κατάνυξη και απέδωσε μια υπέροχη μορφή με πρόσωπο σοβαρό και γλυκό, με χυμένη την πικρία για τη μακρόχρονη απώλεια της ελευθερίας του Γένους. Και ο μικρός Χριστός, στο κάπως χαρούμενο πρόσωπό Του, έχει έκδηλη τη θλίψη. Το φόντο είναι χρυσαφί και έχει πολλά γραμμικά σχέδια (λουλούδια φύλλα και βλαστούς)*.

Η Παναγία η Ασημοχωρίτισσα είναι ό,τι ιερότερο, ό,τι γλυκύτερο υπάρχει στις ψυχές των Ασημοχωρίτων. Η μορφή της είναι χαραγμένη ανεξίτηλα στις καρδιές τους. Είναι η στοργική μάνα που τους συνοδεύει σε κάθε τους βήμα και που έχει μοιραστεί όλες τις χαρές τους και όλες τις λύπες τους. Σε κάθε γεγονός, σε κάθε πτυχή της ζωής τους ήταν εκεί στο ταπεινό προσκυνητάρι της και ζούσε το κάθε τι μαζί τους...

λωσορίσματα των ξενιτεμένων τους. Ήταν εκεί και τους περίμενε να τους χαμογελάσει στοργικά, όταν τη λησμονούσαν... Είναι εκεί και τους περιμένει καρτερικά και σήμερα που σκόρπισαν μακριά σαν τα χελιδόνια...

Οι Ασημοχωρίτες, μαζί με τους εκάστοτε ιερείς τους, δεν έπαψαν ποτέ να συντηρούν και να ενισχύουν την εκκλησία της. Και σήμερα που προέκυψε και νούρια ανάγκη για ανακαίνισή της, καθότι ο χρόνος και η αστάθεια του εδάφους που είναι χτισμένη τη λύγισαν, είναι σίγουρο ότι θα ανταποκριθούν με την ίδια προθυμία.

Αντίγραφο της Παναγίας της Ασημοχωρίτισσας, με ωραία πρωτοβουλία του πατρός Διονυσίου Τάτση, έχουν τα τελευταία χρόνια όλοι οι Ασημοχωρίτες στα σπίτια τους. Και την έχουν εκεί, στο εικονοστάσι τους και της μιλούν και της εμπιστεύονται τους πόνους και τις χαρές τους. Όπως τότε...

Κι εκείνη σκύβει και τους χαμογελάει, τους ευλογεί και τους σκέπει. Και δε θα πάψει ποτέ να μας σκέπει, όσο την έχουμε στο προσκυνητάρι της καρδιάς μας και την ευλαβούμαστε. Όπως τότε...

*«ΤΟ ΛΙΣΚΑΤΣΙ -ΑΣΗΜΟΧΩΡΙ- ΚΟΝΙΤΣΗΣ»
πρωτ. Διον. Τάτση, κεφ.: «Οι εκκλησίες του Ασημοχωρίου». ■

Μόνυμα προς τους υπουργούς Ασημοχωρίτες:

Η ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

έχει φθαρεί από το χρόνο και το σαράκι.

Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να γίνουν οι εξής εργασίες:

1. Αλλαγή της στέγης και του ταβανιού με τις κεκλιμένες κολώνες.
2. Κατασκευή σενάζ και επιδιορθώσεις των ζημιών της τοιχοποιίας.
3. Ανακατασκευή του πάνω γυναικωνίτη.
4. Κατέβασμα του δαπέδου του κάτω γυναικωνίτη στο ύψος, περίπου, του δαπέδου του κυρίως ναού.
5. Τοποθέτηση νέων ξυλόγλυπτων στασιδιών και προσκυνηταριών.
6. Ανακαίνιση του χαριατιού.

Ο προϋπολογισμός των παραπάνω εργασιών ξεπερνάει τα 60.000 ευρώ (20.000.000 δρχ.).

Γ' αυτό καλούμαστε όλοι οι χωριανοί και οι φίλοι να βοηθήσουμε με κάθε τρόπο αυτή την προσπάθεια. Το φορτίο είναι βαρύ, αλλά και η ευλογία της Παναγίας μας θα είναι μεγάλη.

Τα χρήματα μπορούν να στέλνονται στη διεύθυνση του π. Διονυσίου Τάτση, 441 00 ΚΟΝΙΤΣΑ ή να κατατίθενται στο λογαριασμό της Εμπορικής Τράπεζας:
314 - 25456866

ΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΤΟΥ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΟΥ

Από το βιβλίο του πρωτ. Διονυσίου Δημ. Τάτση:
«ΤΟ ΛΙΣΚΑΤΣΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ (Ασημοχώρι)»
Φωτογραφίες Δημ. Γ. Γεωργάκη

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ

Το μαγευτικό εξωκκλήσι του Προφήτη Ηλία βρίσκεται N.A. του χωριού, αθέατο και σιωπηλό, με μόνη συντροφιά τα έλατα και τα πεύκα. Απέχει μια ώρα με τα πόδια. Ο δασικός δρόμος, που διανοίχτηκε πρόσφατα, διευκολύνει την ανάβαση, αφού το αυτοκίνητο σχεδόν φτάνει στον Προφήτη.

Τα δέντρα του δάσους έχουν περιορίσει την ορατότητα και μόνο προς τον ουρανό υπάρχει ένα άνοιγμα. Ο συχνός ηχηρός άνεμος κουνάει τις κορυφές των δέντρων και θαρείς πως όλος ο τόπος σείεται. Το χορτάρι που φυτρώνει εδώ ψηλά δεν προλαβαίνει να ξεραθεί, είναι πάντα καταπράσινο και τρυφερό· ανάμεσα στα χορτάρια οι αγριοφράουλες και αμέτρητα ελατάκια.

Η εκκλησία δεν παρουσιάζει κάτι το ιδιαίτερο. Ανακαινίστηκε τελευταία από το Σύλλογο Ασημοχωριτών Αμερικής. Στο τέμπλο υπάρχουν πέντε εικόνες που είναι «Αφιέρωμα Στεφάνου Ε. Νούτση, της συζύγου του Μαργαρίτας και των τέκνων. 1982».

Ο Προφήτης Ηλίας. Στιγμιότυπο από το πανηγύρι του

Ο Άγιος Αθανάσιος και δεξιά το τέμπλο του

Ο ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ανηφορικός είναι ο δρόμος που οδηγεί στην ιερή βίγλα του Αι-Θανάση. Ένα πλήθος αιωνόβιων δέντρων καλύπτει τη μικρή και ταπεινή εκκλησία. Τελευταία ανακαινίστηκε από τον Αθανάσιο Χ. Νάτση. Δυστυχώς δεν υπάρχουν ιστορικά στοιχεία. Οι κάτοικοι του χωριού διηγούνται πολλά θαύματα που έγιναν στην περιοχή του Αι-Θανάση.

Η πρόκατα υπήρξε ένας θεσμός βαθιά ριζωμένος στα ήθη και τα έθιμα της περιοχής μας. Πρόκειται για την υλική οικονομική βοήθεια που προσέφεραν οι γονείς της νύφης στην κόρη τους, προκειμένου να ξεκινήσει τη νέα της οικογένεια στο πλευρό του συζύγου της. Μπορεί να ακούγεται απλό, ήταν, ωστόσο, ένα μεγάλο βάσανο για τους γονείς που είχαν κορίτσια, αφού έπρεπε πολύ πριν το κορίτσι βρεθεί σε ηλικία γάμου να έχουν προετοιμάσει ένα μεγάλο μέρος της πρόκατα. Το ύψος της καθορίζοταν με μία συμφωνία κυρίων, ανάμεσα στους γονείς των νέων και η τήρησή της συγκαταλεγόταν στους άγραφους νόμους της κοινωνίας του χωριού.

Από το βιβλίο του Αριστομένη Γεωργάκη: «ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟΧΩΡΙ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ»

Η πρόκατα

Tο περιεχόμενο της πρόκατας ήταν λίγο πολύ συγκεκριμένο. Αποτελούταν από είδη ρουχισμού για το καινούργιο σπίτι της κοπέλας και για την προσωπική της χρήση που ήταν, όμως, απαραίτητα, ώστε οι δύο νέοι που επρόκειτο να παντρευτούν να ξεκινήσουν την κοινή τους ζωή. Τα είδη που περιελάμβανε ήταν τρία τσιπούνια με διαφορετικά κεντήματα: το τσιπαρωτό, το φουρκιώτικο και το καθημερινό με το σταφύλι, τρείς φλοκάτες, πέντε έως έξι φορέματα (το μάλλινο ή βελούδο νυφιάτικο, το δεύτερο καλό φόρεμα ή αλλιώς γιορτινό, ένα μεσαίο και τα υπόλοιπα για καθημερινή χρήση), τρεις κεντημένες ποδιές που να ταιριάζουν με τα φορέματα, μία ασημένια ή επάργυρη ζώνη, 4-5 μαντίλια κατά προτίμηση Γιαννιώτικα, αφού θεωρούνταν τα καλύτερα, διάφορα υφαντά για το σπίτι όπως βελέντζες, κουβέρτες και στρώματα και τέλος, πολλές δεκάδες τσουράπια για δώρα στους αρραβώνες και τους γάμους, αλλά και για προσωπική χρήση.

Είναι αλήθεια ότι η κατασκευή της πρόκατας πολλές φορές ήταν δυσβάσταχτη για τους γονείς που είχαν πολλά κορίτσια, με αποτέλεσμα πολλοί να εύχονται να μην κάνουν κορίτσια. Επειδή όμως επρόκειτο για θεσμό με μεγάλη ισχύ, δεν μπορούσε κανείς να την αποφύγει· το μόνο που μπορούσαν να κάνουν ήταν να προετοιμάζονται από νωρίς, ώστε να έχουν τελειώσει μέχρι το κορίτσι να φτάσει σε ηλικία γάμου. Έτσι από τη στιγμή που έφτανε στα πέντε της χρόνια, η μητέρα ξεκινούσε την προετοιμασία της πρόκατας. Έπλεκαν από νωρίς τα τσουράπια, νυχάκια και πατούνες, τα οποία αφού πρώτα πλένονταν, στη συνέχεια σιδερώνονταν και έμπαιναν στο σεντούκι. Το ίδιο έκαναν για τα στρωσίδια που χρειάζονταν ατελείωτες ώρες για πλύσιμο, γράνισμα, λανάρισμα, βάψιμο και κατόπιν στον αργαλειό και στο πλέξιμο. Όλα αυτά έπρεπε να έχουν γίνει μέχρι το κορίτσι να γίνει 15 ετών.

Κατόπιν, και αφού πλησίαζαν οι αρραβώνες, ερχόταν η σειρά του ράφτη. Για αυτή την εργασία το βάρος έπεφτε

στους ώμους του πατέρα, ο οποίος έπρεπε να αντεπεξέλθει οικονομικά για την αγορά των υφασμάτων και την πληρωμή του ράφτη. Οι ράφτες εκείνη την εποχή ήταν λίγοι και ακριβοί. Ακριβά ήταν και τα υλικά για την κατασκευή των σιγκουνιών, που προέρχονταν από τις αγορές των Ιωαννίνων και της Κορυτσάς κατά κύριο λόγο. Ο ράφτης φιλοξενούταν στο σπίτι για δύο με τρεις εβδομάδες, προκειμένου να ράψει τις φορεσιές της πρόκατας με προσοχή και πάνω απ' όλα με όλη του την τέχνη. Από τους πιο γνωστούς ράφτες στην περιοχή ήταν ο Γιαννούλης, ο Σκούρτης από τους Χιονιάδες και άλλοι από το Τούρνοβο, ενώ άλλοι έρχονταν στο χωριό από τη Φούρκα και το Ντέντσικο. Η δουλειά τους ήταν καταπληκτική και αυτό το βλέπουμε και εμείς σήμερα από τα σιγκουνιών, τις φλοκάτες και τα υπόλοιπα ρούχα που σώζονται μέχρι σήμερα. Όταν ο ράφτης τελείωνε οι γονείς τον πλήρωναν και του έκαναν μεγάλο και πλούσιο τραπέζι, για να τον ευχαριστήσουν.

Επόμενο βήμα στην προετοιμασία της πρόκατας ήταν η μοδίστρα. Έπρεπε να είναι καλές τεχνίτρες με φαντασία και τέχνη στο ράψιμο, για να τους ανατεθεί η ραφή των νυφιάτικων και των άλλων φορεμάτων. Το ράψιμο διαρκούσε περίπου 15-20 ημέρες και γινόταν εξολοκλήρου στο σπίτι της νύφης, ώστε να δοκιμάζει τις δημιουργίες της μοδίστρας. Πολύ σημαντικά θεωρούνταν τα κεντήματα στη συνέχεια, ακολουθούσε το ράψιμο των ποδιών, μία εξίσου ιδιαίτερη διαδικασία,

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Επιμέλεια Αθηνάς Δ. Στεργίου

αφού οι ποδιές έπρεπε να είναι προσεγμένες με εντυπωσιακά τσιτζιφύλια και κεντήματα, που απαιτούσαν αρκετό χρόνο, για να προετοιμαστούν. Όλοι οι τεχνίτες για την κατασκευή της πρόκατας φιλοξενούνταν με όλες τις ανέσεις στο σπίτι της κοπέλας και οι γονείς είχαν το

Η νύφη καμαρώνει μπροστά στην πρόκατα της. Κασσιανή Χολέβα

βάρος τόσο της πληρωμής όσο και της φροντίδας τους, προκειμένου αυτοί να φτιάξουν τα καλύτερα προϊκά στην κόρη τους.

Μόλις το ράψιμο τελείωνε, επόμενο βήμα ήταν ο καθορισμός της ημερομηνίας του γάμου, που συνήθως οριζόταν δύο εβδομάδες μετά το τελείωμα των προϊκών.

(Συνεχίζεται)

Το Ηπειρώτικο Δημοτικό

ΧΟΡΕΥΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Της Αθηνάς
Δ. Στεργίου
Δημοσιογράφου

Έμφαση στο Κονιτσιώτικο

Τα δημοτικά μας τραγούδια είναι βασικά συστατικά της μνήμης και της ιστορίας, οι μικρές πολύτιμες ψηφίδες, που μας φέρνουν πιο κοντά στις ρίζες και στο ψηφιδωτό της παράδοσης του τόπου μας· μιας παράδοσης που καταφέρνει ακόμη και σήμερα να διατηρεί τη ζωντάνια και τη δυναμικότητά της μέσα από τους ρυθμούς της μουσικής, τις αγαπημένες μελωδίες του κονιτσιώτικου κλαρίνου και την ενέργεια του στίχου των δημοτικών μας τραγουδιών. Κι επειδή τραγούδι και χορός συνδέονται άρρηκτα με όλες τις εκδηλώσεις της ζωής της μικρής ορεινής κοινότητας, τα χορευτικά δημοτικά τραγούδια κατέχουν μία ξεχωριστή θέση σε όλες τις χαρούμενες στιγμές, αποτελώντας τον πιο γνήσιο τρόπο έκφρασης και διασκέδασης.

Tα χορευτικά τραγούδια είναι τραγούδια του γλεντιού, που στο άκουσμά τους και μόνο ο χορευτής δεν μπορεί παρά να σύρει λεβέντικα το χορό, με μεγάλη ποικιλία ρυθμών και στίχους βγαλμένους από την ψυχή και την πλούσια γκάμα των εκδηλώσεων που σχετίζονται με τη ζωή του χωριού. Κάθε χαρούμενη στιγμή συνοδεύεται από το απαραίτητο γλέντι. Τα όργανα χτυπούν τους αγαπημένους σκοπούς και οι χωριανοί ξεχνούν τα βάσανα και τις δυσκολίες της σκληρής ζωής χορεύοντας και τραγουδώντας. Δεν ήταν λίγες οι αφορμές· ένας γάμος, μία γιορτή, ένα πανηγύρι αρκεί, για να συγκεντρώσει στην πλατεία του χωριού μικρούς και μεγάλους, με στόχο να τιμήσουν τα ήθη και τα έθιμα των προγόνων τους, τον ανεξάντλητο πλούτο της ηπειρώτικης λαογραφικής παράδοσης.

Το γλέντι ήταν πάντα ομαδικό δηλώνοντας την ενότητα της μικρής κοινωνίας που διασκέδαζε με αυθεντικότητα και απλότητα που σήμερα εντυπωσιάζει.

Στο πανηγύρι του προφήτη Ηλία όλο το χωριό γιόρταζε με μεγαλοπρέπεια τον πολιούχο του. Από το πρωί με εκκλησιασμό στον Αϊ- Λια και έπειτα με ψητά και άφθονο κρασί στη βρύση του Ιζερού, απ' όπου ξεκινούσε το γλέντι. Η κορύφωση βέβαια ήταν το απόγευμα στην πλατεία του χωριού, όπου το γλέντι συνεχίζοταν με χορούς και τραγούδια, άφθονο κέφι και διασκέδαση, πολλές φορές μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες. Εκεί, λοιπόν, τραγουδούσαν:

Το πουλάκι

Είχα ένα πουλάκι, μέσα στο κλουβάκι,
το καημένο το πουλάκι,
το είχα κι έχασα.
Το είχα ημερεμένο, ζαχαροθρεμμένο,
Το πουλάκι μ' το πουλάκι,

τι είχα κι έχασα,
το πουλάκι μ' πάει
και πίσω δεν γυρνάει.
Αχ, το πουλάκι μ' το πουλί μου,
το πουλάκι μ' πάει
και πίσω δεν γυρνάει.

Βασιλικός θα γίνω
(χορός πωγωνίσιος)
Βασιλικός θα γίνω
στο παραθύρι σου,
κι ανύπαντρος θα μείνω
για το χατίρι σου.

Έβγα στο παραθύρι
κρυφά απ' τη μάνα σου
και κάνε πως ποτίζεις
τη μαντζουράνα σου.

Έβγα στο παραθύρι
κι εγώ διαβαίνοντας,
ρίξε μου το μαντίλι
για να' ρθω παιζοντας.

Ο ήλιος βασιλεύει
πάνω στα ρέματα,
πως σ' αγαπώ κυρά μου
δεν είπα ψέματα.

Ο ήλιος βασιλεύει
κι η μέρα σώνεται,
κι ο νους μου από τ' εσένα
δεν συμπαξώνεται.

Ο Ντελή Παπάς

(χορός στα τρία)
Ακούω τον άνεμο κι αχάει,
μωρέ παπά, Ντελή παπά.
Ακούω και μαλώνει.
Ντελή παπά λεβέντη.

Με τα βουνά εμάλωνε,
μωρέ παπά, Ντελή παπά

Με τα βουνά μαλώνει,
Ντελή παπά λεβέντη.

Που ήταν μικρός στα γράμματα,
μωρέ παπά, Ντελή παπά,
Αυτόν τον παπά Γιώργη,
Ντελή παπά λεβέντη.

Που ήταν μικρός στα γράμματα,
μωρέ παπά, Ντελή παπά,
μικρός στα πινακίδια,
Ντελή παπά λεβέντη.

Και τώρα στα γεράματα,
μωρέ παπά, Ντελή παπά,
εβγήκε πρωτοκλέφτης,
μωρέ παπά λεβέντη.

Όλα τα κάστρα πάτησε,
μωρέ παπά, Ντελή παπά,
κι όλα τα μοναστήρια,
Ντελή παπά λεβέντη.

Το μοναστήρι στους Αγιούς,
μωρέ παπά, Ντελή παπά,
δεν μπορ' να το πατήσει,
Ντελή παπά λεβέντη.

Τοιγύρω γύρω το έφερε,
μωρέ παπά, Ντελή παπά,
τη σκάλα δεν τη βρήκε,
Ντελή παπά λεβέντη.

Η Ιτιά

(χορός τσάμικος)
Ιτιά μ', ιτιά μοσκοϊτιά,
μαράζι πού' χεις στην καρδιά.
Ιτιά, ιτιά λουλουδιασμένη,
μου' χεις την καρδιά καμένη.

Ιτιά μου σε παρακαλώ,
σύρε να κρύψω τον αετό.
Για σένα μαυρομάτα μου,
χαράμισα τα νιάτα μου.

Τραγούδι

Ο κονιτσιώτικος ρυθμός των χορευτικών τραγουδιών και του χορού διαφέρει από τις υπόλοιπες περιοχές της Ηπείρου. Αργός και επιβλητικός αναδεικνύει αξιοθαύμαστη μεγαλοπρέπεια και ήθος βγαλμένα από την πάλη της επιβίωσης, αλλά παρουσιάζει και μία ξεχωριστή ποικιλία. Το ίδιο και οι χοροί. Οι δύσκολες συνθήκες ζωής, ο πόνος της ξενιτιάς, το κακοτράχαλο τοπίο δεν άφηνε πολλά περιθώρια για εύθυμους και χαρούμενους ρυθμούς με τη μορφή που συναντάμε σε άλλες περιοχές της Ελλάδας. Χαρά και λύπη συνυπάρχουν πάντα στους κονιτσιώτικους ρυθμούς, επηρεάζοντας τον τρόπο της διασκέδασης και το ύφος του χορού που διακρίνεται για τη σεμνότητα και τη λεβεντιά του. Ο χορός, γυναικείος και αντρικός, είναι αυστηρός, χωρίς εξάρσεις, αλλά με μεγάλες εκφραστικές δυνατότητες που γίνονται κίνηση, ανάλογα με τη χορευτική δεινότητα και το ταμπεραμέντο του χορευτή που σέρνει πρώτος το χορό. Μία ιδιότυπη μορφή επικοινωνίας του πρώτου χορευτή με τους μουσικούς μπορεί να κάνει και τον πιο απλό χορό να φαντάζει ανεπανάληπτος. Όταν το γλέντι ξεκινά, τον πρώτο λόγο έχει ο χορευτής που παραγγέλνει κάθε φορά το αγαπημένο του τραγούδι.

Μαρία λεν την Παναγιά

(χορός στα τρία)

Μαρία λεν, Μαρία λεν την Παναγιά,
Μαρία λεν κι εσέ, κι εσένα,
μωρό Μαρία μου,
Μαρία λεν και σένα,
κακομοίρα μου.

Τον άντρα που,
τον άντρα που σου τάξανε,
σήμερα τον παντρεύουν,
μωρό Μαρία μου,
σήμερα τον παντρεύουν,
κακομοίρα μου.

Έβγα Μαρί,
έβγα Μαρία μ' στο πλατό,
κι αγνάντεψε σακάτου,
μωρό Μαρία μου,
κι αγνάντεψε σακάτου,
κακομοίρα μου,

να ιδείς το ψή,
να δείς το ψήκι πουν ὄχεται,

Γλέντι στο Μεσοχώρι με το Νίκο Χαλκιά

καβάλα στ' άλογό του,
μωρό Μαρία μου,
καβάλα στ' άλογό του,
κακομοίρα μου.

Μανουσάκια

Εμένα η μάνα μ' έστειλε,
να μάσω μανουσάκια. (δις)
Να μάσω και γαρύφαλα,
να σπείρω στα σοκάκια.
Μανουσάκια, μανουσάκια,
μόσχους και γαρουφαλάκια.

Και πήγα και τα μάξεψα
και τα' κανα ματσάκια. (δις)
Μανουσάκια, μανουσάκια,
μόσχους και γαρουφαλάκια.

Βρε τι τον έχεις τον παπά¹
και κάθεσαι κοντά του (δις),
τον έχ' η μάνα μ' αδελφό²
κι εγώ τον έχω μπάρμπα (δις)
Μανουσάκια, μανουσάκια,
μόσχους και γαρουφαλάκια.

Η Νταλιάνα

(χορός τσάμικος)

Δεν μπόρεσα Νταλιάνα μου,
δε μπόρεσα να βρω καμιά
Δεν μπόρεσα να βρω καμιά
σαν τη δική σου ομορφιά.

Θε να σε κα, μωρέ Νταλιάνα μου,
θε να σε κάνω ταίρι μου,

θε να σε κάνω ταίρι μου,
όμορφο περιστέρι μου.

Τι να τα κα, μωρή Νταλιάνα μου,
τι να τα κάνω τα φλουριά,
τι να τα κάνω τα φλουριά,
μπροστινή στη δική σου ομορφιά.

Τα συρτά, τσάμικα, οι χοροί στα τρία, τα πωγωνίσια, αλλά και πλήθος άλλων ιδιότυπων χορών που χορεύονται με ξεχωριστό τρόπο ήταν και είναι από τους πιο αγαπημένους ρυθμούς στο Ασημοχώρι, που συνεχίζονται ακόμη και σήμερα να χορεύονται στα γλέντια και τα πανηγύρια με χάρη και μαεστρία από τους άντρες και τις γυναικες του χωριού. Ο χορός και τα τραγούδια του γλεντιού ήταν πάντα από τις λίγες ευκαιρίες στο χωριό, που ο κόσμος μπορούσε να ξεφύγει για λίγο από τα προβλήματα και να διασκεδάσει. Σήμερα, την εποχή της κοινωνίας της πληροφορίας και του καταναλωτισμού τα πανηγύρια έχουν χάσει πλέον τον αυθεντικό τους χαρακτήρα. Εξακολουθούν, ωστόσο, να συγκινούν τα υπέροχα δημοτικά τραγούδια, τα οποία όλοι οφείλουμε να διατηρήσουμε ως αναπόσπαστο κομμάτι της ταυτότητας του τόπου μας.

Βιβλιογραφία

«Κονιτσιώτικα», Χ. Ρεμπέλης, εκδόσεις Ηπειρωτική Εταιρεία Αθηνών.
«Ηθη και έθιμα στο χωριό Ασημοχώρι Κονιτσας», Αρ. Γεωργάκης, λαΐννια 1989.

Στις Πάδες πριν από 100 χρόνια (1904)

Του Χρήστου Ανδρεάδη
Φιλολόγου - Ιστορικού

Παρουσιάζοντας σήμερα μια ανταπόκριση από τις Πάδες του 1904, ακριβώς ύστερα από εκατό χρόνια, οφείλουμε να τονίσουμε ότι το χωριό αυτό («κωμόπολη») το αποκαλεί ο ανταποκριτής της εφημερίδας «Ταχυδρόμος»⁽¹⁾ ήταν ένα από τα αξιολογότερα χωριά της επαρχίας της Κόνιτσας, όπως τουλάχιστον τόνιζε ο ίδιος ο υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας Άθως Ρωμάνος⁽²⁾, απευθυνόμενος στην «Επιτροπή προς Ενίσχυσιν της Ελληνικής Εκκλησίας και Παιδείας» (ΕΠΕΕΕΠ)⁽³⁾ και γράφοντας: «μόνη η του χωρίου Πάδων <κοινότης> δεν επιχορηγείται ως ούσα εύπορος»⁽⁴⁾. Η ανταπόκριση αυτή έχει ως εξής:

«ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ. Εν Πάδαις τη 28η Σεπτεμβρίου 1904.

Η κωμόπολις Πάδων κειμένη εις τους πρόποδας του όρους Σμόλικα κατέχει το κέντρον του τμήματος Λάκκας της υποδιοικήσεως Κονίτσης της Ηπείρου, δεξιόθεν του Αώου ποταμού, ούπερ αριστερόθεν εκτείνεται το τμήμα Ζαγορίου. Περιβάλλεται δε το τμήμα Λάκκας, εκ πέντε χωρίων αποτελούμενον, υπό ορέων, τα οποία καθ' όλον τον χειμώνα διακόπτουσι πάσαν συγκοινωνίαν, διότι προς Β. μεν υψούται ο υψικόρυφος και εσαεί χιονοσκεπής Σμόλικας, προς Α. το όρος Βασιλίτσα, προς Δ. δε η Σιοσνίτσα, ήτις πολλάκις του χειμώνος επί πολλάς ημέρας αποκλείει εις τους κατοίκους Λάκκας την εις Κόνιτσαν μετάβασιν ένεκα των πολλών επ' αυτής καταπιπτουσών χιόνων. Μόνον το προς νότον μέρος θα παρείχεν ελευθέραν συγκοινωνίαν τοις άνω χωρίοις, εάν δεν εφράττετο υπό του ποταμού Αώου, όστις, αδιάβατος επί οκτώ τουλάχιστον μήνας του έτους, διέρχεται, ως προελέχθη, μεταξύ του τμήματος Λάκκας και Ζαγορίου.

Ανέκαθεν, λοιπόν εγένετο ευαισθητή η ανάγκη γεφύρας επί του ρηθέντος ποταμού, ήτις τοσούτον ευεργετική θα ήτο εις τους κατοίκους αμφοτέρων των εν λόγω τμημάτων διανοίγουσα αυτοίς ελευθέραν την συγκοινωνίαν. Μετ' ενδομέχου δ' ευχαριστήσεως φέρομεν σήμερον εις γνώσιν του δημοσίου ότι η από πολλού ποθουμένη τοιαύτη γέφυρα πρόκειται να κατασκευασθή.

Η Ήπειρος δεν αποκάμνει γεννώσα ευεργέτας. Και η πατρίς ημών Πάδαι δεν υστέρησεν εν τη αναδείξει τοιούτων φαεινών λαμπτήρων. Προ 30 ετών ανέδειξε τον Βασίλειον Σιαφάντην, όστις αποθανών αφήκε περί τας διακοσίας λίρας υπέρ των ευαγών καθιδρυμάτων ημών, το οποίον όμως ποσόν, ως μη

ώφελε, επ' ολίγον μόνον εξεπλήρωσε τον προορισμόν του κατακρατηθέν μετά ταύτα υπό των κ. Ιωάννου και Γεωργίου ιιών του μακαρίτου Μαργαρίτου Ιωάννου, εις όν ο διαθέτης είχεν αφήσει αυτό έντοκον. Αργότερον δε ο αοίδιμος Ιωάννης Παπαγεωργίου αποθνήσκων διέθηκεν υπέρ των φιλεκπαιδευτικών καταστημάτων⁽⁵⁾ ημών πεντακοσίας λίρας,

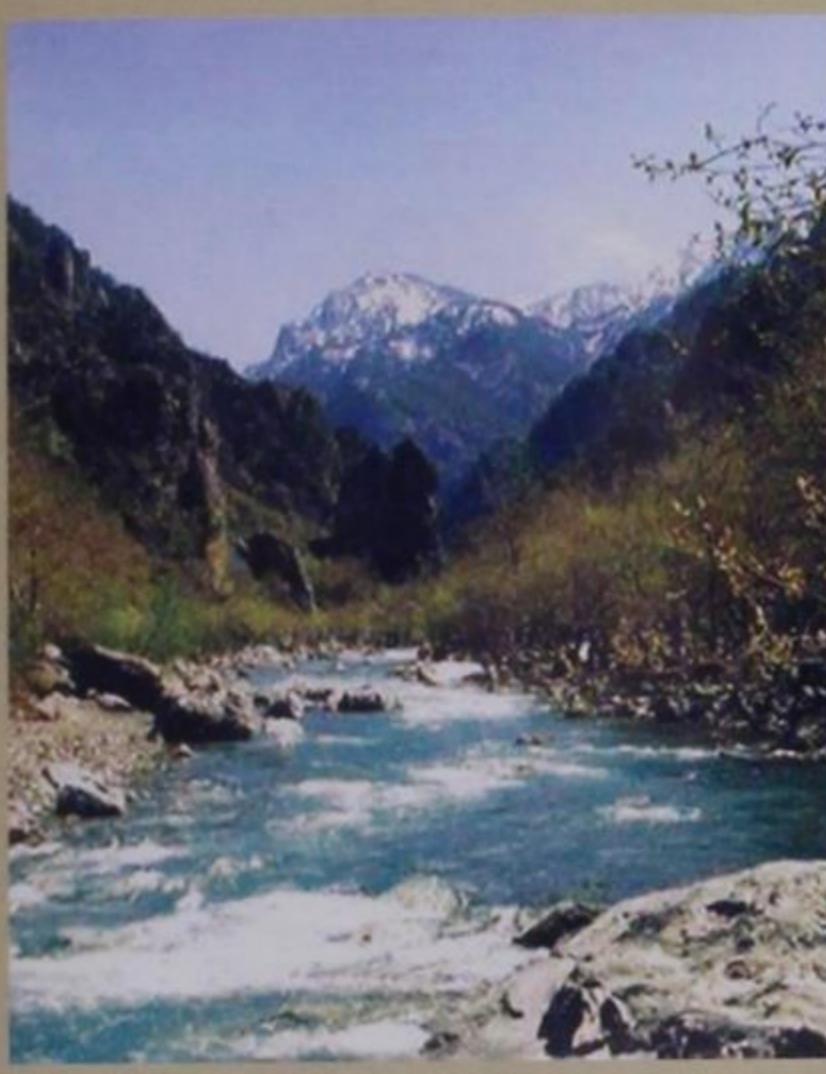
Οι Πάδες σε παλιά φωτογραφία

των οποίων οι τόκοι χρησιμοποιούνται εις πληρωμήν των διδασκαλικών μισθών. Μετά τίνα δε έτη ο εκ των εφημερίων της κοινότητος ημών αοίδιμος Χριστόφορος Ιερομόναχος, ορεγόμενος να ευεργετήσῃ την πατρίδα, κατέθεσε το στρογγύλον ποσόν των εκατό λιρών, δι' ου και διά τίνος συμπληρώματος εκ των κοινοτικών μας ανηγέρθη περικαλλές αρρεναγωγείον. Επειδή δ' η πατρίς ημών εστερείτο και παρθεναγωγείου, ο εν Βραΐλα παρεπιδημών ευսπόληπτος συμπολίτης ημών κ. Αθανάσιος Εξάρχου, ελθών προ τεσσάρων ετών εις την πατρίδα και κατιδών την τοιαύτην ανάγκην, εξώδευσεν αφειδώς εκ των ιδίων και ήγειρεν εν καταλήλω τοποθεσία περικαλλές επίσης παρθεναγωγείον, το οποίον ελπίζομεν ότι μέχρι τέλους και θα προικίσῃ διά των αναγκαιούντων εις την συντήρησιν αυτού πόρων.

Εις την ευτυχή αυτών χορείαν και έτερος ευεργέτης λαμβάνει την τιμήν σήμερον να συγκαταριθμηθή. Ο ευφήμιος εν Δράμα εμπορευόμενος συμπολίτης ημών κ. Νικόλαος Μ. Βουγιουκλής επισκεφθείς κατ' αυτάς την γενέτειραν, ανέλαβε την ιδίοις αναλώμασι κατασκευήν στερεάς επί του Αώου γεφύρας και προέβη εις συμφωνίας μετά καταλήλων τεχνιτών, οίτινες και επελάβοντο ήδη του έργου. Επί τω ευφροσύνω τούτω ακούσματι οι κάτοικοι πάντων των χωρίων της περιφερείας εσκίρτησαν εκ χαράς ως μέλλοντες ν' απαλλαγώσι πλέον του εξαναγκαστικού αποκλεισμού, εις όν ήσαν μέχρι τούδε καταδεδικασμένοι τον χειμώνα και ένεκα του οποίου υπεβάλλοντο εις στερήσεις πολλάς, εις υπερτίμησιν των τροφίμων και δή και την ζωήν των ακόμη εις προφανή κίνδυνον εξέθετον πειρώμενοι να υπερβώσιν εν επειγούσαις ανάγκαις τ' ανυπέρβλητα εκ των χιόνων όρη ή να διαβώσι τον ποταμόν αδιάβατον όντα, εν αμφοτέραις ταις οποίαις περιστάσεσιν ουκ ολίγα θύματα μέχρι του νυν ενθυμούμαι.

Ευλόγως λοιπόν απονέμοντες τον οφειλόμενον φόρον ευγνωμοσύνης τω εξονομασθέντι ευεργέτη κ. Νικολάω Μ. Βουγιουκλή, παρά της μεγάλης και ευεργετικής καρδίας του οποίου και μείζονας έτι δωρεάς ελπίζει η κοινότης ημών, ευχόμεθα υπέρ παρατάσεως των πολυτίμων αυτού ημερών, επευχόμενοι όπως και άλλοι εκ των ευπορούντων συμπολίτων ημών μιμηθώσι την προς ευεργεσίαν τάσιν των διαθέσεων αυτού. Τ».

Διαβάζοντας την ανταπόκριση αυτή, τη με τα τόσο ωραία ελληνικά της γραμμένη, παρατηρούμε ότι ο ανώνυμος με το στοιχείο μόνο «Τ» ανταποκριτής, αφού θα παρουσιάσει το γεωγραφικό στίγμα του χωριού με τα βουνά που το περιβάλλουν, σε δύο κυρίως σημεία θα περιστραφεί: 1) στην παράθεση των ονομάτων των ευεργετών με τις δωρεές τους για την ίδρυση και λειτουργία σχολείων (αρρεναγωγείου και παρθεναγωγείου) στο χωριό και 2) στο ζωτικότατο για το χωριό θέμα της κατασκευής γεφυριού στον Αώο, πού τόσο εμπόδιζε την επικοινωνία τους με την Κόνι-

Ο Αώας

τσα και τα άλλα χωριά το χειμώνα, όταν πλημμύριζε και ήταν αδιάβατος. Χάρη στην ανταπόκριση αυτή θαυμάζουμε και επαινούμε τα ευγενικά εκείνα τέκνα των Πάδων, το Βασίλειο Σιαφάντη, τον Ιωάννη Μαργαρίτη, τον Ιωάννη Παπαγεωργίου, το Χριστόφορο Ιερομόναχο, τον Αθανάσιο Εξάρχου και τον εμπορευόμενο στη Δράμα Νικόλαο Μ. Βουγιουκλή, ο οποίος και έθεσε τις δυνάμεις του όλες για την ανέγερση του γεφυριού, άνδρες φιλοπάτριδες όλους, γεμάτους με αισθήματα αγάπης και συμπαραστάσεως προς τους ομοχωρίους τους, ευεργέτες με όλη τη σημασία της λέξεως, παράδειγμα αιώνιο προς μίμηση από τους μεταγενεστέρους, άνδρες πού τίμησαν και τιμούν το όνομα της Ηπείρου, η προσφορά της οποίας στο δράμα μιας αναγεννημένης Ελλάδας υπήρξε μοναδική και ανεκτίμητη.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Εφημ. «Ταχυδρόμος» Κων/πόλεως, φ. 1873/6-10-1904.

2. Διπλωμάτης και πολιτευτής πού γεννήθηκε στην Τεργέστη το 1858. Διαπρεπής νομικός με απουδές στη Γενεύη και Χαϊδελβέργη διακρίθηκε ως γραμματέας προξενείων και υπουργός Εξωτερικών στην κυβέρνηση Γ. Θεοτόκη (ΜΕΕ ΚΑ, 304 β).

3. Η Επιτροπή αυτή υπό τη διεύθυνση του υπουργού Εξωτερικών φρόντιζε για τη λειτουργία των σχολείων του υπόδουλου ελληνισμού χρηματοδοτώντας τα (ως ένα είδος άτυπου υπουργείου Παιδείας).

4. ΑΥΕ 1902-1904, φ. Πρεσβεία Κων/πόλεως, έγγρ. 3838/6-11-1904 ΥΠΕΞ προς Πρεσβεία Κων/πόλεως.

5. Τα σχολεία των Πάδων, όπως τα παρουσιάζει ο Φώτιος Οικονόμου (Τα σχολεία της ενιαίας Ηπείρου στους χρόνους της τουρκοκρατίας (1453-1913), Αθήναι 1987, σ. 38 και 39), δεν ήταν παρά ένα γραμματοδιδασκαλείο με 75 μαθητές και 1 δάσκαλο κατά το σχολ. έτος 1898-1899, ενώ το 1904 (μετά από 5 χρόνια) είχαμε αρρεναγωγείο χωριστό με 80 αγόρια και παρθεναγωγείο με 60 κορίτσια κάτι που δείχνει την πρόοδο που είχε επιτευχθεί (βλ. σημ. 4, έγγρ. 3838/6-11-1904 ΥΠΕΞ προς Πρεσβεία Κων/πόλεως). ■

Παιδικές μνήμες από την εποχή του εμφυλίου πολέμου στο Ασημοχώρι!

Του Σιέφ. Νούτιον

Ήταν εποχή του εμφυλίου πολέμου και συγκεκριμένα το έτος 1947. Το ανταρτοκρατούμενο Ασημοχώρι διοικούταν από μια τριμελή Γερουσία την οποία αποτελούσαν οι: Κώτσιος Τάτσης, Κωσταντής Χρήστου και Αγγελής Γιώτης. Όλα τα αγόρια του χωριού από 16 ετών και πάνω και μερικά ενήλικα κορίτσια ήταν επιστρατευμένα από τους αντάρτες και πολεμούσαν στα βουνά. Τα μικρότερα αγόρια, από 15 ετών και κάτω ήταν οργανωμένα σε αετόπουλα και εκτελούσαν διάφορες μικροαγγαρείς και προπαντός ανά δύο αποτελούσαν τους συνδέσμους μεταξύ των κοντινών χωριών. Διακινούσαν δηλαδή την αλληλογραφία.

Στην τελευταία κατηγορία ανήκα κι εγώ με τον ξάδερφό μου τον Τάκη Νάτση. Εκείνος ήταν 12 ετών κι εγώ 10. Ο Τάκης ήταν ψηλόσωμος και πολύ δυνατός, ενώ εγώ ήμουν μικρόσωμος. Σαν ξαδέλφια πού ήμασταν, ο Τάκης με προστάτευε και σχεδόν ήμασταν αχώριστοι. Έτσι η Γερουσία του χωριού μας είχε επιλέξει τους δύο και μας έστελνε στα κοντινά χωριά για την αλληλογραφία.

Το καλοκαίρι του 1947, ένα απόγευμα, μας διέταξε ο Βαγγέλης Γιώτης, να πάμε στη Βούρμπιανη, για να δώσουμε στην εκεί Γερουσία ένα γράμμα. Δεν μπορούσαμε να κάνουμε αλλιώς, πήραμε το γράμμα και ξεκινήσαμε για την Βούρμπιανη.

Μόλις φθάσαμε στις Ποταμιές, μου λέει ο Τάκης: «θα πάμε στην Γκρεμποστάνα να φάμε κεράσια και μετά θα πάμε στην Βούρμπιανη...» Έτσι και έγινε. Μόλις φθάσαμε στις κερασιές, πού πραγματικά εκείνη τη χρονιά ήταν γεμάτες κεράσια, δεν προφτάσαμε να ανεβούμε σε κάποια κερασιά, ακούμε ένα τρομερό κρότο. Είχαν έλθει δύο αεροπλάνα και άρχισαν να βομβαρδίζουν με ρουκέτες την Όρλα. Εμείς αμέσως κατεβήκαμε και καθίσαμε κοντά στον κορμό της. Τα αεροπλάνα επί δύο ώρες βομβάρδιζαν ασταμάτητα την Όρλα και την γύρω περιοχή. Οι ρουκέτες έκαναν τόσο δυνατό κρότο που νομίζαμε ότι έπεφταν πάνω από τα κεφάλια μας. Είχαμε πιστέψει και οι δύο ότι αυτό ήταν το τέλος της ζωής μας...

Απ' ότι λοιπόν μάθαμε αργότερα, είχε συμβεί το εξής: Εκείνες τις μέρες ο Γιάννης Γεωργάκης, ο Χαρίσης, είχε διαφύγει από το Κεράσοβο, όπου εργάζοταν ως τσαγκάρης και είχε πάει στα Γιάννινα. Εκεί είπε στο στρατό ότι οι αντάρτες είχαν τη μεγαλύτερη αποθήκη πυρομαχικών στη Ζουράτα και αμέσως έστειλαν τα δύο αεροπλάνα να τη βομβάρδισουν. Αυτά όμως βομβάρδισαν κατά λάθος την Όρλα και όχι τη Ζουράτα...

Βέβαια ευτυχώς πού δεν ανατίναξαν τη μεγάλη εκείνη αποθήκη πυρομαχικών, γιατί, αν γινόταν κάτι τέτοιο, θα είχε ανατιναχθεί ολόκληρο το χωριό μας στον αέρα και βέβαια κι εγώ με τον ξάδερφό μου τον Τάκη που ήμασταν πολύ κοντά

Η συνέχεια είναι ότι μόλις έπαψε ο βομβαρδισμός, εγώ και ο Τάκης πήγαμε στη Βούρμπιανη, δώσαμε το γράμμα και αργά το βράδυ γυρίσαμε στο χωριό κατατρομαγμένοι και φυσικά με... άδειες κοιλιές από κεράσια. ■

Η Όρλα. Φωτ. Μιχάλη Κυρζίδη

Χάλκινα υδροφόρα και μαγειρικά σκεύη του παλιού καιρού

Του Πατσχάλη
Δ. Μανώλη

Ηλό και βαθύ σκεύος με ανθρωπομορφικό σχήμα. Τα μέρη που δομούν το αριστοτεχνικό του σχήμα διακρίνονται το ένα από το άλλο λόγω της αυστηρής σχηματικής γραμμής που τους έχει δώσει ο κατασκευαστής. Το καπάκι, ο ψηλός λαιμός, οι έντονα σχηματιζόμενοι ώμοι, η κοιλιά, η βάση και η λαβή είναι τα χαρακτηριστικά του στοιχεία. Το κινητό καπάκι σε σχήμα μανιταριού σκεπάζει το στόμιο, για να μη χύνεται το νερό κατά τη μεταφορά του και να μη σκονίζεται κατά τη φύλαξή του. Στο κέντρο της κορυφής του υπάρχει «κουμπί» από το οποίο το ανασήκων, κάθε φορά που το χρησιμοποιούσαν.

Ο ψηλός λαιμός του έχει σχήμα αντεστραμμένου κόλουρου κώνου που δίνει εντύπωση κυλίνδρου, λόγω της μικρής διαφοράς διαμέτρου βάσης και στομίου, το δε τοίχωμά του είναι επίπεδο. Το ύψος του καλύπτει το ένα τέταρτο περίπου του όλου σκεύους. Στο σημείο που ενώνεται με τον ώμο υπάρχει, άλλοτε ναι και άλλοτε όχι, διακοσμητικός δακτύλιος, που ζώνει τη βάση του λαιμού και κρύβει το σημείο σύνδεσης των δύο τμημάτων, το ξάχλι.

Οι έντονα σχηματιζόμενοι ώμοι διαγράφουν ελαφρώς τονισμένη κοιλότητα, το ύψος τους είναι το ένα τέταρτο περίπου του όλου σκεύους.

Η κοιλιά αποτελεί τα δύο τέταρτα του ύψους, δηλαδή το ύψος της κοιλιάς είναι το μισό από το ύψος του όλου ύψους του σκεύους χωρίς το καπάκι, και το άλλο μισό μοιράζεται εξίσου στο λαιμό και στους ώμους.

Η βάση είναι πλατιά και υπάρχει σταθερή σχέση, ανάμεσα στη διάμετρο της και στη διάμετρο του στομίου, τρία προς ένα, στοιχείο που εξασφαλίζει την ευστάθεια του σκεύους. Ο πυθμένας που στηρίζεται είναι υπόκυρτος, για να διευκολύνει το άδειασμα του νερού και στις επιμέρους χρήσεις του σπιτιού.

Το χερούλι είναι τις πιο πολλές φορές από ορείχαλκο, για να αντέχει περισσότερο. Είναι σταθερά προσαρμοσμένο με το πάνω άκρο του στο τοίχωμα του στομίου και με το κάτω στο τοίχωμα της κοιλιάς.

Κατασκευαστικά το γκιούμι το διακρίνει η αυστηρή και λιτή σχηματική γραμμή. Στο κάθετα ανεπτυγμένο σώμα του κυριαρχεί η ευθεία γραμμή κι αυτό γιατί το τοίχωμα του λαιμού και της κοιλιάς είναι επίπεδο, ενώ το τοίχωμα του ώμου διαγράφει ελαφρά κοιλότητα. Τα μέρη που συνθέτουν το σώμα του

Γκιούμ' (το γκιούμι)

Ψηλό και βαθύ σκεύος με ανθρωπομορφικό σχήμα. Τα μέρη που δομούν το αριστοτεχνικό του σχήμα διακρίνονται το ένα από το άλλο λόγω της αυστηρής σχηματικής γραμμής που τους έχει δώσει ο κατασκευαστής. Το καπάκι, ο ψηλός λαιμός, οι έντονα σχηματιζόμενοι ώμοι, η κοιλιά, η βάση και η λαβή είναι τα χαρακτηριστικά του στοιχεία. Το κινητό καπάκι σε σχήμα μανιταριού σκεπάζει το στόμιο, για να μη χύνεται το νερό κατά τη μεταφορά του και να μη σκονίζεται κατά τη φύλαξή του. Στο κέντρο της κορυφής του υπάρχει «κουμπί» από το οποίο το ανασήκων, κάθε φορά που το χρησιμοποιούσαν.

Το γκιούμι

έχουν σταθερές αναλογίες, οι οποίες είναι ίδιες σχεδόν σε όλα τα μεγέθη με πολύ μικρές διακυμάνσεις.

Το σώμα του κατασκευαζόταν από τρία κομμάτια χαλκού, μεγέθους ανάλογου των διαστάσεων τού προς κατασκευήν σκεύους: ένα κομμάτι χαλκού, ο λαιμός του οποίου το στόμιο στα μεγάλα μεγέθη κατέληγε σε απλό περιχείλωμα και στα μικρά σε τονισμένη ή μη εκροή: ένα δεύτερο κομμάτι χαλκού, η κοιλιά του και οι ώμοι και ένα τρίτο κομμάτι ο πυθμένας.

Το καπάκι κατασκευαζόταν από Εχωριστό κομμάτι χαλκού «μπακιριού», στην κορυφή του οποίου υπάρχει σταθερά καρφωμένο ορειχάλκινο κουμπί, από το οποίο το ανασήκων κάθε φορά που το χρησιμοποιούσαν.

Το ορειχάλκινο χερούλι έχει πλάτος ένα εκατοστό και πάχος, στο επάνω μέρος, 6 χιλιοστά λεπτυνόμενο προς τα κάτω συμμετρικά, για να καταλήξει στο κάτω άκρο σε 3 χιλιοστά. Στο επάνω μέρος ανοίγει σε δύο στελέχη σε σχήμα φύλλου,

το ένα αριστερά και το άλλο δεξιά, τα οποία καρφώνονται σταθερά στο τοίχωμα του στομίου με χάλκινα καρφιά. Ανάμεσά τους υπάρχει ο μηχανισμός, στον οποίο είναι προσαρτημένο το κινητό καπάκι.

Το κάτω μέρος της χειρολαβής είναι σταθερά καρφωμένο τέσσερα εκατοστά πάνω από την ακμή της βάσης, στο τοίχωμα της κοιλιάς. Είναι τοποθετημένη στην πλευρά της κάθετης ραφής του σκεύους, για να την καλύπτει, και είναι διακοσμημένη (δεξιά-αριστερά) σε όλο το μήκος της με λοξές γραμμές σχηματίζοντας ψαροκόκαλο.

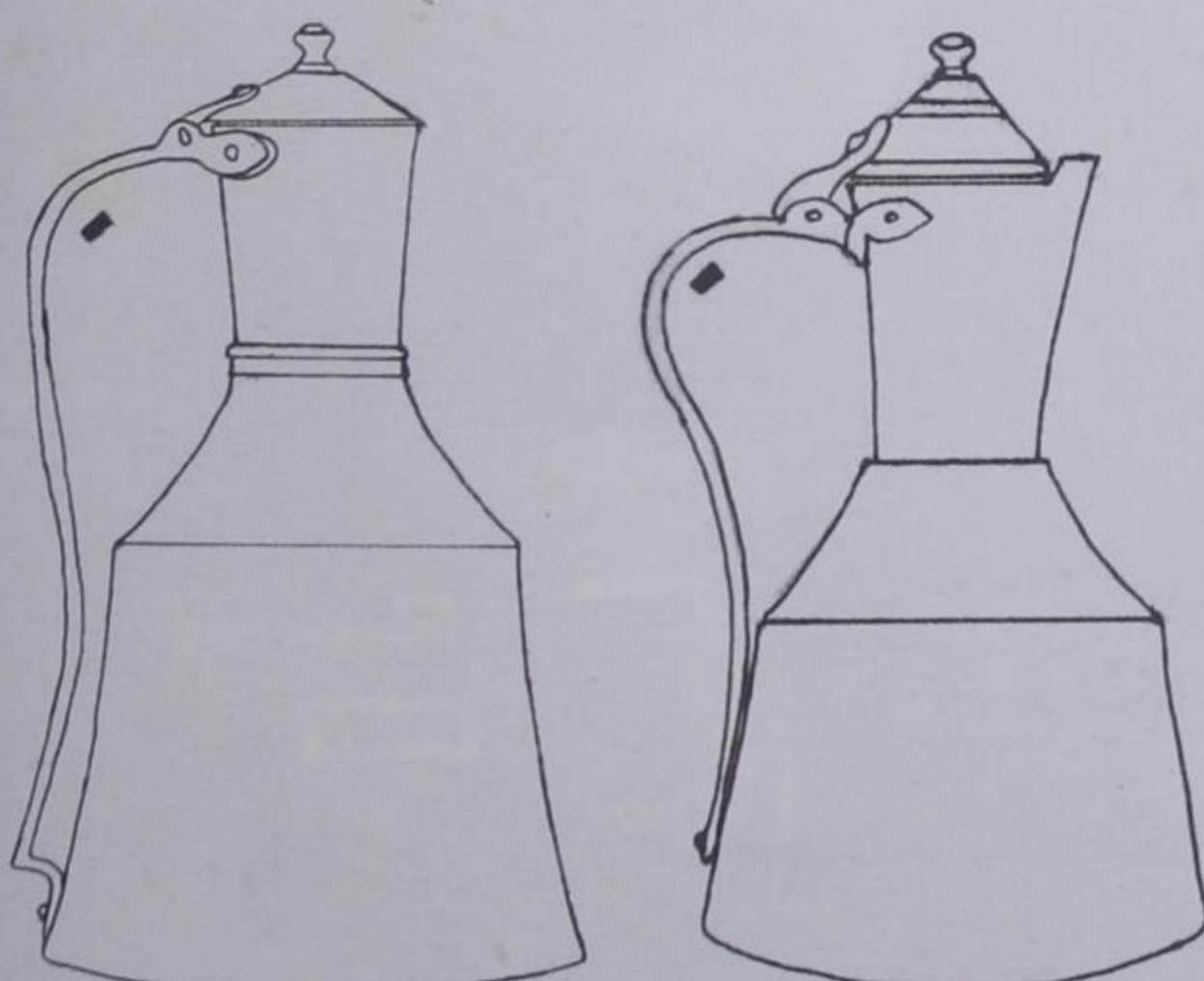
Κατασκευαζόταν συνήθως σε τέσσερα βασικά μεγέθη. Στην αγορά υπήρχε ποικιλία μεγεθών, από πολύ μεγάλα έως πολύ μικρά. Τα μεγάλα δεν έχουν προχόη, γιατί λόγω του μεγάλου βάρους τους και όγκου τους δεν ήταν εύχρηστα. Τα μικρά έχουν πάντα καλοσχεδιασμένη, τονισμένη ή μη προχόη, κι αυτό γιατί, λόγω του μικρού βάρους και όγκου τους, η χρησιμοποίησή τους σε επιμέρους ειδικές χρήσεις ήταν εύκολη και έδινε τη δυνατότητα να χρησιμοποιείται χωρίς να ανασηκώνεται το καπάκι στο άδειασμα του νερού σε μικρότερο σκεύος, μαστραπά, τέντζερη κ.λπ.

Το γκιούμι ήταν το κυριότερο χρηστικό και εύχρηστο χάλκινο σκεύος και δεν έλειπε από κανένα σπίτι. Με αυτό γινόταν η μεταφορά του νερού από τη βρύση (πηγή) στο σπίτι και η φύλαξη καθαρού και πόσιμου νερού. Εκτός από τη μεταφορά και τη φύλαξη του νερού, το χρησιμοποιούσαν περιστασιακά και για άλλους σκοπούς, όπως για το έθιμο του γάμου, μεταφορά νερού από τη βρύση για το λούσιμο του γαμπρού, το έθιμο του κλήδονα και για άλλες τοπικές εκδηλώσεις.

Το γάνωμα γινόταν μόνο από την έξω πλευρά και σε όλο το σκεύος εκτός από τη χειρολαβή.

Τεχνικά χαρακτηριστικά, διαστάσεις:

Φωτογραφία 1^η. Ύψος 31 εκ., Διάμ. βάσης 19,5 εκ., Διάμ. στομίου 7,5 εκ., Ύψος κοιλιάς 11,5 εκ., Ύψος ώμων 6 εκ., Ύψος λαιμού 10 εκ., (Ιδιωτική συλλογή Π.Δ.Μ.). ■

Σχ. 1. Γκιούμι με τονισμένη προχόη, μικρό μέγεθος και χωρίς «ξάχλι»
Σχ. 2. Γκιούμι με απλό περιχείλωμα, χωρίς εκροή και με διακοσμητικό δακτύλιο «ξάχλι», μεγάλο μέγεθος

Έθιμο του γάμου. Κρατώντας το γκιούμι στολισμένο με διάφορα λουλούδια πηγαίνουν στη βρύση, για να πάρουν νερό για το ζύμωμα της κουλούρας του γαμπρού και για το λούσιμο του γαμπρού

Στη βρύση με το γκιούμι
(φωτογραφίες - σχέδια: Πασχάλη Μανώλη)

τα Μαστοροχώρια της Κόνιτσας

Ένα μακρύ οδοιπορικό στην ιστορία, τις ομορφιές και τους πόνους των Μαστοροχωριών της Κόνιτσας, βασισμένο στο βιβλίο του πρωτ. Διονυσίου Τάτση: «Γνωριμία με την επαρχία Κονίτσης»

ΟΞΥΑ

Επιμέλεια: Δημ. Γ. Γεωργάκης

Περιγραφή του χωριού

Η Οξύα είναι ένα από τα δώδεκα Μαστοροχώρια της επαρχίας Κόνιτσας. Βρίσκεται στα βορειοδυτικά της, σε απόσταση 45 χιλιομέτρων από αυτή, συνορεύει με τη Βούρμπιανη, το Γοργοπόταμο, την Αετομηλίτσα και τη Λυκόραχη και σ' αυτή ανήκει διοικητικά και ο συνοικισμός Θεοτόκου.

Είναι ριζωμένη στις πρώτες βουνοκορφές του Γράμμου και τα πόδια της τα δροσίζει ο Σαραντάπορος και ένας παραπόταμός του, που κατεβαίνει από τις κορυφογραμμές του (2.520μ.).

Μικρό, απέριττο χωριουδάκι, πνιγμένο στο πράσινο, μοιάζει με αετοφωλιά μοναχική και δεσπόζει σε όλη τη γύρω περιοχή. Από εδώ αγναντεύεις πανο-

ραμικά τη Βούρμπιανη, τις Χιονιάδες στα βόρεια, τα εξωκλήσια του Ασημοχωρίου και άλλων χωριών, ενώ από την άλλη μεριά βλέπεις την Καστανιανή, τη Λαγκάδα και τη Μόλιστα. Είναι, θα λέγαμε, το μπαλκόνι των Μαστοροχωριών.

Η Οξύα είναι χτισμένη αμφιθεατρικά σ' ένα ξέφωτο, τριγυρισμένο από πλούσια βλάστηση. Στα φαρδιά δρομάκια της

(Φωτ: Μιχάλη Κυρζίδη)

κυκλοφορείς άνετα προς τους τρεις μαχαλάδες (Κάτω, Πάνω και Πέρα Μαχαλά). Όλα ξεκινούν από την πλατεία του χωριού, που τη σκιάζουν δύο πανύψηλα αιωνόβια πλατάνια και τη συντροφεύει η κεντρική βρύση που προσφέρει κρυστάλλινο και πηγαίο νερό σε κάθε επισκέπτη. Τα σπιτάκια της είναι πετρόχτιστα, λίτα και λειτουργικά, χωρίς μεγαλοπρέπεια και αρχιτεκτονική αρχοντιά, αλλά πάντα φιλόξενα και καταδεκτικά.

Ιστορικά στοιχεία.

Η πρώτη ονομασία του χωριού ήταν Σέλτση και οφειλόταν στο όνομα του Τούρκου πασά Αμάν Σέλτση Βέη, ο οποίος έχτισε τα πρώτα σπίτια στη θέση της σημερινής Οξιάς. Κατά το N. Ρεμπέλη, το όνομα είναι σλαβικό και σημαίνει χωριουδάκι.

Η μετονομασία σε Οξιά έγινε το 1924 από τον τότε δάσκαλο του χωριού Ευστάθιο Κοσκινά (καταγόμενο από τον Πύργο – Στράτσιανη) και το τότε Κοινοτικό Συμβούλιο με πρόεδρο το Βασίλη Ζούκη.

Η Οξιά μέχρι το 1940 έσφυζε από ζωή. Οι κάτοικοί της ασχολούνταν κυρίως με τη γεωργία και την κτηνοτροφία, αλλά υπήρχαν και πολλοί μαστόροι, ξακουστοί για την εποχή τους, οι οποίοι, για να καλυτερέψουν τη ζωή τους, σχημάτιζαν μπουλούκια και μαζί με άλλους συμπατριώτες από τα γειτονικά χωριά πήγαιναν σε πολλά μέρη, όπου δημιουργούσαν κτίσματα ανεπανάληπτα και αιώνια. Κάποιοι, πιο τολμηροί, πήγαν στο εξωτερικό (Χαρτούμ του Σουδάν) για ακόμη καλύτερη τύχη. Εκεί μάλιστα το 1907 ίδρυθηκε για πρώτη φορά η «Αδελφότητα Σέλτσης», με σκοπό τη συσπείρωση των ξενιτεμένων χωριανών και την ενίσχυση του χωριού, η οποία το 1934 μετονομάστηκε σε «Σύνδεσμο Αδελφότητας Οξιάς Ηπείρου «Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ», ονομασία που διατηρεί μέχρι σήμερα.

Το 1940 με τον πόλεμο και στη συνέχεια με το συμμοριτοπόλεμο το χωριό άδειασε και καταστράφηκε. Όμως η αγάπη για τον τόπο τους και το πείσμα για τη ζωή δεν άργησε να φέρει τους Οξιώτες πίσω. Σιγά-σιγά άρχισαν όλοι να επιστρέφουν και η ζωή ξαναβρήκε τον παλιό της ρυθμό. Καλλιεργήθηκε πάλι η γη, κάρπισε και ο τόπος ημέρεψε. Άνθρωποι, γη και ζώα συνεργάστη-

Μερική άποψη του χωριού. Στο βάθος διακρίνεται η Βούρμπιανη

Η κεντρική εκκλησία Άγ. Νικόλαος και δεξιά το προσκυνιτάρι του Αγίου

Το κιόσκι στην Αγία Παρασκευή (Φωτ: Μιχάλη Κυρζίδη)

Ο Άι Δημήτρης χιονισμένος

“Βρωμονέρι”. Η πηγή με το θειούχο κρύο νερό

Χορευτικός όμιλος Οξιάς, 1980

Ο Νικόλαος και η Αμαλία Τσίμα στην πανέμορφη βεράντα του σπιτιού τους

καν αρμονικά όπως και πριν και το χωριό αναγεννήθηκε από την τέφρα.

Τα χρόνια κυλούσαν, οι άνθρωποι ζούσαν την απλοϊκή ζωή του χωριού με τη σκληρή βιοπάλη, τις ανέχειες, τις στερήσεις, αλλά με την ειρήνη στην καρδιά και τη χαρά της ανθρώπινης κοινωνίας. Με τα γλέντια τους, με τους ατέλειωτους χορούς, με τα πανέμορφα έθιμα τους και τις παραδόσεις τους.

Το ζωντάνεμα όμως αυτό του χωριού κράτησε μόνο 20 με 25 χρόνια. Τη δεκαετία του '70 συνδέθηκε με το οδικό δίκτυο, το χωριό βγήκε από την απομόνωση και ο κόσμος άρχισε να μετακινείται πιο εύκολα. Αυτό όμως άνοιξε και το δρόμο της ξενιτειάς. Οι άνδρες άφησαν το χωριό και ξενιτεύθησαν. Άλλοι για μακριά, άλλοι για πιο κοντά. Σύντομα ακολούθησαν και οι οικογένειές τους. Έτσι, τα σπίτια άδειασαν και το χωριό ερήμωσε. Τα χωράφια έμειναν χέρσα, τα αμπέλια χάθηκαν, τα οπωροφόρα δέντρα έπαψαν να καρπίζουν, η φύση αγρίεψε πάλι και η σιωπή απλώθηκε παντού.

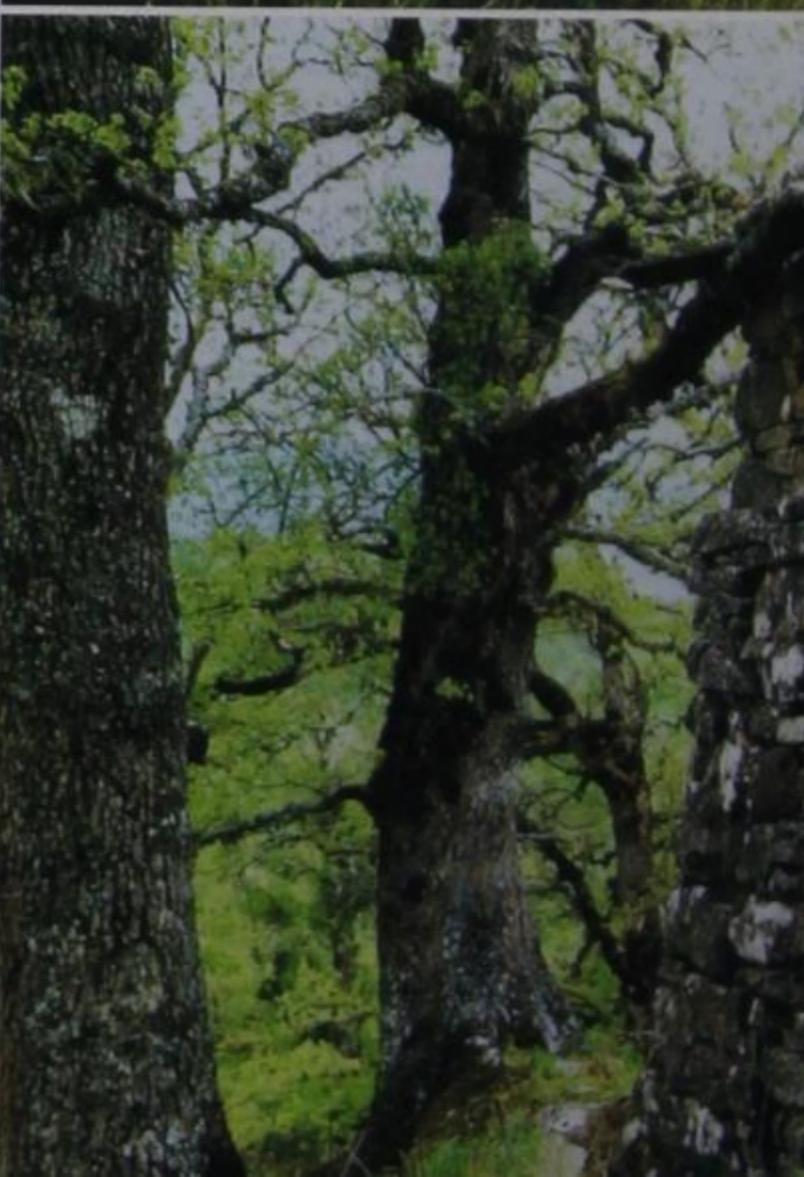
Η Οξιά σήμερα.

Στην Οξιά σήμερα απόμειναν μόνο 10-15 μόνιμοι κάτοικοι, απόμαχοι κι αυτοί, συνταξιούχοι, αλλά ζωντανοί και ωραίοι άνθρωποι. Ζουν με τη νοσταλγία του όμορφου παρελθόντος και την προσδοκία ενός καλύτερου μέλλοντος. Μονιασμένοι, ειρηνικοί και προπαντός φιλόξενοι, όπως πάντα. Στην Οξιά κανείς επισκέπτης δε θα αισθανθεί ξένος και περιφρονημένος. Όλα τα σπίτια θα τον καλωσορίσουν, όλα θα τον καλέσουν, όλα θα του μιλήσουν. Εκεί θα νιώσει τι θα πει πραγματική φιλοξενία και μεγαλείο ψυχής.

Οι Οξιώτες μπορεί να απομακρύνθηκαν από το χωριό τους, αλλά το λατρεύουν και το αποδεικνύουν με τις συνεχείς επισκέψεις τους και με την ασταμάτητη φροντίδα τους. Διατηρούν ένα δυναμικό σύλλογο, ο οποίος έχει προσφέρει πάρα πολλά στο χωριό. Ότι θαυμάζεις εδώ, είναι έργο δικό του: Ήρωο, δρόμοι, γήπεδο μπάσκετ, επέκταση καφενείου,

Πανοραμική θέα από την Αγία Τριάδα

*Εικόνισμα στο δρόμο για τα Ρόγγια
(Φωτ/φίες Ημερολογίου Συλλόγου)*

Η πλατεία του χωριού

τοιχοποίες, κιόσκια, αποχέτευση, ύδρευση, επένδυση στάσης - βρύσης, τσιπουράδικου και πολλά άλλα, αναπληρώνοντας έτσι την αδιαφορία της πολιτείας και των τοπικών αρχόντων.

Παλαιότερα διατηρούσε χορευτικό συγκρότημα και έκανε χορούς που άφησαν εποχή. Και σήμερα όμως την παράδοση αυτή τη διατηρεί η νεολαία, η οποία μαγεύει σε όποιο χορό εμφανίζεται.

Η νεολαία της Οξιάς ξεχωρίζει. Λατρεύει κι αυτή το χωριό και συνεχίζει την ιστορία του με την προσφορά της. Είναι πάντα παρούσα στις ανάγκες και στα κελεύσματα του χωριού. Κι αυτός είναι ο καλύτερος οιωνός για το μέλλον.

Αξιοθέατα του χωριού.

Όλα τα σημεία του χωριού είναι περιοχές φυσικού κάλλους και αξεπέραστης θέας. Όλα προσφέρονται για ορειβάτες και φυσιολάτρες. Ξεχωρίζουν όμως τα εξωκλήσια του Αϊ-Θανάση, του Αϊ-Γιώργη και του Αϊ-Λιά με τα πανύψηλα και αιωνόβια δέντρα, το εκκλησάκι της Αγίας Τριάδας που βρίσκεται μέσα σε ένα πανέμορφο τοπίο, τα «Αλητόπια» με τα ποτιστικά κηπάρια και το «βρωμονέρι» (πηγή με θειούχο και ιαματικό νερό), τα «Λειβάδια» (ένα ξέφωτο με υπέροχη βοσκή), το «Βουνό» που ευδοκιμεί το τσάι, καθώς και η διαδρομή προς το Γράμμο που είναι ό,τι μαγευτικότερο μπορεί να συλλάβει ανθρώπινος νους. ■

Τηλέφωνα επικοινωνίας:

Οξιά:

26550 31632, Νικόλαος Τσίμας.
(Μόνιμος κάτοικος του χωριού
και εκπρόσωπος του Συλλόγου
Αθηνών)

Αθήνα:

210 2636300
Σύλλογος Αθηνών «Ο ΑΓΙΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ»

Ευχαριστούμε θερμά το Νικόλαο Τσίμα
και τη σύζυγό του Αμαλία που μας
φιλοξένησαν με τόση εγκαρδιότητα στο
σπίτι τους και μας έδωσαν πολύτιμες
πληροφορίες, καθώς και τον αγαπητό
Κώστα Αθανασόπουλο για τα κείμενά του
και το φωτογραφικό υλικό.

1952. Εκδήλωση στο χωριό

1954. Αποκριάτικο γλέντι

Ηλικιωμένοι του χωριού

Γάμος του παλιού καιρού

Τα χωριά του Γράμμου

μέσα από ειδήσεις των εφημερίδων από 1893 ώς το 1899

Επιμέλεια: Χ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Από την εβδομαδιαία εφημερίδα «Φωνή της Ηπείρου», η οποία εκδόθηκε στην Αθήνα, κατά τα έτη 1892-1909 κυρίως, αναδημοσιεύονται εδώ μερικές από τις ειδήσεις της που αφορούν σε χωριά της περιοχής του σημερινού Δήμου Μαστοροχωριών. Οι ειδήσεις αυτές, που συνοδεύονται από σχόλια του συντάκτη τους, αποτελούν σήμερα ενδιαφέρουσες ιστορικές μαρτυρίες για την περιοχή. Ο συντάκτης τους ήταν μάλλον Κονιτσιώτης. Στο τέλος του κειμένου εκάστης ειδησης, σημειώνεται παρακάτω η χρονολογία του φύλλου της εφημερίδας, στο οποίο είχε δημοσιευθεί η είδηση (περίοδος 1893-1899). Οι συλλογές φύλλων της «Φωνής της Ηπείρου» που υπάρχουν στην Μπενάκειο Βιβλιοθήκη και στην Εθνική Βιβλιοθήκη δεν είναι πλήρεις.

A. Βούρμπιανη

Η Βούρμπιανη είναι κωμόπολις υπαγομένη διοικητικώς εις την επαρχίαν Λεσκοβικίου, εκκλησιαστικώς δε εις την επαρχίαν Κονίτσης. Αύτη κείται παρά τας όχθας του ποταμού της Προσογιάννης, προς βορράν της Κονίτσης και προς τα ΒΑ του Λεσκοβικίου. Έχει προς Β μεν και ΒΑ τα χωρία, Λεσκάτι, Χιονάδες, Τούρνοβον και έτι βορειότερον την Κολώνιαν, προς Α δε το χωρίον Σέλτσι και προς Ν την κωμόπολιν Πρυσόγιαννην.

Η Βούρμπιανη έχει περί τας τριακοσίας οικογενείας και περί τους χιλίους και πεντακοσίους κατοίκους, όντας λίαν φιλέργους, ευφυείς, δραστηρίους, επιχειρηματίας και φιλομούσους.

Οι κάτοικοι αυτής ως επί το πλείστον είναι ξυλουργοί και κτίσται, αλλά και πολλοί επιστήμονες και δη διακεκριμένοι, οίον φιλόλογοι, ιατροί, μηχανικοί. Σημειώτεον δ' όμως ότι πολλαί παρ' αυτοίς παρατηρούνται διχόνοιαι και διαμάχαι και είναι διηρημένοι εις πολλάς μερίδας προς μεγίστην βλάβην των εαυτών συμφερόντων.

Εκπαιδευτήρια έχει επαρκή και καλώς κατηρτισμένα. Έχει εν περικαλλές κτίριον, όπερ προ ολίγων ετών κατεσκευάσθη δαπάνη της Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητος Βουρμπιάνης, της εχούσης το κέντρον εν Αθήναις. Εν αυτώ τα κτιρίω, τω καλλιτέρω σχολείω της Ηπείρου, υπάρχει το Ελληνικόν σχολείον, Δημοτικόν σχολείον και Παρθεναγγείον.

Το ελληνικόν σχολείον διηυθύνετο κατά το λήξαν σχολικόν έτος υπό του κ. Αλκιβιάδου Σκοκίδου εκ Μονοδενδρίου του Ζαγορίου, αποφοίτου της Ζωσιμαίας σχολής, άριστα κατηρτισμένου και λίαν πεπειραμένου, ο οποίος, επειδή δεν συνεμορφώθη εξ αγνοίας των τύπων με

τον κανονισμόν της Αδελφότητος κατά τον διορισμόν, δεν ανεγνωρίσθη υπό του εν Βουρμπιάνη συμβουλίου, κακώς πράξαντος και μη θέλοντος να αποτίστη τον μισθόν του ειρημένου διδασκάλου, όστις ειργάσθη φιλοπόνως και ευδοκίμως, ως απεδείχθη εκ των ενιαυσίων εξετάσεων, αρξαμένων τη Δευτέρα Ιουλίου και ληξασών αυθημερόν επί παρουσία πάντων των φιλομούσων κατοίκων της Βουρμπιάνης, των συμβούλων του σωματείου μη παραστάντων πλήν του Κοκκίνη. Σύμβουλοι είναι οι επόμενοι: Παπαζήσης Οικονόμου, ο και πρόεδρος, Κωνσταντίνος Ζοφέλης και ταμίας, Παπαχρήστος Αναστασίου και γραμματεύς, Χαράλ. Κοκκίνης και Ζήσης Ντώδης. Παρετηρήθη ότι οι σύμβουλοι, πέραν της δικαιοδοσίας αυτών πράττοντες, κάμνουσι πολλάς επεμβάσεις εις τα σχολεία, κωλύοντες ούτω την κανονικήν λειτουρ-

γίαν αυτών, διότι έκαστος σύμβουλος προτείνει διάφορον διδακτικήν μέθοδον και διάφορον πρόγραμμα εις το διδάσκον προσωπικόν και τούτου ένεκα αείποτε οι διδάσκαλοι ευρίσκονται εις διάστασιν προς το συμβούλιον και διά τούτο οφείλει η κεντρική διεύθυνσις να λάβη πρόνοιαν όπως μη εις το μέλλον λαμβάνωσι χώραν όμοια συμβεβηκότα. Το ελληνικόν σχολείον κατ' αρχάς είχε δέκα και εξ μαθητάς, εν τω μεταξύ δε, αποσυρθέντων των οκτώ, έμειναν μόνον οκτώ.

Το δημοτικόν σχολείον κατά το λήξαν έτος είχε δύο διδασκάλους τον κ. Λουκάν Δημητριάδην, απόφοιτον του διδασκαλείου Κερκύρας και πεπειραμένον, και τον κ. Χρηστάκην Κοκκάλαν απόφοιτον της Ζωσιμαίας Σχολής, νέον άριστα κατηρτισμένον και εκπληρούντα πληρέστατα το εαυτού καθήκον. Αι ενιαύσιοι εξετάσεις του δημοτικού σχολείου ήρξαντο τη 16 Ιουλίου, καθ' ας εδέησε να παραστώσι και οι κ.κ. σύμβουλοι του σωματείου και ο γραμματεύς του αγίου Βελλάς ως αντιπρόσωπος αυτού· εκ των εξετάσεων κατεδείχθη ότι αμφότεροι οι διδάσκαλοι ειργάσθησαν μετ' αυταπαρνήσεως και καρποφόρως· το δημοτικόν σχολείον περιέχει ογδοήκοντα μαθητάς και τάξεις τέσσαρας.

Το Παρθεναγγείον, έχον τάξεις τέσσαρας, μαθητρίας τεσσαράκοντα, διευθύ-

Βούρμπιανη. Φωτ.: Μιχάλης Κυρζίδης

νεται υπό της δεσποινίδος Ευθαλίας Θεοδοσιάδου αποφοίτου Λυκείου της Κωνσταντινουπόλεως καλώς κατητισμένης, εχούσης και πινα βοηθόν καλουμένην Αφροδίτην Ψύλλα Του Παρθεναγωγείου αι ετήσιοι εξετάσεις ήρξαντο τη 23 Ιουλίου, διαρκέσασαι μίαν ημέραν (11.8.1895).

B. Πυρσόγιαννη

Η κωμόπολις Προσόγιαννη κείται παρά τας όχθας του ποταμού Μελισσού ή Σαρανταποτάμου, του γνωστού υπό το όνομα ποταμού της Προσόγιαννης, του ενουμένου εν Μεσογεφύροις με τον Αών. Ως όρια έχει προς Ν. την Κόνιτσαν, ης απέχει 6 ώρας, προς Α. την Καστανιάνην, προς Δ. την Στράτσιανην και προς Β. την Βούρμπιανην.

Διοικητικώς υπάγεται εις την επαρχίαν Λεσκοβικίου, εκκλησιαστικώς δε εις την δικαιοδοσίαν της επαρχίας Κονίτσης Αριθμεί περί τας τριακοσίας οικίας καλώς κατασκευασμένας και επιπλωμένας διά της εγχώριου βιομηχανίας, ην κατασκευάζουσιν αι γυναίκες. Έχει δε κατοίκους 1.500, οίτινες είναι ως επί το πλείστον κτίσται, αλλά και πολλοί φίλοι των Μουσών, διότι έχει τέσσαρας ιατρούς επιστήμονας, 1 δικηγόρον και δέκα διδασκάλους Δημητριακούς καρπούς ελαχίστους παράγει, ως στερούμένη πεδιάδος, έχει δ' όμως αφθόνους σταφυλάς· το ύδωρ του ποταμού δεν δύναται να χρησιμοποιηθῇ προς άρδευσιν.

Τα κομματικά πάθη ενταύθα είναι εις τον ύψιστον βαθμόν εξηλιμένα, ένεκα των μοχταρικών και διδασκάλων και τούτου ένεκα είναι διηρημένοι εις πολλάς μερίδας.

Εκπαιδευτήρια έχει ελληνικόν σχολείον, δημοτικόν σχολείον και παρθεναγωγείον, εξ ὧν το μεν ελληνικόν και δημοτικόν σχολείον συντηρείται εκ των εσόδων των λειβαδίων και εκ των βακουφικών κτημάτων, εξ ὧν εισπράττουσι περί τας εξήκοντα λίρας οθωμ., το δε παρθεναγωγείον συντηρείται διά διδάκτρων, εκάστης μαθητρίας αποτιούσης ετησίως δέκα γρόσια.

Το ελληνικόν και δημοτικόν σχολείον έχει δύο διδασκάλους, αμφοτέρους εκ Προσόγιαννης τον κ. Ιωάννην Παπαδημητρίου και τον κ. Ζήσην Σούρλαν, αποφοίτους της Ζωσιμαίας Σχολής· το μεν ελληνικόν σχολείον έχει 25 μαθητάς, το δε δημοτικόν 100.

Το παρθεναγωγείον έχει 60 μαθητρίας. Αι ενιαύσαι προφορικά εξετάσεις εν μέσω συρροής πολλού πλήθους ήρξαντο τη 22 Ιουλίου, διαρκέσασαι επί τρεις ημέρας, εξ ὧν κατεδείχθη ότι άπαν το πρωπικόν των διδασκάλων ειργάσθη ευδοκίμως και καρποφόρως (25.8.1895).

Ντέντσικο (Αετομελίτσα). Φωτ.: Γιώργος Μπακόπουλος

Γ. Ληστείες

Ο περιβόητος Σίλφας Κρουσιόβας, ο φονεύσας τον εκ του χωρίου Βησσάνης Κοτρότσον, ενώ επανήρχετο εκ του ταξειδίου, δεν συνελήφθη εισέτι. Προς καταδίωξιν αυτού εξήλθον μετά πολυαρίθμου στρατού οι γιουσμπασιάδες Ιωαννίνων και Κορυτσάς, οίτινες συνέλαβον μέχρι τούδε ως ύποπτα περί τα 150 πρόσωπα, άτινα εφυλάκισαν άπαντα και υποβάλλουν εις ανακρίσεις, φιλοξενούνται δε ούτοι εις Κολώνιαν και εις τα χωρία Βρατσικόν, Γλίναν, Οστανίτσαν και Καρσάρτσικον.

Ενώ όμως οι γιουσμπασιάδες καταγίνονται εις την σύλληψιν του Σίλφα, εγένετο γνωστόν ότι προ οκτώ ημερών ούτος μετά 7 οπαδών του μετέβη εις το χωρίον Τύρναβον της επαρχίας ημών και ηγόρασε τροφάς και καπνά, τας οποίας όμως επλήρωσεν εις τον μουχτάρην του χωρίου τούτου διά ραπισμάτων. Ο μουχτάρης αμέσως ειδοποίησε τας αρμόδιους αρχάς, αι οποίαι έπεμψαν εις καταδίωξιν του Σίλφα τον συγγενή αυτού Αβδουραχμάν Τσαούστη. Είναι λοιπόν δυνατόν ο Αβδουραχμάν να καταδιώξῃ πραγματικώς τον συγγενή του Σίλφα; Βεβαίως όχι. Και ου μόνον δεν θα τον καταδιώξῃ, αλλά και θα συμβουλεύσῃ αυτόν πού να καταφύγῃ και κρυβή ασφαλέστερον. Αυτός δε, επί τη προφάσει ότι καταδιώκει τον Σίλφαν, μεταβαίνει από χωρίου εις χωρίον, όπου ζητεί κότα πήτα και πιέζει τους χωρικούς να του υποδείξουν, δήθεν, τους ληστάς. (22.1.1893).

Πρό τινων ημερών αφίχθησαν εις Κόνιτσαν οι μουχτάρηδες του χωρίου Δέντσικου και εκόμισαν προς τας αρχάς επιστολήν ληστάρχου τινός Κωνσταντ. Τοιτσινίκου, διά της οποίας εζήτει όπως σταλώσιν εκ μέρους των κατοίκων 500

λίραι, άλλως ηπείλει αυτούς να τους τιμωρήσῃ αυστηρώς. Πάραυτα αι αρχαί Κονίτσης έλαβον μέτρα και απέστειλαν στρατόν, όπως προλάβωσι πάσαν απόπειραν των ληστών κατά του Δέντσικου. Διά των ενεργειών δε των αρχών Κονίτσης, εξέλιπε καθ' όλην την επαρχίαν η ληστεία και εις ουδέν μέρος ανεφάνη ίχνος αυτής. Και ο καϊμακάμης της επαρχίας μας όχι ολίγον συνετέλεσε διά το ζήτημα τούτο και εφρόντισεν, όπως πάντοτε φροντίζει, δι' όλας τας υποθέσεις των κατοίκων. Είνε αμερόληπτος και τιμιώτατος, ουδένα εννοεί να αδικήσῃ και προς πάντα φέρεται μετ' ισότητος και ακριβείας. Άλλοτε είχον γραφεί εναντίον του τινά, τα οποία όμως δεν ήσαν αληθή. (22.9.1895).

Ο ταχυδρόμος των χωριών Προσόγιαννης κτλ. της Κονίτσης, ο εκτελών το ταξειδίον διά Γρεβενών, Θεσσαλίας, κτλ, ενώ μετέβαινεν εις Προσόγιαννην προ μηνός περίπου, συνελήφθη υπό των ληστών, οίτινες του αφήρεσαν 40-50 λίρας, τας οποίας έφερεν εκ του ταξειδίου όπως παραδώσῃ εις διαφόρους οικογενείας. Αναχωρούντα δε προς εκτέλεσιν του ταξειδίου, συνέλαβον εκ νέου οι λησταί. (9.4.1899).

Δ. Αυθαιρεσίες των Αρχών

Ως συνήθως συμβαίνει κατά Μάρτιον εκάστου έτους, ενεργούνται εκλογαί των Μουχτάρηδων καθ' όλον το Κράτος· εγένοντο δε και εφέτος εις την Πυρσόγιαννην της επαρχίας Λεσκοβικίου και ανεδείχθησαν διά πλειοψηφίας οι Κύρκας Σερίφης και Πέτρος Τσίπας, καταψηφισθέντων των Κωνσταντίνου Σούρλα και Τάκη Σούρλα, οίτινες και καταχρασταί εδείχθησαν πολλάκις. Η εκλογή αύτη επεκυρώθη παρά των αρχών Λεσκοβι-

κίου, ως διεξαχθείσα νομίμως και ήρχισαν οι άνω αναδειχθέντες Μουχτάρηδες την είσπραξιν των φόρων. Αλλ' οι αποτυχόντες, μεταβάντες εις Ιωάννινα, μετήλθον όλα τα μέσα και κατόρθωσαν να εκδοθή διαταγή παρά του Βαλή των Ιωαννίνων, δι' ής παύονται οι νομίμως εκλεχθέντες Μουχτάρηδες και διορίζονται οι μη εκλεχθέντες Σούρλαι.

Έφερον δε την διαταγήν εις το χωρίον και ήρχισαν την είσπραξιν των φόρων. Οι κάτοικοι του χωρίου, άμα έμαθον τούτο, άνδρες και γυναίκες ως επί το πλείστον, μετέβησαν εις τας Αρχάς του Λεσκοβικίου και ανεφέρθησαν διά το άνω αδίκημα. Ίδωμεν τι θα αποφασίσθη οριστικώς επί του ζητήματος τούτου. Ήμείς εν μόνον γνωρίζομεν, ότι αδίκος όλως υπήρξεν η διαταγή του Βαλή δι' ής παύονται οι νομίμως εκλεγέντες μουχταροδημογέροντες και διορίζονται αντ' αυτών εκείνοι, οίτινες κατέστρεψαν την κοινότητα και τα κοινοτικά χρήματα και άγνωστον τι εις το μέλλον θα πράξωσι. (4.10.1896)

Εις λόχος τουρκικού στρατού επολιόρκησε το εν τη επαρχία ημών χωρίον Καστάνιανη επί μίαν εβδομάδα, επί τω λόγω ότι ο εργολάβος Γκόσιος νοσηλεύει ένα αντάρτην. Τις οίδε τις ασυνείδητος εσκευώρησε την κατηγορίαν ταύτην όπως βλάψη τον Γκόσιον, όστις είναι εκ των φιλησυχωτέρων και τιμίων πολιτών. Αφού δεν ανευρέθη ούτε αντάρτης ούτε άλλο τι, συνέλαβον τον ατυχή Γκόσιον και τον έρριψαν εις τας φυλακάς.

Ο Καιμακάμης Κονίτσης εζήτησεν από όλους τους κατοίκους του χωρίου Ντέντσικον φόρον δημοτικόν, αλλ' ούτοι, καθ' ό ποιμενικόν διάγοντες βίον και διαχειμάζοντες εις Αυλώνα, εδήλωσαν εις τον καιμακάμην ότι επλήρωσαν εις Αυλώνα και επέδειξαν εις αυτόν τας αποδείξεις πληρωμής. Τούτο απήρεσεν εις τον καιμακάμην και διέταξε να φυλακισθώσιν. Ο μουχτάρης ηθέλησε να διαμαρτυρηθή διά την παράνομον ταύτην πράξιν του καιμακάμη, αλλ' ο καιμακάμης εξαγαγών σουγιά εβύθισεν αυτόν εις τον λαιμόν του μουχτάρη, όστις και ευρίσκεται νοσηλευόμενος εν Κονίτσῃ.

Παρόμοιον σχεδόν επεισόδιον, μαρτυρούν την θηριωδίαν και απανθρωπίαν του καιμακάμη Κονίτσης, συνέβη και εις τον πρόκριτον Κονίτσης Π. Ρούβαλην. Εις το χωρίον Σταρίτσανη και εις άλλα χωρία της Κονίτσης ενέσκηψεν ακρίς. Τούτο μαθούσα η διοίκησις, έστειλεν εις τα χωρία υπάλληλον, όστις πρότρεψε τους κατοίκους να εργασθώσι προς καταστροφήν της ακρίδος. Ο Ρούβαλης πα-

ρετήρησεν εις τον καιμακάμην ότι η υπό των χωρικών καταστροφή της ακρίδος είνε ματαιοπονία, διότι δεν θα φέρη ουδέν αποτέλεσμα. Ο καιμακάμης εθύμωσε διά την παρατήρησιν ταύτην και διέταξε την φυλάκισιν του Ρούβαλη, άγνωστον δε πώς θα αποφυλακισθή, ώστε ουδείς έχει το δικαίωμα να εκφέρη γνώμην, έστω και σοφήν, αρκεί ότι το στραβό κεφάλι του καιμακάμη Κονίτσης διατάσσει. Τα χωρία δε, εις τα οποία εξήλθε προς καταστροφήν της ακρίδος ο υπάλληλος μετά των ζαπτιέδων, περισσότεραν καταστροφήν και ζημίαν έπαθον από τον υπάλληλον τούτον και τους ζαπτιέδες παρά από την ακρίδα.

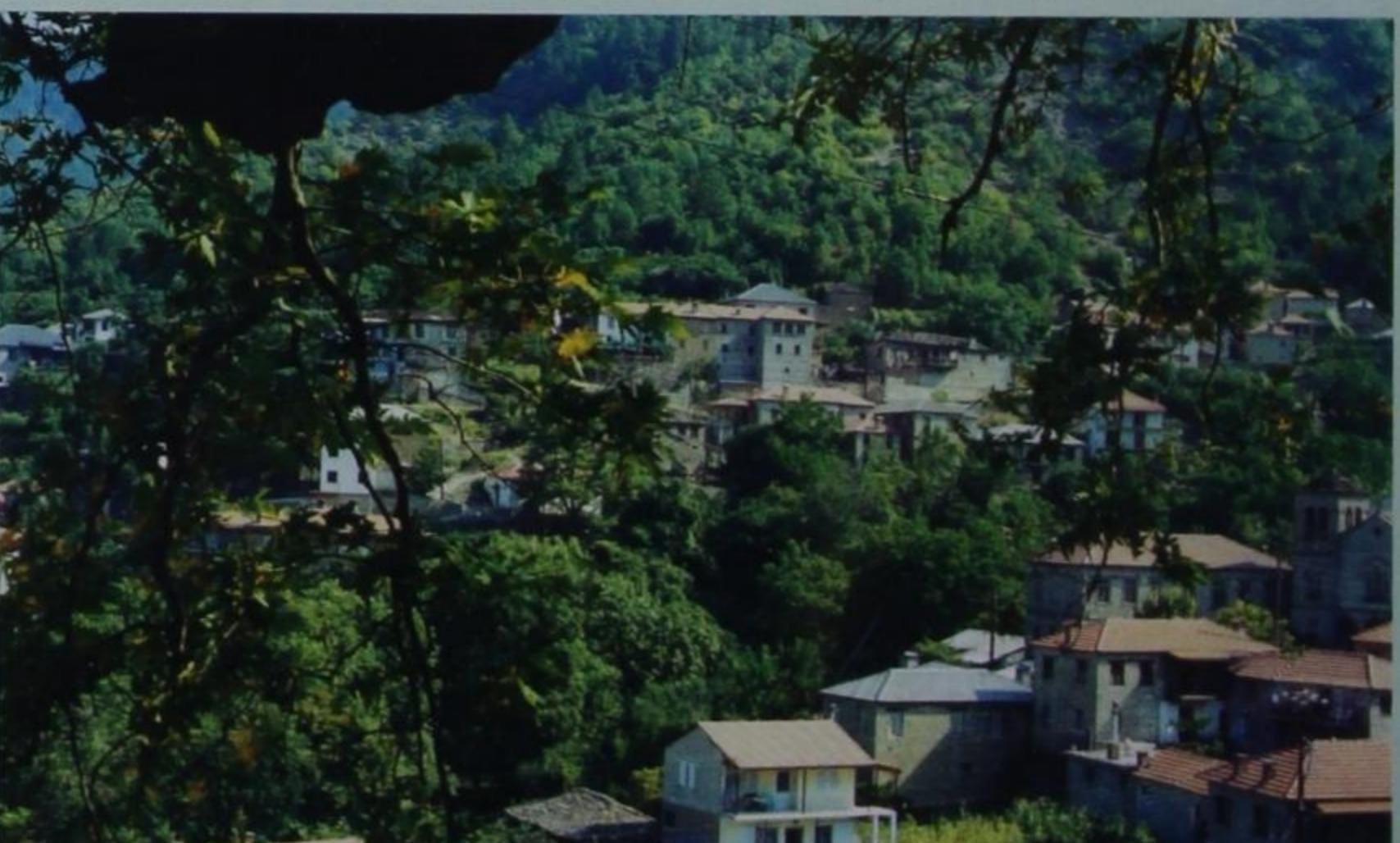
Είναι λυπηρόν ότι τοιαύται είναι αι ενέργειαι της διοικήσεως και τοσαύται αι αυθαιρεσίαι, ώστε δεν υπολείπεται εις τους κατοίκους ουδέν μέσον εις το οποίον να προσφύγουν ζητούντες προστασίαν του κακού. Εις Καστάνιανην φυλακίζεται αδίκως εις των καλλιτέρων και πράων πολιτών, εις Ντέντσικο μαχαιρώνουν τον μουχτάρη και καταπιέζουν άπαντας τους κατοίκους, εις Κόνιτσα φυλακίζεται αδίκως έτερος πρόκριτος διότι ετόλμησε να είπη μίαν αλήθειαν και εν γένει γίνονται τόσα άλλα αδικήματα τα οποία δεν είναι γνωστά. Και όλα αυτά χωρίς να δύνανται οι ατυχείς κάτοικοι να επικαλεσθώσι δικαιοσύνην, χωρίς να δύνανται να καταφύγωσιν εις ανωτέραν αρχήν.

Εις το χωρίον Βούρμπιανη της επαρχίας Κονίτσης, μετέβη στρατός και συνέλαβεν ως υπόπτους και επαναστάτας τους Νικόλαον Κουτούλαν και Ρεμπέλην, ούς όμως ηναγκάσθη να απολύσῃ, διότι οι κάτοικοι εξηγέρθησαν κατά της αδίκου συλλήψεως αθώων και φιλησύχων πολιτών. Εκ Βουρμπιάνης μετέβη εις το χωρίον Λεσκάτσι, όπου συνέλαβε διά

τον αυτόν σκοπόν και έρριψεν εις τας φυλακάς 15 εκ των καλλιτέρων κατοίκων του χωρίου. (7.2.1897)

Ε. Έλλειψη γεφυριών

Από της 20 Δεκεμβρίου παρελθόντος έτους, διεκόπη εντελώς η συγκοινωνία μεταξύ Βουρμπιάνης Πυρσόγιαννης και λοιπών χωρίων της Κονίτσης, ένεκα του χειμώνος και των βροχών αίτινες κατεπλημμύρησαν τον τόπον· ουδείς εκ των χωρίων τούτων ηδύνατο να μεταβαίνη ακινδύνως εις Κόνιτσαν, οι δε ταξιδιώται τον έσχατον διατρέχουσι κίνδυνον. Επί του χειμάρρου Μαύρος παρά το χωρίον Στράτσιανη, πολλοί ταξιδιώται μεταβαίνοντες εις τα χωρία των κατά τας προηγουμένας εορτάς διέτρεξαν μέγαν κίνδυνον, διότι δεν ηδυνήθησαν ένεκα των πολλών υδάτων του χειμάρρου να διέλθωσιν αυτόν. Ούτω, άνευ των απολύτως αναγκαίων, διενυκτέρευσαν εν τινι αχυροκαλύβη και υπέστησαν τα πάνδεινα, είς δε Βουρμπιανίτης παθών εκ του ψύχους απεβίωσε πριν φθάση εις Πυρσόγιαννη, οι δε αγωγιάται μετά πολλά βάσανα κατώρθωσαν να φθάσουν εις Καστάνιανην περί το μεσονύκτιον. Τα χωρία ταύτα υποφέρουν πολύ διότι η διοίκησις Ιωαννίνων δεν εφρόντισεν εγκαίρως προς κατασκευήν οδών και γεφυρών, ίνα ούτω διευκολύνωνται οι ταξιδιώται και μη κινδυνεύωσιν, ως δε επληροφορήθημεν κατεσκευάσθη εις τι μέρος απότομον επί του χειμάρρου γέφυρα, ουχί όμως και οδός και τοιουτοτρόπως μένει άχρηστος. Ελπίζομεν ότι η διοίκησις Ιωαννίνων, ήτις τόσον διακίνεται διά τας ενεργείας αυτής προς αποκατάστασιν της συγκοινωνίας καθ' όλην την Ήπειρον, δεν θα λείψη όπως λάβη πρόνοιαν και περί του ζητήματος τούτου. (10.3.1895). ■

Καστάνιανη. Φωτ.: Νατάσσα Νούτση

— Το επιστημονικό, εθνικό και φιλολογικό έργο — του ιατρού Βασιλείου Κ. Χρήστου

Ακτινολόγου - Ραδιολόγου

Υπό: Πασχάλη Δημ. Μανώλη

Πάντα δίκαια να μιλείς.
Μ'έργα δίκαια να επικρατείς
και μην καταχραστείς.
Σώμα και ψυχή να συγκρατείς.
Βασ. Κ. Χρήστου

Συνέχεια από το προηγούμενο

61. «Ιπποκράτους 'Νόμος'. Μετρική ελευθέρα απόδοσις»:
Τόμος Πρακτικών 13ου Πανελλήνιου συνεδρίου της Ι.Χ.Ε. Αθηνών. Μυτιλήνη και Σάμο, 19-28 Απριλίου 1957.

62. «Ραδιούχοι Θερμοπηγαί Ικαρίας»: Περιοδικό «Εθνική κοινωνική Εξόρμησις» τεύχος 1ον, 20 Ιουλίου 1958. Πρακτικά 13ου Πανελλήνιου συνεδρίου της Ι.Χ.Ε. Αθηνών. Ικαρία-Μυτιλήνη και Σάμος, 19-28 Απριλίου 1957. Εφημερίδα «Ακρόπολις» Αθηνών, 25 Μαΐου 1957.

63. «Ακτινολογική παρακολούθησις κοπρολιθισικού ατόμου, 8ετή από της αφαιρέσεως κοπρολίθου, μεγέθους ωού όρνιθος. (Μετ' επιδείξεως ακτινογραφιών)»: Πρακτικά 13ου Πανελλήνιου συνεδρίου της Ι.Χ.Ε. Αθηνών. Ικαρία-Μυτιλήνη και Σάμος, 19-28 Απριλίου 1957. Περιοδικό «Ακαδημαϊκή Ιατρική» Αθηνών, έτος 21ον, τεύχος 11 (219), Νοέμβριος 1957.

64. «Βιολογικά πεποιθήσεις του Ιπποκράτους, εις την σύγχρονον Ιατρικήν»: Περιοδικό «Ελληνική Ιατρική» Θεσσαλονίκης, τεύχος 10ον, 1958. Ομιλία από τον Ραδιοφωνικόν Σταθμόν, Αθηνών, με τον τίτλο: «Ο Νόμος» του Ιπποκράτους, αιώνιος Νόμος της Ιατρικής τελειότητος. Ραδιοπρόγραμμα, τεύχος 416, Τρίτη 20 Μαΐου 1958.

65. «Das "Gesetz" des Hippocrates ewiges Gesetz der Aerzlichen vollkommenheit»: Πρακτικά 4ου Διεθνούς συνεδρίου της Νεοϊπποκρατικής Ιατρικής. Αθήνα - Κως, 4-12 Απριλίου 1958. Τόμος 2ος, μετά περιλήψεων εις την γερμανικήν, αγγλικήν, ισπανικήν, ιταλικήν και ελληνικήν γλώσσαν.

66. «The Cosmobiological Concepts of the Classical period of ancient Greece, as seen in our times»: Πρακτικά 4ου Διεθνούς συνεδρίου της Νεοϊπποκρατικής Ιατρικής. Αθήνα - Κως, 4-12 Απριλίου 1958. Τόμος 2ος, μετά περιλήψεων εις την γερμανικήν, αγγλικήν, ισπανικήν, ιταλικήν και ελληνικήν γλώσσαν.

67. «Ο ιατρός Ασκληπιός και τα ιερά του Ασκληπιεία, εν τη συγχρόνω Ιατρική»: Ανεκοινώθη εις το αρχαίον θέατρον της Επιδαύρου. Πρακτικά 14ου Πανελλήνιου συνεδρίου της Ι.Χ.Ε. Αθηνών. Άργος, Ναύπλιον και Τρίπολις, 15-19 Αυγούστου 1958.

68. «Υπεράριθμος, πλήρης θωρακικός σπόνδυλος. Ιδιόμορφος 5ος αυχενικός, μετά μετατοπίσεως ολοκλήρου του παχέος εντέρου προς τα δεξιά, επί ολικής αναστροφής των σπλάγχνων. (Μετ' επιδείξεως ακτινογραφιών)»: Ανεκοινώθη εις το Άργος, αίθουσα «Δαναΐς». Πρακτικά 14ου Πανελλήνιου συνεδρίου της Ι.Χ.Ε. Αθηνών. Άργος, Ναύπλιον και Τρίπολις, 15-19 Αυγούστου 1958.

69. «Ιδιομορφίαι των μετακαρπίων επί πολυδακτυλιών. (Μετ' επιδείξεως ακτινογραφιών)»: Ανεκοινώθη εις την Τρίπολιν, αίθουσα «Ματζουνείου». Τόμος Πρακτικών 14ου Πανελλήνιου συνεδρίου της Ι.Χ.Ε. Αθηνών. Άργος, Ναύπλιον και Τρίπολις, 15-19 Αυγούστου 1958.

70. «Ουρανογραφίαι επί πεταλοειδούς νεφρού, μετά

πολλαπλών ατύπων πυελών, νεφρολιθιάσεως και υδρονεφρώσεως»: Πρακτικά 15ου Πανελλήνιου συνεδρίου της Ι.Χ.Ε. Αθηνών. Αγρίνιο, Μεσολόγγι, 4-8 Μαΐου 1959.

71. «Το 9ον Διεθνές Ακτινολογικόν Συνέδριον του Μονάχου»: Πρακτικά 15ου Πανελλήνιου συνεδρίου της Ι.Χ.Ε. Αθηνών. Αγρίνιο, Μεσολόγγι, 4-8 Μαΐου 1959. Περιοδικό «Ακαδημαϊκή Ιατρική» Αθηνών, έτος 24ον, τεύχος 2ον (246), Φεβρουάριος 1960. Εφημερίδα «Ηπειρωτικόν Μέλλον» Αθηνών, 25-8-1959.

72. «Ενισχυτής εικόνων ραδιοϊστοτόπου χρυσού επί νευροχειρουργικών παθήσεων». (Μετά προβολής κινηματογραφικής ταινίας): Πρόλογος στην ανωτέρω ταινία του Καθηγ. Dr. M. Oeser στην Νευροχειρουργικήν Κλινικήν του Πανεπιστημίου του Βερολίνου. Του οίκου Siemens. Πρακτικά 16ου Πανελλήνιου συνεδρίου της Ι.Χ.Ε. Αθηνών. Κέρκυρα, 20-24 Απριλίου 1960.

73. «Αλλότρια μεταλλικά σώματα, διαφόρου σχήματος και μεγέθους, εις διάφορα μέρη του οργανισμού. (Μετ' επιδείξεως ακτινογραφιών)»: Τόμος Πρακτικών 16ου Πανελλήνιου συνεδρίου της Ι.Χ.Ε. Αθηνών. Κέρκυρα, 20-24 Απριλίου 1960. Εφημερίδα «Υγειονομικόν Βήμα» Αθηνών, αριθ. φυλ. 9, 31 Μαρτίου 1961, αριθ. φύλ. 10, 30 Απριλίου 1961, αριθ. φυλ. 11, 31 Μαΐου 1961.

74. «Αποκονίωσις των πνευμόνων Ελλήνων εργατών εις τας ιαματικάς πηγάς της Κονίτσης. (Ατμοθεραπευτήριον Αμαράντου). Μετ' επιδείξεως ακτινογραφιών, προ και μετά την λουτροθεραπείαν»: Πρακτικά 16ου Πανελλήνιου συνεδρίου της Ι.Χ.Ε. Αθηνών. Κέρκυρα, 20-24 Απριλίου 1960. Περιοδικό «Ελληνική Ιατρική» Θεσσαλονίκης, τόμος 29ος, τεύχος 10ον, έτος 1960. Εφημερίδα «Ηπειρωτικόν Μέλλον» Αθηνών.

75. «Θεραπεία όγκων της υποφύσεως δια ραδιοϊστοτόπου χρυσού». (Μετά προβολής κινηματογραφικής ταινίας και επιδείξεως ακτινογραφιών)»: Πρακτικά 16ου Πανελλήνιου συνεδρίου της Ι.Χ.Ε. Αθηνών. Κέρκυρα, 20-24 Απριλίου 1960.

76. «Περίπτωσις διλόβου - κλεψυδροειδούς - χοληδόχου κύστεως. (Μετ' επιδείξεως ακτινογραφιών)»: Πρακτικά 16ου Πανελλήνιου συνεδρίου της Ι.Χ.Ε. Αθηνών. Κέρκυρα, 20-24 Απριλίου 1960.

77. «Σύγκρισις της Ιατρικής του Ασκληπιού και του Ιπποκράτους»: Πρακτικά XVIIIe Congrès international d' Histoire de la Médecine. Athènes - Cos, 4-14 Septembre 1960. Μετά περιλήψεων εις την γερμανικήν, αγγλικήν και γαλλικήν γλώσσαν.

78. «Νέα διαίρεσις και μετρική απόδοση των Παραγγλιών του Ιπποκράτους»: Πρακτικά XVIIIe Congrès international d' Histoire de la Médecine. Athènes - Cos, 4-14 Septembre 1960.

79. «Αι απόψεις μας διά την μετρικήν απόδοσιν, νέαν διαίρεσιν και αξίαν των Ιπποκρατικών Παραγγελιών»: Πρακτικά XVIIIe Congrès international d' Histoire de la Médecine. Athènes - Cos, 4-14 Septembre 1960. Μετά περιλήψεων εις την γερμανικήν, αγγλικήν και γαλλικήν γλώσσαν.

80. «Ο νέος σχολάρχης της Βούρμπιανης Καθηγητής-Παιδαγωγός, Ευριπίδης Ζ. Σούρλας»: Εργασία - ανέκδοτη - γραμμένη το 1960.

Συνεχίζεται

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΑΓ

Επιμέλεια: Μαρία Ελ. Τσιλίκα,
Φωτογραφίες: Μιχάλης Κυρζίδης

Mια ακόμη πηγή πνευματικού ανεφοδιασμού και ορθόδοξης μαρτυρίας στον πολύ ευλογημένο και πολυπροικισμένο με Μοναστήρια τόπο μας αποτελεί και το μοναστήρι της Παναγίας - Κοιμήσεως Θεοτόκου, στο χωριό Πλαγιά ή (Ζέρμα).

Ιστορικά στοιχεία

Το μοναστήρι αυτό χρονολογείται από τα μέσα του 17^{ου} αιώνα, ενώ γύρω στα 1800 συντελέστηκαν ανακαίνιστικά έργα. Το συμπέρασμα αυτό συνάγεται από πληροφορίες που προέρχονται από τις επιγραφές και τις χρονολογίες που υπήρχαν στους τοίχους του ναού και των κτισμάτων του μοναστηριού, καθώς και σε διάφορα σκεύη, όπως αναφέρει ο αείμνηστος δάσκαλος Χαράλαμπος Ρεμπέλης. Έχουν βρεθεί τρεις επιγραφές, από τις οποίες αντλούμε σημαντικά στοιχεία.

Σημαντικότερη απ' αυτές είναι η πρώτη, η οποία βρίσκεται στην είσοδο του ναού, «επί τοξειδούς υπερθύρου» και η οποία μας πληροφορεί για το χρόνο κτήσης του μοναστηριού (1656) και τους κτήτορές του. Παρουσιάζει δε ενδιαφέρον και από καλλιτεχνικής πλευράς, καθώς είναι ανάγλυφη με κεφα-

Το Μοναστήρι της Παναγίας στην Πλαγιά

Από το βιβλίο του πρωτ. Διονυσίου Τάτση
“Τα προσκυνήματα της επαρχίας Κονίτσης”

λαία βυζαντινά γράμματα. Στις παραστάδες υπάρχουν επίσης ανάγλυφα λουλούδια και δικέφαλοι αετοί. Στο κέντρο κοσμείται από ένα Σταυρό με τα γράμματα: ΙΣ ΧΣ Ν Κ.

Η δεύτερη επιγραφή βρίσκεται στο δυτικό τοίχο του κυρίως ναού πάνω από την προς το νάρθηκα μεσαία είσοδο και είναι γραμμένη «διά χρωστήρος και λευκών στοιχείων, συμμετρικών και ωραίων της μεγαλογραμμάτου λεγομένης βυζαντινής γραφής». Από αυτή την επιγραφή αντλούμε πληροφορίες για το χρόνο κτήσης του μοναστηριού (δεκαετία 1650) καθώς επίσης και για τους αγιογράφους Νικόλαο και Γεώργιο, αδελφούς του κτήτορα της μονής, οι οποίοι έχουν φτιάξει τις τοιχογραφίες του ναού.

Στην τρίτη επιγραφή, η οποία βρίσκεται σε μια τοιχογραφία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, τοποθετημένη σε τοξωτή κόγχη επάνω από το υπέρθυρο της μοναδικής εισόδου του ναού, αναφέρεται το έτος 1888, έτος ανακαίνισης προφανώς του ναού. Από τις παραπάνω επιγραφές μόνο η πρώτη σώζεται μέχρι σήμερα.

Ο Ρεμπέλης σημειώνει και τις εξής τρεις χρονολογίες: σε θυμιατήρι 1665, σε λειψανοθήκη 1140 και σε εικόνα της Παναγίας που ήταν στο τέμπλο 1662. Αυτές οι χρονολογίες δεν

μπορούν να επαληθευθούν, αφού έχουν χαθεί τα σκεύη και η εικόνα.

Περιγραφή του μοναστηριού

Το μοναστήρι με τους τρεις τρούλους.

Το μοναστήρι, όπως και πολλά άλλα, δυστυχώς, στις μέρες μας, παρουσιάζει μια θλιβερή εικόνα. Εκτός από το ναό που, μετά τις συντηρητικές εργασίες της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, διατηρείται σε σχεδόν καλή κατάσταση, όλα τα άλλα κτίσματα έχουν σωριαστεί.

Η πύλη του μοναστηριού βρίσκεται στη νότια πλευρά και στο τοξωτό υπέρθυρο είναι λαξευμένος σταυρός με αγγέλους και δικέφαλους αετούς. Γενικά η κυρία είσοδος του μοναστηριού, όπως κι εκείνη του ναού, είναι περίτεχνη «με ποικίλα λαϊκότερα ανάγλυφα (πουλιά, δικέφαλο, ρόδακες, αγγέλους κ.λπ.).

Ο ναός είναι ορθογώνιος και έχει τρεις τρούλους (ο ένας στον κυρίως ναό και οι άλλοι δύο στο νάρθηκα). «Εσωτερικά διαμορφώνεται ως δικιόνιος σταυροειδής εγγεγραμμένος, με νάρθηκα που επικοινωνεί με τον κυρίως ναό διαμέσου τριβήλου και στεγάζεται στα δύο άκρα του με ευμεγέθεις τρούλους». Έχει στενόμακρα παράθυρα και μια μικρή είσοδο, αληθινό κομψοτέχνημα, καθώς είναι διακοσμημένη με ανάγλυφες παραστάσεις και μια επιγραφή, από την οποία συλλέγουμε τις πιο ακριβείς πληροφορίες για το χρόνο κτήσης του μοναστηριού και τους κτήτορές του.

Ο ναός παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον, παρ' όλο που η εγκατάλειψη έχει προκαλέσει ανεπανόρθωτες ζημιές. Τα περισσότερα σοβατίσματα έχουν χαλάσει. Η υγρασία τα έχει αποκολλήσει και χάθηκαν οι τοιχογραφίες που υπήρχαν και οι οποίες απεικόνιζαν θέματα από την Καινή και την Παλαιά Διαθήκη. Σώζονται ωστόσο μέχρι σήμερα σε αρκετά σημεία δείγματά τους, που είχαν γίνει, όπως προαναφέρθηκε, «δια χειρός» των αγιογράφων Νικολάου και Γεωργίου, αδελφών του κτήτορος του μοναστηριού. Στον κεντρικό τρούλο ο Παντοκράτορας έχει καταστραφεί ενώ στους άλλους δύο τρούλους διατηρούνται οι μορφές του Χριστού ως Εμμανουήλ και της Παναγίας.

Το τέμπλο του ναού, το οποίο ήταν «ξύλινο, γλυπτό και κεχρισμένο» με τέσσερις παλιές εικόνες, δυστυχώς δεν υπάρχει καθώς κάηκε στην περίοδο 1940-45.

Σχετικά με τον γύρω από το ναό χώρο, ήταν διαμορφωμένος ως εξής: ο περίβολος του μοναστηριού είχε σχήμα παραλληλογράμμου (με «πλάτος 30 βήματα και μήκος 50 βήματα»). Σε μικρή απόσταση από το ναό βρίσκονταν τα κελιά. Ο ακάλυπτος χώρος, που αποτελούσε την εσωτερική αυλή του μοναστηριού, ήταν ένας λιθόστρωτος διάδρομος πλάτους 4 βημάτων».

Αναφέρεται ότι το 1930 το μοναστήρι είχε 25 ανώγεια κελιά, στα οποία ανέβαιναν από πέτρινη σκάλα και είχαν υπόστεγα «εν είδει στοών». Εκεί έμεναν οι μοναχοί, οι προσκυνητές και το υπηρετικό προσωπικό του μοναστηριού. Κάτω από τα κελιά υπήρχαν ισάριθμα υπόγεια, όπου ήταν οι αποθήκες και οι στάβλοι.

Ο δρόμος για το μοναστήρι

Το μοναστήρι της Κοιμήσεως Θεοτόκου βρίσκεται δυτικά και αντικριστά του χωριού Ζέρμα. Ο αυτοκινητόδρομος φτάνει μέχρι το μοναστήρι. Κατά τη διαδρομή εντυπωσιάζει ο Σαραντάπορος ποταμός, καθώς οι «πόροι» ο ένας μετά τον άλλο χύνονται στη μεγάλη και ομαλή κοίτη του. Διερχόμενος βλέπεις τα δύο νέα χωριά, τα οποία χτίστηκαν δίπλα στην οδό που οδηγεί στη Δυτική Μακεδονία: τη Θεοτόκο και το Κεφαλοχώρι. Από τη διακλάδωση η απόσταση είναι μικρή.

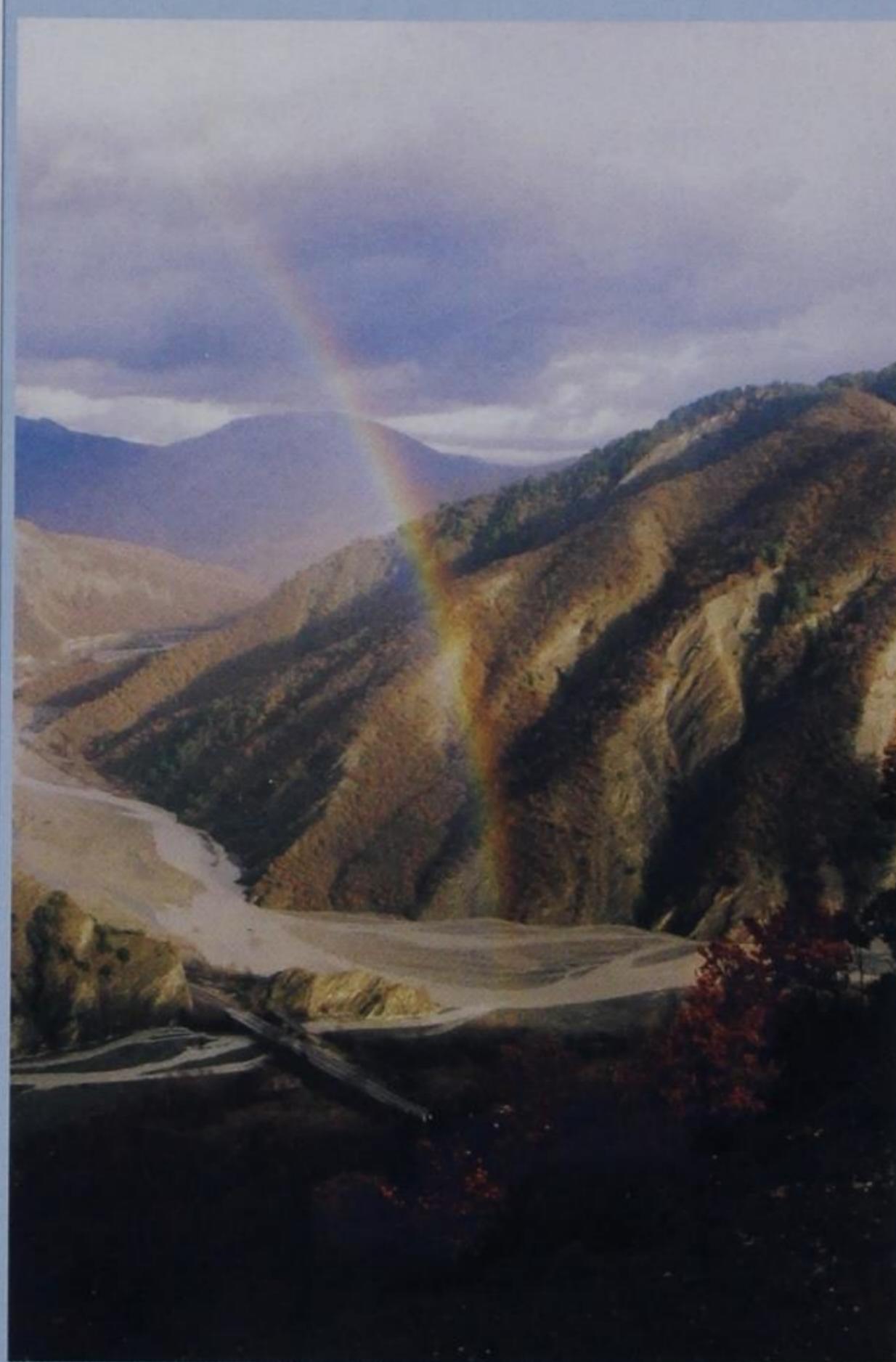
Πάνω: Το εσωτερικό του Ι. Ναού

Μέσον: Ένας από τους τρεις τρούλους του Ι. Ναού

Κάτω: Η είσοδος του Ι. Ναού και λεπτομέρεια από τα ανάγλυφα γράμματα

Φωτογραφίες

Ο Σαραντάπορος στη συνάντησή του με έναν από τους παραποτάμους του που κατεβαίνει από τις Αρρένες. Και το ουράνιο τόξο που ακουμπάει ακριβώς στο σημείο συμβολής τους.

Δεν είναι τυχαία, ίσως, η συνάντηση των δύο υδάτινων ποταμών με ένα «ποτάμι» του φωτός που κατεβαίνει από τον ουρανό. Είναι η τρίτη διάσταση. Η προέκταση που έχουν τα πάντα προς την πηγή της ύπαρξης και της ζωής. Παιχνίδια της φύσης που πολλές φορές είναι τόσο όμορφα και τόσο διδακτικά...

Το Ζουμπάνι με το κιόσκι του ρεμβασμού παντέρημο. Ωστόσο το χιόνι αναλαμβάνει να γλυκάνει τη μοναξιά του και να δώσει χρώμα στο γκρίζο πλάνο του χειμώνα, προκειμένου να πείσει τους ρεμβαστές ότι δεν έχει μόνο το καλοκαίρι ομορφιές...

αφήματα

Μια τραγική ασημοχωρίτικη φιγούρα, που δεν υπάρχει πια ανάμεσά μας, μέσα σ' ένα βροχερό και ομιχλώδες τοπίο, μοιάζει να ξεπροβάλει από το υπερπέραν, για να αποχαιρετίσει, θαρείς, τη γη που πόνεσε, τη γη που της αφιέρωσε ολόκληρη τη ζωή της.

Η Λαμπρινή Οικονόμου σε μία από τις τελευταίες στιγμές της ζωής της, όπου, πορ' όλη την τιτάνια μάχη με το θάνατο, δεν έπαυε να τρέχει ασταμάτητα στα χωράφια και στους κήπους της, εκεί που είχε χύσει όλο τον ιδρώτα και το αίμα της.

Όταν η φύση αποφασίζει να παρέμβει συμπληρωματικά στα έργα των ανθρώπων. Το χιονιαδίτικο πετρογέφυρο σ' ένα ονειρώδες πλάνο που έστησε το φθινόπωρο για χάρη του, θέλοντας να αναδείξει με το δικό του τρόπο ένα έργο τέχνης, ένα μνημείο μιας απαράμιλλης και ανεπανάληπτης εποχής.

Φωτογραφίες Μιχ. Γ. Κυρζίδη - κείμενα Δημ. Γ. Γεωργάκη

Ταξιδεύοντας στο χρόνο και στον τόπο της Ηπείρου

Της Χρύσας Χρονοπούλου - Πανταζή
Φιλολόγου

Η Δωδώνη

Εισαγωγικά

Μιλήσαμε ως τώρα σύντομα για την ιστορία της Ηπείρου και τις τύχες του ηπειρώτικου λαού, μιλήσαμε ακόμη γενικά για το τοπίο αυτού του ελληνικού διαμερίσματος και ιδιαίτερα του νομού Ιωαννίνων. Θεωρώ σκόπιμο μ' αυτό το άρθρο να κάνω μια στάση στις αρχαιότητες του νομού, για να υπηρετήσουμε και τη χρονική διάσταση της ηπειρωτικής γης. Θα ξεκινήσω λοιπόν από εκεί, όπου ο χρόνος άφησε τα σημαντικότερα σημάδια του στον ελληνικό τόπο. Το Μαντείο της Δωδώνης. Η πόλη Δωδώνη και το Ιερό Μαντείο της βρίσκονται 22 χιλιόμετρα νότια από τη λίμνη Παμβώτιδα και τα

Η συνεργάτης μας Χρύσα Χρονοπούλου - Πανταζή στο θέατρο της Δωδώνης

Γιάννενα, στα πόδια του βουνού Τόμαρος.

Οι αρχαίες για τη Δωδώνη παραδόσεις οδήγησαν τους αρχαιολόγους εκεί, προτού ακόμη η πόλη ελευθερωθεί από τους Τούρκους και άρχισαν οι ανασκαφές από το 1870. Οι πρώτες ανασκαφικές προσπάθειες έφεραν στο φως ένα αρκετά καλά διατηρημένο θέατρο 18.000 περίπου θέσεων, λείψανα ακρόπολης, ναό του Δία και καταλύματα, όπου διέμεναν οι προσκυνητές.

Πρώτα όμως ας δούμε τι σημαίνουν οι όροι μαντεία (η) και

μαντεία (τα). Με τον όρο μαντεία, (πληθ. οι μαντείες), ονομάζονται οι διάφορες και ποικίλες μέθοδοι, στις οποίες καταφέγγει κάποιος, για να πληροφορηθεί τι του επιφυλάσσει η τύχη. Οι τρόποι αυτοί θεωρούνται ειδικά μέσα επικοινωνίας μεταξύ θεών και ανθρώπων. Το μαντείο, (πληθ. τα μαντεία) είναι ο τόπος, όπου ένα ιδιώτης ή μια πόλη ολόκληρη μπορούσε να προσφύγει και να ρωτήσει το θεό για κάποιο σοβαρό ζήτημα. Η δε απάντηση που δινόταν με τις διάφορες και ποικίλες μεθόδους ονομαζόταν χρησμός. Χρησμός είναι ο λόγος του θεού, το θέσφατο, ο θείος λόγος που πρέπει να γίνει, το «χρη γενέσθαι».

Τα πιο φημισμένα μαντεία της αρχαιότητας ήταν του Άμμωνα Δία στις Θήβες της Αιγύπτου, του Δία στη Δωδώνη της Ηπείρου, του Απόλλωνα στους Δελφούς της Φωκίδας και των Φαύνου και Φορτούνα στο Πραενέστε της Ιταλίας. Θα ήταν άδικο από μέρους μας να μην αναφέρουμε ακόμη το μαντείο του Τροφωνίου στη Λιβαδειά, το Αμφιαράειο ή Αμφιάρειο στον Ωρωπό, καθώς και τα νεκυομαντεία ή νεκρομαντεία, τα ψυχαγωγεία, τα ψυχομαντεία, τα ψυχοπομπεία ή νεκυώρια. Από τα τελευταία ονομαστό είναι του Αχέροντα στη Θεσπρωτία (θα μιλήσουμε για αυτό), της λίμνης Αόρνο στην Καμπανία, της Ηράκλειας Ποντικής (του Πόντου) στη Μαύρη Θάλασσα, του Ταίναρου στην Πελοπόννησο. Γνωστά επίσης αλλά όχι μεγάλης εμβέλειας ήταν και τα μαντεία της Κρήτης. Όλα αυτά τα μαντεία σίγησαν δια παντός το 435 μ. Χ. επί αυτοκράτορα Θεοδοσίου.

Όσο τα μαντεία αυτά όμως ανθούσαν, οι πιστοί προσέρχονταν και ζητούσαν λύση στα προβλήματά τους από το θεό μέσω των μάντεων. Ο μάντης του μαντείου, μόλις έπαιρνε την ερώτηση, εμαίνετο, δηλαδή καταλαμβανόταν από ιερή μανία και γινόταν «ένθεος, ένθους», ενθουσιαζόταν, δεχόταν το θεό μέσα του. Έτσι, κατεχόμενος από το θεό, μπορούσε να ερμηνεύσει τη βούλησή του.

Το μαντείο της Δωδώνης

Οι αρχαίες μαρτυρίες

Η Δωδώνη έχει πανάρχαια ιστορία και το ιερό της ήταν ένα από τα πιο ονομαστά της αρχαιότητας. Οι αναφορές στο ιερό ήδη από την αρχαία παράδοση ήταν σημαντικές και γοητευτικές, ώστε ο Λόρδος Μπάυρον, τις αναζητούσε στην ποίησή του.

«Ω Δωδώνη! Πού κρύβονται το πανάρχαιό σου άλσος,
η πηγή με το προφητικό νερό, το ιερό σου μαντείο;
Ποια κοιλάδα αντηχούσε τους χρησμούς του Δία;
Ποια σπαράγματα απέμειναν από το ναό
του άρχοντα των κεραυνών;
Όλα, όλα τα σκεπάζει πια ο πέπλος της λησμονιάς».

(Lord Byron, Childe Harold II, 53)

Για το μαντείο της Δωδώνης γίνεται αναφορά στον Όμηρο, τον Ησίοδο, τον Ηρόδοτο και σε άλλους αρχαίους συγγραφείς και ποιητές. Στην Ιλιάδα του Ομήρου ο ήρωας Αχιλλέας κάνει προσευχή στο Δωδωναίο Δία να προστατέψει από το θανατηφόρο ξίφος του Έκτορα τον αγαπημένο του σύντροφο και «θεράποντα» Πάτροκλο. Είναι πολύ σημαντικό να σκύψουμε στο ιερό ομηρικό κείμενο και να δούμε την προετοιμασία, την επίκληση και την προσφώνηση του Αχιλλέα. Θα παραθέσουμε το αρχαίο κείμενο και τη μετάφρασή του. Αρχίζουμε από την προετοιμασία της προσευχής, της οποίας το τυπικό δεν είναι τυχαίο και πιστεύουμε πως θα πρέπει να συνδέεται στενά με τη λατρεία του Δωδωναίου Δία. Ο Αχιλλέας στη σκηνή του, μετά την αναχώρηση του Πατρόκλου, ανοίγει μια κασέλα, που την είχε από τη θεά μητέρα του Θέτιδα, και

βγάζει ένα ποτήρι, προορισμένο μόνο για προσευχές, σπονδές και ικεσίες προς το Δία και όχι προς άλλο θεό. Παίρνει στα χέρια του αυτό το ποτήρι (δέπας), το καθαρίζει με θειάφι, στη συνέχεια το πλένει με καθαρό τρεχούμενο νερό, πλένει και ο ίδιος τα χέρια του, το γεμίζει με κόκκινο κρασί, «αίθοπα οίνον», στέκεται έξω στη μέση της αυλής και προσεύχεται στο Δωδωναίο Δία στάζοντας κρασί στο χώμα με τα μάτια ψηλά στον ουρανό. Και ο «τερπικέραυνος» Δίας τον άκουσε να λέει: (Π. 233-235)

«Ζεύ άνα, Δωδωναίε Πελασγικέ, τηλόθι ναίων
Δωδώνης μεδέων δυσχειμέρου· αμφί δε Σελλοί
σοι ναίουσ' υποφήται ανιπτόποδες χαμαιεύναι».

Που σημαίνουν σύμφωνα με τη μετάφραση των Ν.Κ. Καζαντζάκη – Ι.Θ. Κακριδή,

«Δία της Δωδώνης, πρωτοκύβερνε, Πελασγικέ, που μένεις
μακριά την παγερή αφεντεύοντας Δωδώνη, και τρογύρα
χαμοκοιτάμενοι, ανιφτόποδοι ζουν οι Σελλοί, οι δικοί σου
προφήτες...».

Ο Δίας λοιπόν που επικαλείται ο γιος της Θέτιδας είναι πελασγικός, (θεός των Πελασγών), κατοικεί στη Δωδώνη και δικοί του υπηρέτες είναι οι υποφήτες Σελλοί ή Ελλοί, που κοιμούνται κατάχαμα και δεν πλένουν τα πόδια τους. Στους Σελλούς, οι οποίοι μάλιστα ενέχονται ότι έδωσαν το όνομά τους στην Ελλάδα και τους Έλληνες, έχουμε αναφερθεί στην αρχή και είναι περιττό να επανέλθουμε. Θεωρούμε σημαντικό να σταθούμε σε δύο σημεία του αποσπάσματος. Το πρώτο έχει να κάνει με την αναφορά του Ομήρου στους Σελλούς ως υποφήτες. Δεν τους αποκαλεί προφήτες, γιατί οι προφήτες μεταφέρουν το λόγο του θεού στο λαό, (ας θυμηθούμε τους προφήτες της Βίβλου), ενώ οι υποφήτες απλώς διερμηνεύουν τις επιθυμίες του. Το δεύτερο έχει να κάνει με την προσφώνηση του Δία ως πελασγικού. Η λέξη αυτή οδηγεί τη λατρεία του Δία πολλές χιλιάδες χρόνια πίσω και μαζί και την ελληνική ιστορία. Βέβαια η επίσημη χρονολόγηση του αρχαιολογικού χώρου ανάγεται κατ' άλλους από το 1900 ως το 1600 και κατ' άλλους από το 2600 ως το 1900 π.Χ.. Εμείς όμως υποστηρίζουμε ότι η λατρεία του Δία στη Δωδώνη πρέπει να είναι ακόμη παλαιότερη. Η αποκρυπτογράφηση και ανάγνωση της γραμμικής γραφής Β, που ήταν η γραφή των Μυκηναίων, επιβεβαίωσε ότι το ολυμπιακό δωδεκάθεο λατρευόταν στην Ελλάδα ήδη από την 3^η χιλιετία π.Χ. Αφού όμως το ελληνικό φύλο των Πελασγών χρονολογείται πριν από τους Μυκηναίους, το μαντείο πρέπει να είναι ακόμη παλαιότερο. Άλλωστε είναι κούτο και αντιεπιστημονικό να πιστεύουμε και να υποστηρίζουμε ότι την τρίτη χιλιετία προ Χριστού φύτρωσαν οι Έλληνες σαν τα μανιτάρια στην ελληνική επικράτεια και σε σύντομο, αστρα-

πιαίο θα έλεγα, διάστημα δημιούργησαν το μυκηναϊκό πολιτισμό, αυτό το θαύμα της αρχαιότητας. Για να φτάσει ένας λαός σε τέτοια πολιτιστική ακμή, αυτό προϋποθέτει πορεία χιλιάδων χρόνων και στον ίδιο τόπο. Ούτε ως επήλυδες και μετανάστες θα μπορούσαν να κάνουν τέτοια πολιτισμικά θαύματα οι Έλληνες. Ο πολιτισμός θέτει όρο απαράβατο τη μόνιμη εγκατάσταση σε έναν ορισμένο τόπο. Αυτό σημαίνει βέβαια απώλεια της ελευθερίας, αλλά ως αντιστάθμισμα υπάρχει το κέρδος της δημιουργίας. Στην αντίληψή μας η αυτοχθονία των Ελλήνων και η από χιλιετηρίδες ύπαρξή τους στον ίδιο τον ελληνικό τόπο είναι μια πραγματικότητα, που βεβαιώνεται και από την καθημερινή πρακτική, αλλά και από τις ανασκαφές.

Σύμφωνα με άλλη παράδοση της αρχαιότητας, το μαντείο στη Δωδώνη ίδρυσαν ο Δευκαλίων και η Πύρρα, μετά τον κατακλυσμό. Συγκεκριμένα ο Αριστοτέλης αναφέρει ότι ο επί Δευκαλίωνος κατακλυσμός συνέβη «περί την Ελλάδα την αρχαίαν, που βρισκόταν περί την Δωδώνην και τον Αχελώον, διότι εκεί κατοικούσαν οι καλούμενοι τότε μεν Γραικοί νυν δ' Έλληνες» (Αριστοτέλης Μετεωρολογικά I, 14). Και σύμφωνα με νεότερους μελετητές της ελληνικής αρχαιολογίας, ο κατακλυσμός επί Δευκαλίωνος έγινε πριν από 14.000 χρόνια. Την ίδρυση όμως του Μαντείου της Δωδώνης τη χρονολογούν πολύ παλαιότερα και συγκεκριμένα 31.000 χρόνια από σήμερα. Στα χρόνια αυτά ελληνικά φύλα με κοινή καταγωγή και γλώσσα ίδρυσαν στη νότια πλαγιά του Ολύμπου, στη Θεσσαλία, μαντείο προς τιμήν του Δωδωναίου Διός. (αυτός θα πρέπει να είναι ο Δωδωναίος Δίας, στον οποίο προσεύχεται ο Αχιλλέας, που γεννήθηκε στη Φθία της Θεσσαλίας).

Αργότερα, 25.000 χρόνια από σήμερα, γίνεται ο πρώτος μεγάλος κατακλυσμός στον ελληνικό χώρο, (να λάβουμε υπόψη μας ότι για τόσες χιλιάδες χρόνια πριν η ελληνική γη δεν είχε αυτή τη μορφή που έχει σήμερα). Αυτός ο κατακλυσμός είναι γνωστός ως ο κατακλυσμός του Ωγύγη και συνδυάζεται με το λιώσιμο των πάγων της βόρειας Ευρώπης. Τότε για λόγους ασφαλείας οι ιερείς του Δωδωναίου Μαντείου της Θεσσαλίας μαζί με αρχειακό πολιτισμικό υλικό μεταφέρονται στην Αίγυπτο και ιδρύουν το Μαντείο του Άμμωνα Δία στα παράλια της Αφρικής, σημερινή Σαχάρα. Αρχηγός της ιερής αυτής αποστολής ήταν ο αρχιερέας Διόνυσος ο 1^{ος} ή Βάκχος. Όταν ηρέμησε η γη από τις αναταράξεις και τους κατακλυσμούς, 13.000 χρόνια από σήμερα οι ιερείς του μαντείου επεδίωξαν την επάνοδο στη γενέθλια κοιτίδα. Τότε άφησαν τρία περιστέρια από το ναό του Άμμωνα Δία και ένα από αυτά πέταξε προς την Ήπειρο και κάθισε πάνω στη δρυ της σημερινής Δωδώνης.

Συνέχεια στο επόμενο

Το μαντείο της Δωδώνης σχεδιασμένο από το Β. Χαρίση, σύμφωνα με τις οδηγίες του Σωτ. Δάκαρη.
(Ηπειρος θεών, ανθρώπων και πρώων)

ΙΔΡΥΤΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΣ

Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ και η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ πΟΡΕΙΑ

Του Γεωργίου Γκιώκη

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδος ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο του 1937 με σκοπό τη συνένωση των ηπειρωτικών σωματείων, τα οποία ευρίσκοντο εκτός Ηπείρου, δηλαδή της υπόλοιπης Ελλάδας με έδρα την Αθήνα, η οποία έχει μέλη της μόνο τα εκτός Ηπείρου και εντός Ελλάδας σωματεία.

Ιδρυτικά μέλη ήταν δεκαεπτά σωματεία μεταξύ των οποίων η Βούρμπιανη, Ασημοχώρι, Οξιά, Πυρσόγιαννη, Αγία Βαρβάρα, Κόνιτσα, Τουρναδίτες, Συρράκο, Γραμμενοχώρια, Δολιανά, Σύλλογος Τζουμερκιωτών, Βασιλόπουλο Ριζό, Σύλλογος Βορειοηπειρωτών, Κεράσοβο, Ηπειρωτική Νεολαία.

Πρώτος πρόεδρος ήταν ο Βουρμπιανίτης Μάρκος Θάνος και ακολούθησαν: Κ. Μπέκας (Τζουμέρκα), Β. Κρυστάλλης (Συρράκο, αδελφός του ποιητή), Ιωαν. Βογάς (Ζαγόρι), Κ. Προύσκας, Λευτ. Μαντζίκας (Λιγοψά), Κ. Νάσης (Παρακάλαμος), Λ. Διαμάντης (Θεοδωριανά), Ζήκος Ντίνος (Κοκκινιά), Π. Κοσοβίτσας (Κ. Ραβένια), και σήμερα ο Κ. Αλεξίου (Βουλγαρέλι).

Η ιδέα ίδρυσης της Πανηπειρωτικής, ξεκίνησε τον Οκτώβριο 1934 με την έκδοση από τον αείμνηστο Αθανάσιο Γκογκώνη της 15ήμερης εφημερίδας το «Ηπειρωτικό Μέλλον», μιας από τις μακροβιότερες του περιοδικού τύπου και πατριωτικής προσφοράς στην Ήπειρο και τους απανταχού Ηπειρώτες, στην οποία από τα πρώτα φύλλα, ο δικηγόρος και δημοσιογράφος Γεώρ. Βαρβαρέτος και άλλοι έγκριτοι Ηπειρώτες, με άρθρα τους επεσήμαναν την ανάγκη συνένωσης των πολλών πατριωτικών σωματείων της πρωτεύουσας και του Πειραιά.

Αφού ωρίμασε η ιδέα, στις 26 Σεπτεμβρίου 1937 ημέρα Κυριακή ώρα 9 π.μ. στην οδό Σοφοκλέους 66, πού βρίσκεται το γραφείο του Συνδέσμου Βούρμπιανης, ο πρόεδρος του Συνδέσμου, ο Βουρμπιανίτης εργολάβος οικοδόμος Μάρκος Θάνος ήταν εκεί από τις 7 το πρωί. Περίμενε τους συμπατριώτες του, πού συγκροτούσαν την ιδρυτική συνέλευση για την Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία.

Πολλά σωματεία δρούσαν στην Αθήνα και τον Πειραιά. Τα περισσότερα είχαν βρει ενδιαφέρουσα την ιδέα της συνένωσής τους σε μια ανώτερη οργάνωση, μα δε μαζεύονταν όλα. Αναβαλλόταν η μια σύσκεψη, μα στην επόμενη έρχονταν κάποιοι πού έλειπαν, μα έλειπαν άλλοι. Στις 15 του ίδιου μήνα είχαν οργανώσει αυτή η συνάντηση να γίνει στο Ξενοδοχείο «Εστία». Μάλιστα ο νεαρός τότε δικηγόρος Κώστας Σταμάτης από τα Θεοδωριανά πού είχε εκπονήσει και το πρώτο καταστατικό, το είχε μαζί του για έγκριση.

Η προσέλευση κρίθηκε πενιχρή. Για το λόγο αυτό, αφού διαβάστηκε και εγκρίθηκε από τους παρισταμένους το καταστατικό αυτό, αναβλήθηκε, για να ολοκληρωθεί τούτη την ημέρα και σε τούτο το μέρος. Ήρα έναρξης είχε ορισθεί η 9.30. Όμως η ώρα είχε φθάσει εννιά και μόνο 11 σωματεία είχαν παρουσιασθεί. Ο Μάρκος Θάνος αντάλλαξε στα όρθια γνώμες με τον Κώστα Σταμάτη, τον Κώστα Σιούτη από τη Β. Ήπειρο, τον ιατρό Βασίλειο Χρήστου από το Ασημοχώρι και το Βασίλειο Κρυστάλλη, αδελφό του ποιητή, από το Συρράκο.

Μόνο έντεκα σωματεία παρουσιάστηκαν. Πρέπει να τελείωσουμε είπαν. Από αναβολή σε αναβολή, θα ξεφουσκώσει το πράμα και είναι κρίμα.

Δε χρειάστηκε να τους πείσει. Την ίδια γνώμη είχαν και άλλοι. Δύσκολοι εκείνοι οι καιροί. Δεν έκαναν τίποτε παράνομο, μα αν μπουκάριζε η ασφάλεια του Μανιαδάκη, ποιος τους ξαναμάζευε τους φιλήσυχους τούτους Ηπειρώτες βιοπαλαιστές...

Αξίζει η ιδιαίτερη τιμή ν' αναφέρουμε αυτά τα σωματεία και αυτά τα πρόσωπα πού συγκρότησαν την πρώτη Γενική Συνέλευση της Π.Σ.Ε.

1. Σύνδεσμος Βούρμπιανης – Μάρκος Θάνος, Κ. Λάλος Β. Καραγιάννης, Μεν. Δημάρατος.
2. Σύλλογος Ασημοχωρίου – Βασ. Χρήστου.
3. Αδελφότητα Οξιάς – Γεώρ. Κυπαρίσης.
4. Σύλλογος Πυρσογιαννιτών – Ιωάν. Μαυρομάτης.
5. Σύνδεσμος Συρρακιωτών – Βασ. Κρυστάλλης.
6. Σύλλογος Αγίας Βαρβάρας – Παν. Παπαμιχάλης.
7. Αδελφότητα Δολιανωτών – Δημ. Χατζής, Δημ. Οικονόμου.
8. Αδελφότητα Γραμμενοχωριτών – Ευάγ. Γκέλος.
9. Σύλλογος Κονιτσιωτών – Νικ. Τσάκας.
10. Σύλλογος Τζουμερκιωτών – Χρ. Δασκαλάκης, Παν. Σύρμος.
11. Ηπειρωτική Νεολαία – Κων. Σταμάτης.

Έντεκα τα σωματεία 16 οι αντιπρόσωποι. Άλλα το καταστατικό πρόβλεπε 24 μελές Δ.Σ. Κάποιοι δίστασαν. «Δεν μπορούμε να εκλέξουμε προσωρινό Δ.Σ., απαιτεί 24 μέλη».

Από το πρακτικό της ιδρυτικής συνέλευσης φαίνεται ότι τη λύση τη βρήκε ο Μάρκος Θάνος.

«... Ο Μάρκος Θάνος προτείνει, για να γίνει εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου, να προτείνετε και να ψηφίσετε υποψηφίους και εκ των μελών των άλλων οργανώσεων (δηλαδή των μη μετεχουσών στη συνέλευση). Η συνέλευση εγκρίνει την πρόταση».

Από τους 24 πού εκλέχτηκαν στο Δ.Σ οι 11 ήταν απόντες κι από αυτούς, οι 7 ανταποκρίθηκαν και πήραν μέρος στην πρώτη συνεδρίαση του Δ.Σ. της 4/10/1937.

Αυτοί ήταν: Σωτήρης Μαλάμος, Μάρκος Τράντας, Κων/τίνος Οικονόμου, Αλέξ. Τσουκανέλης, Ευάγ. Καραμπέτσος, Χρ. Συγγούνας και Στ. Γιώτης.

Το τόλμημα αυτό του Μάρκου Θάνου εξασφάλισε την ίδρυση της Συνομοσπονδίας πού κινδύνευσε για τυπικό λόγο να ματαιωθεί. Στην πρώτη σύνοδο του Δ.Σ στις 4/10/1937 πού έπρεπε να συγκροτηθεί σε σώμα, έκαμε απαρτία και πήραν μέρος στη συνεδρίαση αυτά τα 20 από τα 24 εκλεγέντα μέλη, όπου ο Μάρκος Θάνος είπε κατά λέξη. «Η ανωτάτη αυτή οργάνωση πού ιδρύουμε σήμερα, θα προοδεύσει και θα μας ευγνωμούν οι μεταγενέστεροι Ηπειρώτες. Διά της οργάνωσης αυτής θα ενώσουμε όλα τα σκορπισμένα σωματεία εις μίαν ενιαίαν μεγάλη Ηπειρωτική δύναμη, πού εν καιρώ θα μεγαλουργήσει και θα γίνει η καλύτερη και ζηλευτή οργάνωση της Ελλάδας. Η οργάνωση τούτη θα διεκδικήσει όλα τα δικαιώματα της Ηπείρου, θα λάβει την αρμόζουσα θέση και το σεβασμό

πού της αξίζει έναντι της ελληνικής κοινωνίας και του κράτους».

Η ιδρυτική όμως διαδικασία της Π.Σ.Ε. συνεχίστηκε εύστοχα μέχρι το Γενάρη του επόμενου έτους 1938, πού πραγματοποιήθηκε μια νέα Γεν. Συνέλευση, χωρίς να έχει προηγηθεί ακόμα τακτική (Γ.Σ.) για εκλογές αιρετών οργάνων. Στη συνέλευση αυτή πήραν μέρος και τα σωματεία πού δεν είχαν παραβρεθεί στην 1^η της 26/9/37 συνέλευση.

Έτσι μπορούμε να πούμε ότι και τα σωματεία αυτά είναι από τα ιδρυτικά μέλη της Συνομοσπονδίας, πλην της Ένωσης Ζαγορισίων, πού αποχώρησαν αμέσως και δεν επανήλθαν.

Έτσι ο Μάρκος Θάνος, όταν πρότεινε να ψηφισθούν και συμπατριώτες κάποιων άλλων σωματείων, γνώριζε ότι τα σωματεία αυτά πάσχισαν να φτάσει ως εκεί η ίδρυση της Συνομοσπονδίας, αλλά για κάποιο ή κάποιους λόγους δεν μπόρεσαν εκείνη την ημέρα να στείλουν αντιπρόσωπο.

Με αυτές τις δυσκολίες και τον αγώνα κάποιων ηπειρολάτρηδων συμπατριωτών μας ίδρυθηκε η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία, η φωνή του απόδημου Ηπειρώτη, η πιο ζηλευτή οργάνωση της Ελλάδας, όπως είχε τονίσει και στην πρώτη του ομιλία ο πρώτος πρόεδρος της, ο Μάρκος Θάνος.

Οι αρχικοί σκοποί ήταν κατά πρώτον η αλληλεγγύη μεταξύ των μελών της και η διατήρηση της πολιτιστικής μας παράδοσης και ανάπτυξης, μέριμνας για την εξασφάλιση εργασίας και την κοινωνική πρόνοια των αποδήμων σε Αθήνα, Πειραιά και Περίχωρα. Λειτουργούσε ακόμη και ως γραφείο ευρέσεως εργασίας, τότε πού για το κράτος αυτό ήταν άγνωστο. Φρόντιζε ακόμη για την εξασφάλιση κλινών σε νοσοκομεία και ιατρικής περίθαλψης κυρίως κατά της φυματίωσης, η οποία μάστιζε τότε τους απόδημους, λόγω των ανθυγιεινών και σκληρών συνθηκών διαβίωσης και εργασίας. Κατά δεύτερον ήταν το αμείωτο ενδιαφέρον για τη γενέτειρα, ανέκαθεν βρισκόμενη σε υπανάπτυξη και σε ό,τι αφορούσε την ποιότητα ζωής, ιδίως των χωριών της.

Οι σκοποί αυτοί στην ουσία τους εξακολουθούν να υπάρχουν και σήμερα, προσαρμοσμένοι βέβαια στις εκάστοτε συνθήκες αλλά και τις σύγχρονες ή μελλοντικές εξελίξεις.

Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια η κομματική κραιπάλη, όπως πολύ σωστά επισήμανε σε άρθρο του στην εφημερίδα του Συνδέσμου της Πλατανούσας Ιωαννίνων «Ηπειρωτικά Νέα» πού εκδίδεται στην Αθήνα ο δικηγόρος Χρήστος Αναγνώστου, την εξέτρεψε από τον πραγματικό της σκοπό με αποτέλεσμα να μεταφερθεί η διαμάχη στα δικαστήρια, να ακυρωθούν οι εκλογές και να υπολειτουργεί με διορισμένο προεδρείο.

Πρέπει η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία να ξαναβρεί το σωστό της ρόλο, αυτόν το ρόλο πού οραματίστηκαν οι ίδρυτές της και, για να συμβεί αυτό, πρέπει όλοι οι Ηπειρώτες πού ασχολούνται με την Π.Σ.Ε. να καταλάβουν ότι το μοναδικό κόμμα για όλους αυτούς και για μας απ' έξω τα μέλη της, είναι η αγαπημένη μας «ΗΠΕΙΡΟΣ».

Ως πρώην πρόεδρος του Συνδέσμου Βούρμπιανης Αθηνών πού αγωνίστηκε και θα συνεχίσει να αγωνίζεται για τη σωστή πορεία της, προσωπικά θλίβομαι για το κατάντημα, αλλά πιστεύω ότι μετά από τη μπόρα έρχεται η γαλήνη και σίγουρα θα πρυτανεύσει η λογική. Όμως, για να επιτευχθεί αυτό, πρέπει ν' απομακρυνθούν όλοι οι πρωταίτιοι αυτών των ατασθαλιών, να σταματήσουν οι κομματικές αντιπαραθέσεις και οι δικαστικές αντιδικίες και το σημαντικότερο να διαγραφούν τα όποια σωματεία έχουν εγγραφεί παράνομα στα μητρώα της, για να ξαναβρεί η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία τον πραγματικό της ρόλο, προς όφελος των απόδημων Ηπειρώτων και της παραμελημένης Ηπείρου μας γενικότερα.

Στη μνήμη του Κώστα Φρόντζου

Αείμνηστε αετέ, γίγαντα της Ηπείρου, Κώστα Φρόντζο, κάμποσα χρόνια πέρασαν πού διάβηκες την Αχερουσία Λίμνη.

Η απουσία σου φτώχυνε την Ήπειρο και όλον τον κόσμο. Τα λαμπρά σου έργα όμως κράζουν, ότι για σένα θα 'vai άσβεστη η μνήμη.

Οι στόχοι σου ήταν υψηλοί και μέγας ο ηπειρωτισμός σου, την εύανδρο την Ήπειρο θέλησες στον ουρανό να υψώσεις,

την κοιτίδα του ελληνισμού είχε στόχο ο βηματισμός σου παρά τα εμπόδια και παρά των μισελλήνων τις εναντιώσεις.

Στάθηκες βράχος ακίνητος σ' όλη τη ζωή σου χωρίς ποτέ να προδώσεις τις εθνικές καταβολές σου κι έκανες έργα αθάνατα πάντα με την πνοή σου και οι ερχόμενες γενιές θα 'vai προσκυνητές σου.

Το δάσος έκανες θέατρο, περίπτερο την αλάνα, τα μπουντρούμια τ' Άλή Πασά κτίριο πανέμορφο, έκανες πολυώροφο κτίριο για την Ε.Η.Μ. στα Γιάννινα και κήπο ζωολογικό δίπλα στο δικό σου θέατρο.

Την αθάνατη όμως αρχαιοελληνική ψυχή σου, Κώστα Φρόντζο, τη συγκίνηση πολύ το θέατρο της Δωδώνης. Σαν το αντίκρυσες, είπες με μια πνοή: «Έγώ θα το φτιάξω, για ν' αντηχήσει πάλι η αρχαία φωνή».

Πίκρες, φαρμάκια και εμπόδια ουδόλως σε πτόησαν, ανέσκαψες το θέατρο και το αναστήλωσες και κάλεσες τον κόσμο να έλθει ν' ακούσει τον αρχαίο λόγο από περίφημους θιάσους πού εσύ εκάλεσες.

Τί ήταν ο ξεσηκωμός εκείνος του λαού; λες κι' αναστήθηκε η αρχαία η ψυχή του... Μιλιούνια ήλθαν στο θέατρο από παντού κι εσύ καμάρωνες για το μέγα επίτευγμά σου.

Ως και ο Αθηναγόρας, ο Ηπειρώτης πατριάρχης μήνυμα σου έστειλε στις θεατρικές τις παραστάσεις και σου μήνυσε πως στη Δρυ του Δία δεήσεις θα έπεμπε ως ποιμενάρχης αν ημπορούσε να 'τανε κι αυτός σ' όλες τις στάσεις.

Οι μισέλληνες όμως βρίσκονται παντού, θανάσιμα μισούν τη δόξα του ελληνικού πολιτισμού κι έτσι της Δωδώνης το θέατρο εγκατάλειψαν από χρόνου πολλού

για να γίνει τόπος γιδοβοσκών και κέντρο μαρασμού.

Η ζωή όμως ποτέ δεν τελειώνει κι αν ήλθαν χρόνια δίσεκτα στην ιερή Ελλάδα ο πυρσός της ελευθερίας πάντα θα φουντώνει και πάλι γρήγορα θ' ανάψει της λευτεριάς η δάδα.

Στέφανος Νούτσης
Συγγραφέας-ποιητής

Ασημοχώρι Καρδίτσας

Τριανταοχτώ χιλιόμετρα νοτιοανατολικά της Καρδίτσας, στα όρια με την επαρχία Δομοκού και σε υψόμετρο 170 μέτρων, βρίσκεται το Ασημοχώρι της Καρδίτσας.

Ένα άλλο Ασημοχώρι, με τη δική του καμπίσια ομορφιά, σε αντίθεση με αυτή του ορεινού Ασημοχωρίου της Κόνιτσας, με τη δική του ιστορία που έχει κι αυτή τις ρίζες της στα χρόνια της τουρκοκρατίας, με τη δική του πλούσια πολιτιστική κληρονομιά και με τους δικούς του δραστήριους και φιλόξενους Ασημοχωρίτες του.

Γράφει ο Δημ. Γ. Γεωργάκης

Η παλιά ονομασία του χωριού ήταν Μπαλαμπανλή (υπάρχουν και κάποιες αποκλίσεις, όπως: Μπαλαμπανού, Μπαλαμπανί κ. α.) και ανάγεται στα 1715, ενώ αργότερα αποτέλεσε ένα από τα 228 τσιφλίκια της οικογένειας του Αλή πασά στη Θεσσαλία και ένα από τα 57 στην περιοχή της Καρδίτσας. Ασημοχώρι μετονομάστηκε το 1930.

Παλιά το Ασημοχώρι αριθμούσε πάνω από 400 κατοίκους και σήμερα, παρά το γενικό πνεύμα αστυφιλίας που επικρατεί κατορθώνει να συγκρατεί πάνω από 250 κατοίκους, με-

ταξύ των οποίων και πολλούς νέους (σε αντίθεση με το δικό μας χωριό που απειλείται από την ερήμωση) κι αυτό γιατί ο τόπος του, όπως και όλης της Θεσσαλίας, είναι εύφορος και ο κόσμος του ασχολείται κατά κύριο λόγο με τη γεωργία.

Έχει βέβαια κι αυτό τους καημούς του, τα τέκνα του που πήραν τους δρόμους της ξενιτειάς για μια καλύτερη τύχη, αλλά που δεν έπαψαν ποτέ να αγαπούν τον τόπο τους, να πονούν για τον κόσμο τους που έμεινε πίσω, να νοιάζονται για τις παραδόσεις τους. Κοινή ονομασία, κοινοί πόνοι, κοινές ευαισθησίες, κοινό το ελληνικό χώμα που μας ενώνει...

Αυτό είναι με λίγα λόγια το Ασημοχώρι της Καρδίτσας, το άλλο Ασημοχώρι, το οποίο επισκεφτήκαμε και γνωρίσαμε από κοντά, όπου, εκτός από τις ομορφιές του, γνωρίσαμε και υπέροχους Ασημοχωρίτες οι οποίοι μας φιλοξένησαν με αγάπη και μας αντιμετώπισαν σαν... συγχωριανούς.

Αυτοί είναι: Ο Δημήτρης Ζαρκαδούλας, πρώην πρόεδρος του χωριού, με ένα εκπληκτικό σε μέγεθος και ποιότητα έργο στο ενεργητικό του, η σύζυγός του Μαρία, η οποία ως υπεύθυνη επί των Δημοσίων Σχέσεων του Πολιτιστικού Συλλόγου

του Ασημοχωρίου παλαιότερα, άφησε εποχή με τις πολυποίκιλες πολιτιστικές και πολιτισμικές δραστηριότητές της, οι γονείς τους Αριστείδης και Κωνσταντίνα Ζαρκαδούλα, των οποίων, εκτός από τη φιλοξενία τους, γευτήκαμε και τις θαυμάσιες ασημοχωρίτικες πίτες τους, που κατά παράδοξο τρόπο, είναι ίδιες με τις δικές μας, και τέλος ο ιερέας του χωριού π. Αθανάσιος Τζώρας και η πρεσβυτέρα του Μαρίνα, νέοι αλλά τόσο πνευματικοί και γλυκύτατοι άνθρωποι, οι οποίοι μας αγκάλιασαν κι αυτοί με την ίδια αγάπη.

Η γνωριμία αυτή με το Ασημοχώρι της Καρδίτσας δε σταμάτησε εδώ. Ο Δημήτρης, η Μαρία, ο πατέρος Αθανάσιος και η πρεσβυτέρα του Μαρίνα αποδέχτηκαν με πολλή χαρά την πρόσκλησή μας να επισκεφτούν κι εκείνοι το δικό μας Ασημοχώρι και πράγματι έφτασαν στο χωριό στα τέλη Ιουλίου, κάθησαν τρεις μέρες και θέλουμε να πιστεύουμε ότι έμειναν το ίδιο ευχαριστημένοι μ' εμάς...

Ο Δημήτρης και η Μαρία, εκτός από τα στοιχεία που μας έδωσαν για το χωριό τους, χάρισαν στο σύλλογό μας και το βιβλίο «ΤΟ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙ ΤΟΥ ΧΘΕΣ» με την αφιέρωση: «Χαρισμένο στο Ασημοχώρι της Κόνιτσας, από το Ασημοχώρι της Καρδίτσας». Τους ευχαριστούμε θερμά και από τούτη τη θέση.

Ευχαριστούμε επίσης τον κύριο Βασίλη Ν. Μαγόπουλο (συγγραφέα του εν λόγω βιβλίου), την κυρία Βάσω Λάππα και την κυρία Σοφία Συροπούλου για τη βοήθειά τους στις αναζητήσεις μας.

Στο λήμμα «Ασημοχώριον» της εγκυλοπαίδειας «ΧΑΡΗ ΠΑΤΣΗ», έδοσης 1962, αναφέρονται τα εξής:

Ασημοχώριον. Δύο χωριά φέρουν το όνομα αυτό:

1. Χωριό και έδρα ομωνύμου κοινότητας της επαρχίας και του νομού Καρδίτσας. Κάτοικοι 417 (1961). Υψόμετρο 170. Παλιά λεγόταν Μπαλαμπανού. Έκταση 9 χλμ². Πεδινή περιοχή.

2. Χωριό και έδρα ομωνύμου κοινότητας της επαρχίας Κόνιτσας και του νομού Ιωαννίνων. Κάτοικοι 160 (1961). Υψόμετρο 970. Απέχει από τα ελληνοαλβανικά σύνορα 1 ½ ώρα και από την Κόνιτσα 10 ώρες (πορεία). Είναι κτισμένο στα ριζά του βουνού Γκόλιο. Παλιά λεγόταν Λεσκάτσι. Έκταση 12 χλμ². Ορεινή περιοχή.

Η εκκλησία του χωριού Αγιος Κοσμάς ο Αιτωλός

Πάνω το χορευτικό και κάτω η ποδοσφαιρική ομάδα του Ασημοχωρίου

Τα χωριά της Κόνιτσας

Ενδιαφέροντα στοιχεία από τα Φ. Ε. Κ. των ετών 1926-1927

Του Χρήστου Φασούλη
Δημ. Συμβούλου Δήμου Μαστοροχωρίων

Από τα φύλλα της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως των ετών 1926-1927, τα οποία αναζητήσαμε στο Εθνικό Τυπογραφείο, αποκομίσαμε στοιχεία με ιστορική σημασία για την περιοχή μας, τα οποία αναφέρονται στην αρχική αναγνώριση των χωριών μας, καθώς και στις μετέπειτα μεταβολές τους (καταργηθείσες κοινότητες, προσαρτήσεις κ.λπ.).

Δυστυχώς, λόγω της παλαιότητας των φύλλων, δεν μπορέσαμε να διακρίνουμε και να αντλήσουμε στοιχεία για όλα τα χωριά της Κόνιτσας. Ωστόσο, εκτενή στοιχεία για τα χωριά του Δήμου Μαστοροχωρίων θα δημοσιεύσουμε στο επόμενο τεύχος από το «ΒΙΒΛΙΟ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Εν Αθήναις τη 18 Ιουνίου 1926
ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
Αριθμός φύλλου 199
ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ
Περί καταργήσεως κοινοτήτων του νομού Ιωαννίνων

Έχοντες υπόψει το άρθρον 48 του νόμου 1915 «περί συμπληρώσεως και τροποποίησεως διατάξεων τινων του νόμου ΔΝΖ κλπ.», και την υπ' αριθ. 1206 αναφοράν του νομάρχου Ιωαννίνων καθην εις τας κάτωθι κοινότητας εματαιώθη η δις προκηρυχθείσα εκλογή κοινοτικών αρχών λόγω μη προτάσεως υπωψηφίων, προτάσει του επί των Εσωτερικών Υπουργού, απεφασίσαμεν και διατάσσομεν

Καταργούνται αι κάτωθι κοινότητες του νομού Ιωαννίνων.

A'. Εν τη Υποδιοικήσει Κονίτσης

- Η κοινότης Βράνιστας, ο δ' αποτελών αυτήν ομώνυμος συνοικισμός ενούται εις την κοινότητα Ζελίστης,
- η κοινότης Βούρμπιανης, ο δ' αποτελών αυτήν ομώνυμος συνοικισμός ενούται εις την κοινότητα Λεσκατσίου,
- η κοινότης Δενταίκου, ο δ' αποτελών αυτήν ομώνυμος συνοικισμός ενούται εις την κοινότητα Λουτζίου,
- η κοινότης Δερδενίου, ο δ' αποτελών αυτήν ομώνυμος συνοικισμός ενούται εις την κοινότητα Μελισσόπετρας,
- η κοινότης Κερασόβου, ο δ' αποτελών αυτήν ομώνυμος συνοικισμός ενούται εις την κοινότητα Φουρκας,
- η κοινότης Μπελθουκίου, ο δ' αποτελών αυτήν ομώνυμος συνοικισμός ενούται εις την κοινότητα Πλάβαλης,
- η κοινότης Μπλήσδιανης, ο δ' αποτελών αυτήν ομώνυμος συνοικισμός ενούται εις την κοινότητα Καντσίκου,
- η κοινότης Πληκατίου, ο δ' αποτελών

αυτήν ομώνυμος συνοικισμός ενούται εις την κοινότητα Τουρνάβου,

- η κοινότης Πυρσόγιαννης, ο δ' αποτελών αυτήν ομώνυμος συνοικισμός ενούται εις την κοινότητα Σέλτσης,
- η κοινότης Φυτόκου, ο δ' αποτελών αυτήν ομώνυμος συνοικισμός ενούται εις την κοινότητα Σέλτσης.

Εν Αθήναις τη 2 Ιουνίου 1926

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Ο επί των Εσωτερικών Υπουργός
Γ. Σπυρίδωνος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Εν Αθήναις τη 2 Μαΐου 1927

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Αριθμός φύλλου 76

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Περί μετονομασίας κοινοτήτων και συνοικισμών

Έχοντες υπ' όψιν τα άρθρα 1 και 5 του από 17 Σεπτεμβρίου 1926 Ν.Δ. «περί μετονομασίας συνοικισμών, πόλεων ή κωμών», προτάσει του επί των Εσωτερικών Υπουργού, στηριζομένη εις γνωμοδότησιν της Επιτροπείας των Τοπωνυμιών της Ελλάδος, εγκρίνομεν ίνα αι κάτωθι κοινότητες και συνοικισμοί αυτών, μετονομασθώσιν ως εξής:

B' Εν τη Υποδιοικήσει Κονίτσης.

- Η κοινότης Γκρισμπάνης μετονομάζεται εις «κοινότητα Ελευθέρου» και ο ομώνυμος αυτή συνοικισμός Γκρισμπάνη εις «Ελεύθερον»,
- η κοινότης Λεσκάτσι οι μετονομάζεται εις «κοινότητα Ασημοχωρίου» και ο ομώνυμος αυτή συνοικισμός Λεσκάτσι εις «Ασημοχώρι»,
- η κοινότης Ισβόρου μετονομάζεται εις «κοινότητα Αμαράντου» και ο ομώνυμος αυτή συνοικισμός Σέλτσα εις «Οξεύα».

μος αυτή συνοικισμός Ίσβορος εις «Αμάραντος» (ο).

Εν Αθήναις τη 10 Απριλίου 1927

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Ο επί των Εσωτερικών Υπουργός
Π. Τσαλδάρης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Εν Αθήναις τη 30 Αυγούστου 1927

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Αριθμός φύλλου 179

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Περί μετονομασίας κοινοτήτων και συνοικισμών

Έχοντες υπ' όψιν τα άρθρα 1 και 5 του από 17 Σεπτεμβρίου 1926 Ν.Δ. «περί μετονομασίας συνοικισμών, πόλεων ή κωμών», προτάσει του επί των Εσωτερικών Υπουργού, στηριζομένη εις γνωμοδότησιν της Επιτροπείας των Τοπωνυμιών της Ελλάδος, εγκρίνομεν ίνα αι κάτωθι κοινότητες και συνοικισμοί αυτών, μετονομασθώσιν ως εξής:

2ον. Έν τη Υποδιοικήσει Κονίτσης

233 Ο συνοικισμός Μπελθούκι της κοινότητος Πλάβαλης μετονομάζεται εις «Πυξάρι», Πυξαριά (η),

234 ο συνοικισμός Μπλίσδιανης της κοινότητος Καντσίκου μετονομάζεται εις «Λαγκάδα», Λαγκάδα (η),

235 ο συνοικισμός Πυροβίτσικα της κοινότητος Μελισσόπετρας μετονομάζεται εις «Καλόβρυση»,

237 η κοινότης Κορτινίστης μετονομάζεται εις «κοινότητα Νικάνορα» και ο ομώνυμος αυτή συνοικισμός Κορτινίστα εις «Νικάνορας», (ο),

238 η κοινότης Ζελίτσης μετονομάζεται εις «κοινότητα Εξοχής» και ο ομώνυμος αυτή συνοικισμός Ζελίστα εις «Εξοχή»,

239 η κοινότης Σέλτσης μετονομάζεται εις «κοινότητα Οξεύα» και ο ομώνυμος αυτή συνοικισμός Σέλτσα εις «Οξεύα».

Εν Ύδρα τη 20 Αυγούστου 1927

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Ο επί των Εσωτερικών Υπουργός
Α. Ζαΐμης

“Δεν περιμέναμε ένας τόσο μικρός τόπος να κρύβει τόση πολλή ομορφιά και τόση πολλή αγάπη”

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ ΝΟΥΤΣΗ-ΣΑΛΗ

Φέτος το καλοκαίρι είχαμε τη χαρά να έχουμε κοντά μας, έστω και για λίγο, την Τριανταφυλλιά Νούτση-Σαλή με τα δύο παιδιά της, το Χρήστο και το Νίκο, από την Αμερική.

Τους χαρήκαμε πραγματικά γιατί, εκτός που είχαμε πολλά χρόνια να τους δούμε (τα παιδιά είχαν έρθει μια φορά μόνο, όταν ήταν πολύ μικρά), ήταν μια χαριτωμένη οικογένεια που είχαν τόσα πολλά να μας πουν και να μας συγκινήσουν με τις ευαισθησίες τους και την αγάπη τους για την Ελλάδα, το Ασημοχώρι και τους χωριανούς.

Τους χαρήκαμε, γιατί είδαμε μια ακόμη οικογένεια της ξενιτειάς προοδευμένη, καλλιεργημένη, γεμάτη ζωντάνια και δύναμη για τη ζωή.

Τους καμαρώσαμε, γιατί είδαμε μια μάνα να είναι τόσο πολύ κοντά στα παιδιά της και τα παιδιά να σέβονται και να αγαπούν τόσο πολύ τη μητέρα τους. Τα είδαμε να δακρύζουν, όταν δάκρυζε εκείνη, και να χαίρονται, όταν χαιρόταν. Τα είδαμε ακόμη να αγκαλιάζουν και να φιλούν όλους τους χωριανούς και να μιλούν με αγάπη με όλους και για όλα...

Hτριανταφυλλιά έφυγε από το Ασημοχώρι το 1951 και ήταν μόλις έξι ετών. Όταν μεγάλωσε και παντρεύτηκε, οι συνθήκες της ζωής δεν της επέτρεπαν να επισκέπτεται τακτικά το χωριό. Παρόλα αυτά δεν έπαψε να έχει βαθιά μέσα στην καρδιά της το γενέθλιο τόπο και να

μιλάει συνέχεια στα παιδιά της γι' αυτόν. Γ' αυτό κι εκείνα είχαν πάντοτε την επιθυμία να γνωρίσουν τις ρίζες τους. Έτσι, με την ευκαιρία των Ολυμπιακών Αγώνων που ήρθαν στην Ελλάδα, έσπευσαν με λαχτάρα στον τόπο καταγωγής της μητέρας τους.

Η Τριανταφυλλιά είναι παντρεμένη

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ

Γράφει ο Δημ. Γ. Γεωργάκης

με τον Ανδρέα Σαλή, έναν επιτυχημένο επιχειρηματία, και ζουν στην Καλιφόρνια. Η ίδια δεν εργάζεται αφιέρωσε τη ζωή της στη οικογένειά της αλλά και στο κοινωνικό σύνολο. Ασχολείται συστηματικά με το φιλόπτωχο της εκκλησίας της παροικίας της και προσφέρει μεγάλο κοινωνικό έργο. Τα παιδιά τους έκαναν λαμπρές σπουδές και ήδη έχουν πάρα πολύ καλές δουλειές. Ο Χρήστος εργάζεται ως επιστημονικός σύμβουλος σε μεγάλη επιχείρηση και παράλληλα γράφει σενάρια για τον κινηματογράφο (του αρέσει το γράψιμο γενικά και γι' αυτό μας υποσχέθηκε ότι θα γράφει και στο περιοδικό μας) και ο Νίκος είναι προπονητής του μπάσκετ σε πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας. Συγχρόνως ασχολείται και με άλλες δραστηριότητες γύρω από τον αθλητισμό.

Οι εντυπώσεις τους για τους Ολυμπιακούς Αγώνες (παρακολούθησαν από κοντά την τελετή έναρξης και πολλά αγωνίσματα), για την Ελλάδα και για το Ασημοχώρι ήταν συγκλονιστικές. Μεταξύ άλλων μας είπαν:

«Δεν περιμέναμε τέτοιο μεγαλείο. Ακούγαμε στην Αμερική ότι δε θα είναι έτοιμα τα έργα, ότι η Ελλάδα δε θα τα καταφέρει και όταν ήρθαμε και είδαμε αυτή την ομορφιά και αυτή την τελειότητα των εγκαταστάσεων και των αγώνων, δεν πιστεύαμε στα μάτια μας. Ένα πλατύ χαμόγελο καρφώθηκε στα χείλη μας...»

Γυρίσαμε πολλά στάδια του κόσμου λόγω του ότι ασχολούμαστε με τον αθλητισμό, αλλά αυτά που είδαμε στην Αθήνα, δεν τα είδαμε πουθενά. Η Ελλάδα μας έδωσε μεγάλη χαρά. Είμαστε περήφανοι που είμαστε Έλληνες...»

Όσο για το Ασημοχώρι, είπαν:

«Δεν περιμέναμε ένας τόσο μικρός τόπος να κρύβει τόση πολλή ομορφιά και τόση πολλή αγάπη... Όλοι οι χωριανοί είναι υπέροχοι... Τώρα που γνωρίσαμε το Ασημοχώρι, θέλουμε να ερχόμαστε τακτικά...»

Η Ελλάδα λοιπόν και το Ασημοχώρι θα τους περιμένουν με χαρά και με «πλατύ χαμόγελο» να ξανάρθουν και να έρχονται πάντα με το καλό. ■

Η Τριανταφυλλιά με τα δύο της παιδιά Νίκο και Χρήστο στην πλατεία του χωριού με συγγενείς τους

Νιοπολαλήματα

Το κάναμαν κούτσουρο

- Έλα μωρ' θεια, πώς είσαι έτσ' αναβροντισμέν';
- Τι να μην είμαι χρόσενια μ', κοντεύ' να ν'χτώσ' και δε μου 'ρθε η γελάδα.
- Μη κάν'ς έτσ', που θα πάει η γελάδα;
- Ντε, πώς να μη κάνω, λίγο ακόμα να ν'χτώσ', θα τ' φάει το ζλάπτ.
- Καλά, κι εσύ βγήκες να τ' βρεις;
- Ποιος να βγεί;
- Ο μπάρμπας.
- Σαν βγήκε; Έκανε μια γύρα και γύρ'σε. Μπορεί το μ'λάρ' να βρει τα' γελάδα;
- Να βγεί το πιδί.
- Άλλο μ'σκάρ...
- Τσώπα, θεια, μη λιες τέτοια...
- Πώς να μη πω, μπασκά ιγώ απ' όλο τον κόσμο; Γελάδα ζουρλή, άντρα μ'λάρ', πιδί μ'σκάρ... Το βόιδ' μας λείπ...
- Θεια, φωνάζ' ο μπάρμπας απ' το χωριό.
- Και τι λιέει;
- Λιέει να γυρίσεις, η γελάδα πήγε στο σπίτι. Μετά από λίγο στο σπίτι, ο άντρας;
- Καλά, που είσαι μωρ' μπανταλή; Η γελάδα έχει δυο ώρες που 'ρθε.
- Κι εγώ πώς δεν τα'ν είδα;
- Τέτοιο βόιδι που 'σαι, πώς να τ' δεις... Κι η ανιψιά;
- Γιάτο, θεια, το βρήκαμαν και το... βόιδ'.
- Το κάναμαν κούτσουρο...

Δ. Γ. Γ.

Τα λόγια της γιαγιάς

Καμάρια μου

Σήμερα θέλω να σας πω λίγα λόγια για το φαΐ.

Nαι, καμάρια μου, για το φαΐ, γιατί βλέπω όλα αυτά τα μπανταλά που τρώτε από δω κι από κει στο ποδάρι σαν τις μαϊμούδες και πολύ χολιάζω. Κι όχι μονάχα αυτό, μάθατε τώρα και τα φτιάχνετε και στο σπίτι όλα τα χαζά που μας έφεραν οι ξένοι. Αυτά, παιδάκια μου, δεν είναι καλά πράματα και θα κάμετε κακό στην υγειά σας. Να τρώτε τα δικά μας τα φαγητά. Να γιομίζετε την κατσαρόλα και να τρώτε φαΐ με το κουτάλι για να σας πιάνεται και να γιομίζουν τα λαγκόνια. Έτσι να κάμετε, καμάρια μου. Και να κάθεστε στο τραπέζι όλη η φαμίλια μαζί και να κουβεντιάζετε. Να είστε πάντα χαρούμενοι και ποτέ να μη μαλώνετε και ποτέ να μην έχετε ανοιχτό το χαζοκούτι την ώρα που τρώτε. Όταν αρχίζετε και όταν τελειώνετε να κάνετε το σταυρό σας και να ευχαριστάτε το Θεό. Η κότα όταν πίνει νερό, σηκώνει τα μάτια της στον ουρανό. Τίποτε δεν είναι δικό μας ψυχούλες μου. Όλα Εκείνος μας τα δίνει. Κι όταν σας πέφτει κανένα κομμάτι ψωμί, να σκύβετε, να το παίρνετε και να το φιλάτε, γιατί το ψωμί είναι ευλογημένο.

Και να σας πω κάτι ακόμα. Κάθε μέρα να βγάζετε κι ένα πιάτο φαΐ για το φτωχό. Είναι σαν να φιλεύετε το Χριστό.

Άιντε, καμάρια μου, την ευλογία Του να έχετε.

Ασημοχωρίτικα χαμόγεια ..

Το χιόνι που πήγε στις γκόλιες

Το χειμώνα που μας πέρασε, με το πολύ χιόνι στην Αθήνα και με το ελάχιστο στο χωριό, ο Τάκης Γεωργάκης επισκέφθηκε το Ασημοχώρι. Μόλις έφτασε στο μεσοχώρι και είδε να μην υπάρχει χιόνι, είπε: «Έφυγε το χιόνι από το Γκόλιο και πήγε... στις γκόλιες».

Καλύτερα στο Γκόλιο

Ο Αριστείδης Στεργίου ταξίδευε κάποτε με καράβι πηγαίνοντας σε κάποιο νησί. Στη διαδρομή έπιασε μεγάλη θαλασσοταραχή και το καράβι δέρνονταν άγρια από τα κύματα. Ο Αριστείδης, καθότι φανατικός βουνίσιος, είπε αγανακτισμένος: «Καλύτερα να 'μαι στο Γκόλιο και να με δαγκώνουν δέκα αρκούδες, παρά ετούτο το χάλι»...

Από τα γεράματα

Η Ανδρονίκη Νούτση επισκέφθηκε κάποτε έναν ωτορινολαρυγγολόγο για το αυτί της που δεν άκουγε καλά. Την κοίταξε ο γιατρός και της λέει: «Είναι από τα γεράματα, γιαγιά». Οπότε εκείνη του είπε με απορία: «Ντε, γιατρέ μου, το ένα αφτί μοναχά έχει γεράματα;»...

Το «Αλτσχάιμερ» ελληνικά

Ρώτησε κάποιος έναν Ασημοχωρίτη:

- Δε μου λες, πως λέγεται εκείνη η αρρώστια που ξεχνάς και δεν ξέρεις τι σου γίνεται;
- Και εκείνος του απάντησε:
- Δεν ξέρω πως λέγεται στα ξένα, αλλά στα ελληνικά λέγεται... «ουστ μωρ' έρμο».

Δ. Γ. Γ.

Η πειρώτικες παροιμίες

- Τα παιδιά τρων τα ξ'νά, κι τουν γουνέου μουδιάζ'ν τα δόντια!

- Άλλοι σκάφτουν κι κλαδεύουν κι άλλα πίνουν κι μιθάν'.

- Αλιά 'που τ'ς δαρμέν'ς, ώσπου να 'ρθουν οι κριτάδις.

- Όλα μας καλά, κι ου γάμους μας Τίτραδης.

- Είχαμαν τ' γριά λιχώνα, φάσκιουσι κι ου γέροντας!

- Μας γένν'σι ου πέτους!

- Να σε πιάκουμι πόρτα για του χ'μώνα!

- Ικεί π' μας χρώσταγαν, μας πήραν κα το βόιδ'

- Του χατίρ' τ' μιανού, του χατίρ' τ' αλλ' νού κανένα πιδί απ' τουν άντρα μ'!

Από τη συλλογή Δημητρίου Σαλαμάγκα
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Γλωσσάρι ιδιωματικών λέξεων των Μαστοροχωριών της Κόνιτσας

Συλλογή – μελέτη Θωμά Σιώμα

αβανιά η, και σπανίως βανιά – ψευδής καταγγελία, διαβολή – ετυμ. αραβικά HAVAN (=άπιστος, δόλιος) > γαλλ. avanie (= δημόσιος προπηλακισμός) και ιταλ. avania (=ζημία).

αβ(γ)ιέννα η, συνήθως οι εβ(γ)ιέννες – είδος κρηδέμνου, δηλ. γυναικεία γιορτινή μαντίλα καλής ποιότητας – ετυμ. «Βιέννη» (= η πρωτεύουσα της Αυστρίας), επειδή από εκεί εισάγονταν.

αγγειό το, συνήθως τα αγγειά – κατσαρολικά, σκεύη μαγειρείου – ετυμ. αρχ. ελλ. «άγγος» (=κάθε είδος σκεύους) και «αγγείον».

άγκαθος ο, ο ρυτήρ του οφθαλμού, δηλ. η κόγχη του ματιού προς την πλευρά της μύτης – ετυμ. αρχ. ελλ. «κανθός» (= γωνία, κόγχη).

α(γ)καμπέτ(ι) το, επί διαφοράς λέγεται στη φράση «αγκαμπέτ(ι) να γίνει το δικό σου», όπου σημαίνει επιμονή, πείσμα – ετυμ. ελλ. «άκαμπτος» > ακαμπέτι (= ακαμψία, ανελαστικότητα).

αγκαντίρευτος-η-ο, αδικημένος από την τύχη, ανεπρόκοπος, στερημένος – ετυμ. τουρκ. GADIR (= αδικία).

αγκαστέ, (επίρρ.) εξ ανάγκης λόγω φορτικής πίεσης, εξ ανωτέρας βίας, επί τούτου – φράση: «ήλθα αγκαστέ για σένα» - ετυμ. αρχ. ελλ. «άγχω» (= πνίγω, απαγχονίζω, βασανίζω, λατ. ango).

αγκούσα η, 1) πνιγμονή, αίσθημα πνιγμού από δύσπνοια, 2) (μεταφ.) αδημονία, δυσκολία, στενοχώρια, άγχος – το ρήμα

είναι αγκουσεύομαι – ετυμ. αρχ. ελλ. «άγχω» (= πνίγω, λατ. ango) > λατ. ANGUSTIA (= στενότης, στενοχώρια – πάσα δυσχέρεια πραγμάτων).

αγκώνομαι, φουσκώνω, π.χ. στις φράσεις: «έφαγα πολύ και αγκώθ(η)κα» και «αγκώθ(η)κα στη δουλειά» - ετυμ. Παραφθορά του ελλ. «ογκώνομαι».

αγλέορας ο, μόνο στη φράση: «έφαγε τον αγλέορα», όπου σημαίνει έφαγε πολύ και ο, τιδήποτε αδιακρίτως – ετυμ. ελλ. «ελλέβορος» (= το φυτό βέρατρον το μέλαν, κοινώς σκάρφη) > αλλέβορας ή αγλέορας, που δεν τρώγεται και μόνο ως φάρμακο δίνεται στα ζώα – σκαρφίζω (= ποτίζω ζώο με σκαρφόζωμο, δηλ. ελλεβορίζω) – σχετ. «τσιμέρι» (β.λ.).

αγρόσκ(υ)λο το, ο ασβός που βλάπτει κήπους και καλλιέργειες.

αδιάνοτος-η-ο, ασυλλόγιστος, ξέγνοιαστος, αναίσθητος, αυτός που κοιμάται βαθιά χωρίς έγνοια – ετυμ. ελλ. Αντί του ορθού «αδιανόητος».

αδούρτος-η-ο, 1) αδώρητος, που δεν πήρε γαμήλιες «δουρές» (β.λ.), 2) στη φράση: «μώρ' αδούρτο!», σημαίνει αφορισμένο, αναθεματισμένο, κακότυχο – ετυμ. ελλ. «αδώρητος», και εννοούν τη δωρεά και χάρη του Θεού ή της καλής τύχης. Είναι λάθος η εξήγηση εκ του λατ. durus (= σκληρός, ανθεκτικός).

άζαπος-η-ο, 1) ανυπότακτος, ατίθασος, 2) άτσαλος, αδέξιος στο να πιάνει – ετυμ. «ζαπ(ι)» (β.λ.).

αζάτ(ι), και σπάνια αζάττ(ι) – (επίρρ.) ελεύθερα, χωρίς περιορισμό – ετυμ. τουρκ. AZAT (= ελεύθερος).

αιδήμος ο, το άγιο βήμα στο ιερό του ναού – ετυμ. παρεφθαρμένο από το ελλ. «άγιο βήμα» > αιβήμος ή αιδήμος.

ακουρμαίνομαι, και αφ(ου)κράζομαι – ακούω προσεκτικά, κρυφακούω, ωτακουστώ – ετυμ. παραφθορά εκ του ελλ. «ακροάομαι».

αλάβρισον!, (ευχή ή παράκληση) ανακούφισέ μας! Προστάτευσον! Ευλόγησον! – ετυμ. ελλ. στερ. «α» + «λαβρίζω» (= καίγομαι στον πυρετό, φλέγομαι – σφόδρα αγαπώ, φλογερά ερωτεύομαι).

αλάλεξ(η) η, και σπάνια άλεξη – βαριά ανίατη ασθένεια, πχ. φθίση – ετυμ. ελλ. στερητ. «α» + «αλέξω» (= αποκρούω, απωθώ) > άλεξη ή αλάλεξη (= αμάχητη αρρώστια), όπως ήταν η φυματίωση.

αλάργα, (επίρρ.) μακριά – ετυμ. λατ. AD-LARGUS (=μακρύς) > ιταλ. ALLA LARGA (= από μακριά) και αρβ. LARGOJ (= απομακρύνω).

αλατσιά η, και αλαταριά – τόπος, όπου πάνω σε λιθόπλακες δίδουν αλάτι στα ζώα – ετυμ. ελλ. «άλας» (=αλάτι, λατ. sal).

άλεσμα το, εκτός της εκ του «αλέω» (= αλέθω) συνήθους έννοιας, μεταφορικώς σημαίνει και πείραγμα, σκώμμα.

αλικοτάω, εμποδίζω, δεν αφήνω κάποιον να προσεγγίσει κάπου – ετυμ. ελλ. «αλικόντιο» (= εμπόδιο, κώλυμα).

Μαμαλίκα

Υλικά:

1 κιλό καλαμποκίσιο αλεύρι
2 λίτρα νερό¹
Μια κουταλιά της σούπας αλάτι
200 γρ. βούτυρο.

ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΣΥΝΤΑΓΕΣ

Εκτέλεση:

Βάζουμε το νερό μαζί με το αλάτι σε μέτρια κατσαρόλα και την τοποθετούμε

στη φωτιά μέχρι να βράσει. Στη συνέχεια, αφού έχουμε κοσκινίσει καλά το αλεύρι,

το ρίχνουμε σιγά-σιγά στο νερό, ώστε να γίνει ένα πηχτό κουρκούτι. Κατεβάζουμε

από τη φωτιά και λιώνουμε το βούτυρο στο τηγάνι. Κατόπιν, ρίχνουμε από μία κουταλιά της σούπας κουρκούτι στο

βούτυρο και τηγανίζουμε μέχρι η μπουκίτσα να ροδίσει καλά. Συνεχίζουμε με τις υπόλοιπες μπουκιές, έως ότου τελειώσει το μείγμα.

Η μαμαλίκα τρώγεται ζεστή.
Καλή σας όρεξη.

Αγαπημένη τροφή τα παλιά χρόνια στο χωριό η μαμαλίκα, τρωγόταν κυρίως τις κρύες ημέρες του χειμώνα.

Συνταγή Αλεξάνδρας Δ. Στεργίου

Iατρικές Παρεμβάσεις

Γιατί δεν κάνει να πίνουμε καφέ και πορτοκαλάδα μαζί

Του Ασημοχωρίτη ιατρού Στέλιου Στεφ. Πανταζή

Είμαι σίγουρος ότι πολλοί από εσάς γνωρίζετε ότι δεν πρέπει να πίνουμε καφέ και πορτοκαλάδα μαζί, όπως είμαι επίσης σίγουρος ότι δε γνωρίζετε γιατί. Καθότι πιστεύω ότι, μόνο όταν γνωρίζουμε κάτι, το εφαρμόζουμε. Έτσι θα προσπαθήσω με δύο λόγια να το εξηγήσω. Ο καφές είναι ένα ρόφημα που είναι πλούσιο φλαβινοειδές. Τα φλαβινοειδή είναι ουσίες αντιοξειδωτικές, δηλαδή προστατεύουν τον οργανισμό μας από τις ελεύθερες ρίζες οξυγόνου. Η σημασία τους για τον οργανισμό είναι μεγάλη, γιατί «καθαρίζουν» τις αρτηρίες από τις αθηρωματικές πλάκες.

Η πορτοκαλάδα είναι πλούσια σε βιταμίνη C. Το ίδιο και πολλά ωμά λαχανικά και φρούτα (ειδικά τα εσπεριδοειδή). Η βιταμίνη C είναι επίσης αντιοξειδωτική ουσία, αρκετά ισχυρή, αλλά η σημασία της στον οργανισμό είναι πολύ μεγαλύτερη από τις υπόλοιπες, γιατί παίρνει μέρος και σε άλλες οργανικές διεργασίες. Δυστυχώς, στο έντερο, όπου απορριφούνται σχεδόν όλα τα θρεπτικά συστατικά δεν υπάρχουν ξεχωριστοί υποδοχείς (προτεΐνες που απορριφούν τις θρεπτικές ουσίες) για τη βιταμίνη C και τις υπόλοιπες αντιοξειδωτικές ουσίες. Συνάμα, αυτοί οι υποδοχείς κατά κάποιον τρόπο «προτιμούν» να απορριφούν τις άλλες αντιοξειδωτικές ουσίες σε βάρος της βιταμίνης C. Το αποτέλεσμα είναι ότι, όταν καταναλώνουμε κάτι πλούσιο σε φλαβινοειδή (όπως ο καφές), η απορρόφηση της βιταμίνης C μειώνεται αρκετά.

Με αυτές τις παρατηρήσεις στο μυαλό μας θα πρέπει να αποφύγουμε την τακτική να πίνουμε καφέ λίγο πριν ή λίγο μετά από ένα χυμό πορτοκαλιού. Μετά από ένα χυμό πορτοκαλιού περιμένετε τουλάχιστον μια ώρα, για να απολαύσετε τον επόμενό σας καφέ.

Ενας υπέροχος Ασημοχωρίτης γαμπρός

Πάνω από 25 χρόνια οι πιο τακτικοί επισκέπτες του Ασημοχωρίου, παδιάμενουν στο χωριό για 2-3 μήνες είναι ο Παναγιώτης Πολίτης και περίφημη σύζυγός του Ελπίδα.

Το Ασημοχώρι, αν δεν έχει το καλοκαίρι το ζεύγος Πολίτη, μαραίνεται. Οι ίδιοι το ξέρουν αυτό και γι' αυτό φροντίζουν κάθε καλοκαίρι να έρχεται από το Σιάρλοτ της Αμερικής και να διαμένουν όλο το καλοκαίρι στο χωριό. Όλοι οι Ασημοχωρίτες τους χαίρονται και τους αγαπούν, όπως και εκείνοι αγαπούν το χωριό και όλους τους Ασημοχωρίτες.

Φέτος το καλοκαίρι του 2004 ο Παναγιώτης, πέραν των άλλων, φάντασε και πολύ γενναιόδωρος τόσο προς το Σύλλογο Ασημοχωριτών Αθηνών, όσο και προς το Ασημοχώρι.

Καλώς ή κακώς, ο πεθερός του Ευάγγελος Χρήστου, είχε πάρει ένα μέρος του οικοπέδου Βασιλείου και Χρήστου Χρήστου και προ 50ετία είχε χτίσει μια παράγκα, την οποία χρησιμοποιούσε σαν αποθήκη, χωρίς ποτέ ο ξάδελφός του Βασίλης Χρήστου να του κάνει οποιαδήποτε παρενθήση. Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, το οικόπεδο που είναι κτισμένη η παράγκα, λόγω χρησικησίας, καθόσον πέρασε τόσος καιρός κατά την οποία δεν ενοχλήθηκαν από κανέναν, ανήκει πλέον στους κληρονόμους του Ευάγγελου Χρήστου.

Όπως είναι γνωστό, με τη διαθήκη του ο γιατρός Βασίλειος Χρήστου, το εν λόγω οικόπεδο το αφήνει στο Σύλλογο Ασημοχωριτών, για να χτίσει κάποιο ξενώνα. Όμως χωρίς να φύγει η παράγκα δεν μπορεί να χτιστεί. Ο Παναγιώτης γνωρίζει το θέμα και παρά το γεγονός ότι παλαιότερες Διοικήσεις του Συλλόγου τον είχαν πικράνει, φέτος δήλωσε στο γράφοντα Στέφανο Νούτση (Γεν. Γραμ. του Συλλόγου) και εξουσιοδότησε αυτόν να ενημερώσει όλο το Διοικητικό Συμβούλιο ότι παραχωρεί στο Σύλλογο όλο το κομμάτι του οικοπέδου που καλύπτει η παράγκα, ώστε ο Σύλλογος να χτίσει το γρηγορότερο τον ξενώνα. Και όχι μόνον αυτό. Δήλωσε ότι για την εξυπηρέτηση του σκοπού αυτού μπορεί να συζητήσει με το Δ.Σ. του Συλλόγου προκειμένου να δώσει κάποιο τμήμα του παρακείμενου κήπου, που ανήκει σ' αυτόν, για αύξηση του οικοπέδου.

Φυσικά ο Γεν. Γραμματέας Σ. Νούτσης, κατ' εξουσιοδότηση του Δ.Σ., δήλωσε ότι για το τμήμα ή για όλο τον κήπο, κατόπιν συμφωνίας και των λοιπών κληρονόμων, θα αποζημιωθούν από το Σύλλογο. Έτσι με την άκρως φιλική και γενναιόδωρη αυτή πράξη του υπέροχου Παναγιώτη Πολίτη, λύνονται τα χέρια του Συλλόγου και τώρα μπορεί να προχωρήσει στην υλοποίηση του θελήματος του αείμνηστου ευεργέτη μας Βασ. Χρήστου.

Αυτός είναι ο υπέροχος, ο λεβέντης Παναγιώτης Πολίτης.

Στέφανος Νούτσης

"ΤΑ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΤΙΚΑ" ΣΕ ΤΟΜΟ

Με τη συμπλήρωση του 10ου τεύχους "ΤΑ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΤΙΚΑ" θα δεθούν και θα κυκλοφορήσουν σε τόμο. Παρακαλούνται όσοι επιθυμούν να δέσουν τα τεύχη τους, να μας στείλουν στη διεύθυνση του συλλόγου Βουλγαροκτόνου 40, Τ. Κ. 114 72 Αθήνα, τουλάχιστον τα τεύχη 1 και 3, τα οποία έχουν εξαντληθεί.
Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να μας το δηλώσουν σε διάστημα 2 μηνών από την κυκλοφορία του περιοδικού.

Τηλέφωνα επικοινωνίας: 210 6524502, 210 6450884

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΣΧΟΛΙΑ

Εκδηλώσεις του συλλόγου

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και εφέτος ο σύλλογός μας έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα του στο ξενοδοχείο ΣΤΑΝΛΕΫ την Κυριακή, 25 Ιανουαρίου 2004. Επίσης στο ίδιο ξενοδοχείο πραγματοποίησε τον ετήσιο χορό του το Σάββατο 28 Φεβρουαρίου 2004.

Και οι δύο εκδηλώσεις στέφθηκαν από μεγάλη επιτυχία.

Η πρωτοχρονιάτικη πίτα.

Η γιορτή της πρωτοχρονιάτικης πίτας έγινε στο Roof Garden του ξενοδοχείου ΣΤΑΝΛΕΫ. Συγκεντρωθήκαμε ως συνήθως 70-80 Ασημοχωρίτες με μεγάλη χαρά και ενθουσιασμό. Την εκδήλωσή μας αυτή την τίμησαν με την παρουσία τους ο πολιτευτής Ιωαννίνων Θ. Τζάλας, ο πολιτευτής και δημοσιογράφος Γ. Παρταλίδης και ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Αδελφοτήτων Κόνιτσας δικηγόρος Μ. Μαρτσέκης.

Στην αρχή απηύθυνε χαιρετισμό ο πρόεδρος του Συλλόγου ιατρός Κώστας Νούτσης και εν συνεχείᾳ ο γεν. γραμματέας Στέφ. Νούτσης απηύθυνε και αυτός το χαιρετισμό του και αναφέρθηκε εν συντομίᾳ στα πεπραγμένα του Συλλόγου. Εν συνεχείᾳ μίλησαν ο Θ. Τζάλας, ο Μ. Μαρτσέκης και ο Γ. Παρταλίδης, οι οποίοι αναφέρθηκαν στην αξιοθαύμαστη δραστηριότητα του Συλλόγου Ασημοχωριτών. Τέλος, ο πρωτ. Τιμ. Χρήστου έκοψε την πίτα.

Στους συνδαιτυμόνες, εκτός από τους καφέδες, τα αναψυκτικά και την πρωτοχρονιάτικη πίτα προσφέρθηκαν και ασημοχωρίτικες πίτες, καθώς και από ένα ποτηράκι κράνι από την παραγωγή του βετεράνου γέροντα του χωριού μας Τάκη Γεωργάκη.

Το νόμισμα, πού αντιπροσώπευε 50 ΕΥΡΩ το βρήκε ο Ναπ. Νούτσης, ο οποίος στη συνέχεια το χάρισε στο Σύλλογο.

Ο χορός.

Στις 28 Φεβρουαρίου 2004 ημέρα Σάββατο έγινε ο αποκριάτικος χορός του Συλλόγου και είχε όπως κάθε χρόνο μοναδική επιτυχία. Το χορό μας αυτό τον κάλυψε το περίφημο μουσικό συγκρότημα του πασίγνωστου στο Πανελλήνιο κλαρινίστα Νίκου Φιλιππίδη, ο οποίος με άφθαστη μελωδία έπαιξε τους παραδοσιακούς μας χορούς, αλλά και χορούς όλης της Ελλάδος. Με λίγα λόγια ήταν ανεπανάληπτος.

Όλος ο κόσμος χόρεψε με την ψυχή του, αφού το ξενοδοχείο ΣΤΑΝΛΕΫ κατά παρέκκλιση μας επέτρεψε να κλείσουμε

Το χορευτικό συγκρότημα του Ασημοχωρίου ανοίγει το χορό

το χορό στις 4 το πρωί, και μέχρι εκείνη την ώρα είχε παραμείνει πολύς κόσμος και χόρευε και γλεντούσε.

Στην αρχή χόρεψε το χορευτικό συγκρότημα του Ασημοχωρίου με τη συμμετοχή κοριτσιών της Οξεάς υπό τις οδηγίες της χοροδιδασκάλισσας Βασιλικής Τέλη. Τα λυγερά και πανέμορφα κορίτσια του Ασημοχωρίου και της Οξεάς ήταν ντυμένα με τις παραδοσιακές στολές του Συλλόγου και απέδωσαν περίφημα τους παραδοσιακούς χορούς με αποτέλεσμα να καταχειροκροτηθούν από όλους.

Εν συνεχείᾳ ο βετεράνος του κεφιού και του γλεντιού Στέφ. Νούτσης πού είχε σχηματίσει από συντοπίτισσες μια μικρή χορωδία τραγούδησαν τα ωραιότατα πέντε τραγούδια του χωριού μας ήτοι, «Αρχοντοπούλα», «Θέλω ν' ανθίσουν βλάχα μ' τα κλαδιά», «Κόρη μ' πού σαι στον αργαλειό», «Βασιλικέ μου τρίκλωνε» και «Θα σε ρωτήσω πεθερά».

Εντύπωση προκάλεσε ένα γυμνάσιο της Θεσσαλονίκης που χόρεψε και τραγούδησε μαζί μας για πολλή ώρα.

Πολυφωνικό τραγούδι από Ασημοχωρίτες και Οξωτες

Ο πρόεδρος του Συλλόγου Κ. Νούτσης απευθύνει χαιρετισμό

Το μουσικό συγκρότημα του Νίκου Φιλιππίδη συνόδευαν στο τραγούδι οι περίφημοι Ηπειρώτες τραγουδιστές Γ. Κόντης και Η. Κούρτης. Η όλη εκδήλωση βιντεοσκοπήθηκε και διατίθεται στους ενδιαφερόμενους χωριανούς και φίλους μας.

Την εκδήλωσή μας τίμησαν με την παρουσία τους ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Αδελφοτήτων Κόνιτσας δικηγόρος κ. Μιχ. Μαρτσέκης, ο αντιπρόεδρος της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας κ. Ζώης, ο πολιτευτής και δημοσιογράφος κ. Παρταλίδης, ο στρατηγός εν αποστρατεία κ. Σεργιάννης και οι αρεοπαγίτες κ. κ. Φρούντζος και Σιμόπουλος

Στέφανος Νούτσης

Στιγμιότυπο από το χορό

Εκδηλώσεις στο Ασημοχώρι

ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΤΙΚΑ 2004

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκαν και φέτος οι πολιτιστικές εκδηλώσεις του Αυγούστου «ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΤΙΚΑ 2004» οι οποίες περιελάμβαναν δημοτική βραδιά στις 12 Αυγούστου με το συγκρότημα του Κώστα Χαλκιά και λαϊκή βραδιά με τη λαϊκή ορχήστρα των Ιωαννίνων «Παμβώτις» στις 13 του μηνός.

Οι εκδηλώσεις, όπως και κάθε χρόνο, έγιναν με την χορηγία του Κληροδοτήματος Βασικής Χρήστου και την απόλυτη συνεργασία του συλλόγου και του Τοπικού Συμβουλίου του Ασημοχωρίου.

Δημοτική βραδιά

Η δημοτική βραδιά άνοιξε μ' ένα υπέροχο μοιρολόι του Κώστα Χαλκιά και με το χαιρετισμό του γεν. γραμματέα του συλλόγου Στέφανου Νούτση προς όλους τους χωριανούς και τους κοντοχωριανούς, διαβεβαιώνοντάς τους ότι το κληροδότημα δε θα πάψει ποτέ να στέκεται αρωγός σε αγαθοεργούς και πολιτιστικούς σκοπούς, καθώς και σε έργα αναβάθμισης του χωριού. (Ο πρόεδρος Κώστας Νούτσης απουσίαζε λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων).

Η νεολαία του Ασημοχωρίου ανοίγει τη βραδιά με παραδοσιακά τραγούδια

Στη συνέχεια ο Στέφανος Νούτσης και ο Στέλιος Νούτσης διαδοχικά απένειμαν εκ μέρους του Δ. Σ. του συλλόγου έπαινους στους: Μιχάλη Στεργίου, ιεροψάλτη του χωριού μας, και Περικλή Σκούρτη, εκκλησιαστικό επίτροπο, καθώς και το χρηματικό ποσό των 250 και 150 € αντιστοίχως, για τις πολυετείς υπηρεσίες τους στην εκκλησία.

Κατόπιν άρχισε τρικούβερτο γλέντι, την αρχή του οποίου έκανε η νεολαία του Ασημοχωρίου με δύο τραγούδια που τραγούδησε η ίδια, «Τον άμμο-ν'άμμο» και το «Φέγγε μου φεγγάρακι μου», κάτι που άρεσε πολύ σε όλους και προπαντός στα ίδια τα παιδιά. Ακολούθησε πολύ κέφι και χορός που κράτησε σχεδόν όλη τη νύχτα. Χωριανοί και κοντοχωριανοί, πάνω από 500 άτομα όλοι μαζί, έγιναν ένα και χόρεψαν όλοι με την ψυχή τους. Προπαντός οι νέοι κι αυτό είναι ό,τι πιο ευχάριστο. Στο τέλος, οι πιο μερακλήδες που έμειναν τελευταίοι, τραγούδησαν μαζί με τα όργανα παλιά τραγούδια του χωριού και της περιοχής μας γενικότερα κι αυτό ήταν το καταστάλαγμα, το μέλι, που λέμε του γλεντιού.

Απονομή επαίνων στους Μιχ. Στεργίου & Περ. Σκούρτη

γαράκι μου», κάτι που άρεσε πολύ σε όλους και προπαντός στα ίδια τα παιδιά. Ακολούθησε πολύ κέφι και χορός που κράτησε σχεδόν όλη τη νύχτα. Χωριανοί και κοντοχωριανοί, πάνω από 500 άτομα όλοι μαζί, έγιναν ένα και χόρεψαν όλοι με την ψυχή τους. Προπαντός οι νέοι κι αυτό είναι ό,τι πιο ευχάριστο. Στο τέλος, οι πιο μερακλήδες που έμειναν τελευταίοι, τραγούδησαν μαζί με τα όργανα παλιά τραγούδια του χωριού και της περιοχής μας γενικότερα κι αυτό ήταν το καταστάλαγμα, το μέλι, που λέμε του γλεντιού.

Την εκδήλωσή μας τίμησαν με την παρουσία τους: ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ του Νομού Ιωαννίνων Μιχάλης Παντούλας, ο αντιπρόεδρος της Ομοσπ. Αδελφοτήτων Κόνιτσας και πρόεδρος της Αδελφότητας Οξεάς Κώστας Αθανασόπουλος, ο εκτελεστής της διαθήκης Βασ. Χρήστου Ευριπίδης Ζωγράφος, ο δημοτ. σύμβουλος του Δήμου Μαστοροχωρίων Νίκος Παπαδιαμάντης και ο πρόεδρος της αδελφότητας Χιονιαδών Γιάννης Λιάτσης.

Ο Γεν. Γραμματέας του Συλλόγου Στέφ. Νούτσης ανοίγει το χορό

Ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ Μιχ. Παντούλας σέρνει το χορό

Το συγκρότημα του Κώστα Χαλκιά

Λαϊκή Βραδιά

Την επόμενη μέρα έγινε η λαϊκή βραδιά της νεολαίας, η οποία, παρόλο που συνέπιπτε με την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων και ο κόσμος ήταν απορροφημένος στις τηλεοράσεις, είχε κι αυτή μεγάλη επιτυχία. Πάνω από 300 άτομα, νέοι αλλά και ηλικιωμένοι από τα περισσότερα χωριά του Δήμου μας διασκέδασαν μέχρι πρωίας κάτω από τους λαϊκούς, ρεμπέτικους αλλά και δημοτικούς ρυθμούς της υπέροχης ορχήστρας των Ιωαννίνων.

Κατά τη διάρκεια και των δύο εκδηλώσεων λειτουργούσε φέτος, ολοκληρωμένη πλέον, η Ψησταριά και το κυλικείο του πάρκου, όπου προσφέρονταν πεντανόστιμα σουβλάκια, λουκάνικα, μπύρες και αναψυκτικά. Στο Ψήσιμο και στην όλη εξυπηρέτηση του κοινού προσφέρθηκαν πρόθυμα και δούλεψαν οι τοπικοί: Νίκος Στεργίου και Βασίλης Δ. Στεργίου (ο πρόεδρος του Τ. Σ. Αριστείδης Στεργίου, λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων, απουσίαζε με την υπηρεσία του), καθώς και οι: Τάκης Παπακώστας, Κώστας Σβαρνιάς, Πάνος Γραμμενιάτης, Νίκος Ι. Γεωργίου και Γιάννης Νάσιου, ενώ στο ταμείο ήταν διαδοχικά η Αθηνά Στεργίου, η Νατάσα Νούτση, η Μαρία Θεολόγου, η Ελένη Στεργίου, η Ασημούλα Παπακώστα και η Λαμπρινή Στεργίου, τους οποίους και ευχαριστεί η νεολαία και όλοι οι χωριανοί.

Εδώ θα ήταν άδικο να μην αναφέρουμε ότι ένας από τους συντελεστές της αθρόας προσέλευσης του κόσμου ήταν και η ωραιότατη αφίσα που φιλοτέχνησε για τις εκδηλώσεις

Το πάρκο κατάμεστο από κόσμο

ο Μιχάλης Κυρζίδης, σε συνεργασία με την Αθηνά Στεργίου, η οποία τοιχοκολλήθηκε σε όλα τα Μαστοροχώρια. Ήταν πραγματικά υπέροχη.

Πρέπει επίσης να πούμε ότι η νεολαία του Ασημοχωρίου αφιέρωσε τη λαϊκή βραδιά στη μνήμη του προσφιλούς χωριανού μας Γιώργου Ζαχαρία, ο οποίος έφυγε πέρυσι από κοντά μας. Ο Γιώργος, όπως είναι γνωστό σε όλους, πρόσφερε πάντα με πολλή προθυμία και πολύ κέφι τις υπηρεσίες του στις εκδηλώσεις του χωριού.

Πολιτιστικές
εκδηλώσεις

Δεκαπεντάριο 2004

32-33 Διεσπαρτικού

Ηπειρωτικό Γλενι

πολιτιστικό πάρτι Καρναβαλιού

Λαϊκή Βραδιά

πολιτιστικό πάρτι Καρναβαλιού

Η αφίσα της νεολαίας

Στέφ. Νούτσης

Η νεολαία χορεύει ασταμάτητα

Το επιτελείο της ψησταριάς επί το έργον

Αρχαιρεσίες του Συλλόγου

Στις 9 Μαΐου του 2004 ο σύλλογος Ασημοχωριτών Αττικής πραγματοποίησε γενική συνέλευση και αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Διοικ. Συμβουλίου.

Κατά την έναρξη της γενικής συνέλευσης ο πρόεδρος του Δ.Σ. γιατρός Κωνστ. Β. Νούτσης έκανε απολογισμό του έργου του απερχομένου Δ. Σ., τονίζοντας τα ευεργετικά αποτελέσματα που είχε για το σύλλογο και το χωριό η αύξηση των εσόδων του Κληροδοτήματος.

Στη συνέχεια ακολούθησαν αρχαιρεσίες και αναδείχθηκε νέο Δ. Σ., η σύνθεση του οποίου έχει ως εξής:

Πρόεδρος: Κωνστ. Β. Νούτσης

Αντιπρόεδρος: Αθηνά Στεργίου

Γεν. Γραμματέας: Στέφ. Νούτσης

Ταμίας: Στέφ. Πανταζής

Υπεύθ. Δημ. Σχέσεων: Εύη Διαμαντοπούλου

Μέλη: Στυλ. Νούτσης, Μαργαρίτα Νούτση,

Στιγμιότυπο από την ψηφοφορία

Εργασίες του Συλλόγου

Ο Σύλλογος κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους εκτέλεσε τις εξής εργασίες:

1. Ισοπέδωση του χώρου δίπλα από την παιδική χαρά με προοπτική να χτιστεί αποθήκη για τη φύλαξη του εξοπλισμού εκδηλώσεων του πάρκου. Οι εργασίες αυτές σταμάτησαν μετά από διαμαρτυρία του ιδιοκτήτη του χωραφίου Νικ. Γ. Γεωργίου.
2. Τοποθέτηση μηχανισμού απορρόφησης καπνού (καπνοσυλλέκτη) άνωθεν της Ψησταριάς του πάρκου.
3. Κόψιμο χορταριών πάρκου και παιδικής χαράς κατ' επανάληψη.
4. Επισκευή και συντήρηση όλων των φωτιστικών του πάρκου, λόγω εκτεταμένου βραχυκυκλώματος.
5. Επανατοποθέτηση προβολέων κεντρικής πλατείας.
6. Κλάδεμα, σκάλισμα και πότισμα κατ' επανάληψη των δένδρων κατά μήκος του δρόμου μεταξύ Αγ. Παρασκευής και Ζουμπανιού.
7. Καθαρισμός του πάρκου μετά από κάθε εκδήλωση.

Εν τω μεταξύ αποφασίστηκε μέχρι τέλους του έτους να γίνουν τα εξής έργα:

1. Συνέχιση του έργου ανάπλασης της κεντρικής πλατείας με το αρμολόγημα της πρόσοψης του καφενείου του Τάκη Στεργίου και την πλακόστρωση του εξωτερικού χώρου του καφενείου του Τάκη Γεωργάκη.
2. Κατασκευή προσωρινής αποθήκης στο οικόπεδο της Στέφανου Πανταζή και Βασιλικής Ταμπάκη, όπου σήμερα βρίσκεται η παλιά καλύβα.

Η φύλαξη του χωριού

Ο σύλλογος προσανατολίζεται στην ιδέα να αναθέσει και φέτος τη φύλαξη του χωριού στο Νίκο Θάκα. Είναι μια κίνηση ανάγκης πλέον για το χωριό μας και ο Νίκος είναι το μόνο κατάλληλο και ικανό πρόσωπο για να αναλάβει ένα τέτοιο έργο.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΟΣΚΟΤΟΠΩΝ

Έργα και πρωτοβουλίες

Η Επιτροπή Βοσκοτόπων του χωριού μας με χρήματα του ταμείου της πραγματοποίησε φέτος τα εξής έργα:

1. Σύνδεση τερματικού αυλακιού στον κάτω μαχαλά με τον αποχετευτικό αγωγό (έξωθεν οικίας Χρυσάνθης Νούτση) και κατασκευή σκάρας στο ίδιο σημείο.
2. Κατασκευή σκάρας αυλακιού έξωθεν οικίας Τ. Δ. Στεργίου.
3. Κατασκευή σκάρας αυλακιού έξωθεν οικίας Αντιγόνης Γιαννούλη.
4. Περίφραξη νεκροταφείου.
5. Κόψιμο χόρτων και καθαρισμός όλων των δρόμων του χωριού και του νεκροταφείου.

Όλες οι παραπάνω εργασίες στοίχισαν περίπου 2.500 Ευρώ.

Πρωτοβουλίες

Μετά από επίμονες και επιτυχείς ενέργειες του Τοπικού Συμβουλίου προς τις αρμόδιες υπηρεσίες ξεκίνησαν τρία σημαντικά έργα στο Ασημοχώρι, τα οποία οι Ασημοχωρίτες περίμεναν για πολλά χρόνια με πολλή ανυπομονησία. Τα έργα αυτά είναι τα εξής:

1. Αποπεράτωση του ξενώνα. Συγκεκριμένα: Ο Δήμος Μα-

στοροχωρίων ανέθεσε σε εργολάβο την αναπροσαρμογή του ξενώνα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Ε. Ο. Τ., ήτοι: Κατασκευή τουαλετών σε τρία δωμάτια, τα οποία είχαν κοινή τουαλέτα και διεύρυνση της κουζίνας.

2. Εξωτερική ανακαίνιση του σχολείου και ανακατασκευή της κεντρικής βρύσης. Συγκεκριμένα: Ο Δήμος Μαστοροχωρίων ενέθεσε σε εργολάβο τις εξής εργασίες: α) Καθάρισμα με αφμοβολή των τριών εξωτερικών πλευρών του σχολείου από τον ασβέστη με τον οποίο ήταν βαμμένες και αρμολόγημα εξ αρχής, με σκοπό την ανάδειξη της πέτρας. β) Ανακατασκευή του προαυλίου του σχολείου και της πρόσοψης της κεντρικής βρύσης. Από τα έργα αυτά, το σχολείο έχει ήδη ολοκληρωθεί και ενδεχομένως μέχρι την κυκλοφορία του παιδιού να έχουν ολοκληρωθεί και τα υπόλοιπα.

3. Υποστύλωση της γέφυρας του λάκκου του τρανού, την οποίας οι δύο πλευρές στήριξης είχαν διαβρωθεί και μακριά πρόθεσμα υπήρχε κίνδυνος να καταρρεύσει. Το έργο αυτό οποίο έχει ήδη ολοκληρωθεί, είναι έργο της Νομαρχίας.

Ωραίες οι πρωτοβουλίες των Τοπικών μας, τους συγχαίρουμε και ελπίζουμε τα έργα αυτά να τα δούμε σύντομα ολοκληρωμένα και ειδικά τον ξενώνα που είναι έργο πνοής για το χωριό μας.

CD με τραγούδια της περιοχής μας

Το Κέντρο Ηπειρωτικής και Βαλκανικής Μουσικής Ιωαννίνων με μαέστρο τον Αλέξανδρο Παπαχρήστου από την Καστάνιανη και καλλιτεχνικό διευθυντή το Δημήτριο Παπαχρήστου, κυκλοφόρησε πρόσφατα CD με τραγούδια της περιοχής μας, με το συγκρότημα του Κώστα Βέρντη από το Αργυρόκαστρο Βορ. Ηπείρου και μικτή μαστοροχωρίτικη χορωδία. Πρόκειται για μια πάρα πολύ καλή δουλειά, με αντιπροσωπευτικά τραγούδια της Λάκκας μας, που αποδίδει εκφραστικότατα το χρώμα της παραδοσιακής μας μουσικής.

Από το Ασημοχώρι συμμετέχουν στη χορωδία ο Στέφανος και η Μαργαρίτα Νούτση, ενώ στο CD περιέχονται αρκετά ασημοχωρίτικα τραγούδια. Σημειώνουμε ότι στη δημιουργία του έργου αυτού ο Σύλλογος Ασημοχωριτών συνέβαλε τα μέγιστα με την παραχώρηση της αίθουσάς του στην Αθήνα για τις πρόβεις των τραγουδιών.

Στιγμιότυπο από την παρουσίαση των τραγουδιών του CD στο Κεφαλοχώρι, μέσα στα πλαίσια των πολιτιστικών εκδηλώσεων της Ομοσπονδίας Αδελφοτήτων Κόνιτσας, σε συνεργασία με το Δήμο Μαστοροχωρίων

Παραλειπόμενα

Η άλλη πλευρά του νομίσματος

Η λαϊκή βραδιά της νεολαίας ήταν και φέτος επιτυχημένη, με πολύ κέφι και μεγάλη συμμετοχή. Παρ' όλα αυτά όμως κάποιοι νέοι Ασημοχωρίτες επέλεξαν να πάνε στο χωριό κατόπιν «εορτής», γιατί, όπως είπαν, δεν ήθελαν να συνδέσουν το Ασημοχώρι με μια λαϊκή βραδιά ή με τις ολονύκτιες καταναλώσεις ποτών. Έτσι επιδόθηκαν σε ορεινούς περιπάτους καθώς και σε μεγαλύτερες ορειβατικές εξορμήσεις, όπως ανάβαση στη Δρακόλιμνη, κατάκτηση της κορυφής της Γκαμήλας, διανυκτέρευση στο καταφύγιο κ.ά. «Θέλουμε», τόνισαν, «όταν ανεβαίνουμε στο χωριό, να ζούμε τις φυσικές ομορφιές του και τις παραδόσεις του και όχι να ματαφέρουμε και να επαναλαμβάνουμε σ' αυτό τη ζωή της πόλης...».

Λόγια δυνατά που θα πρέπει, ίσως, να λάβουν σοβαρά υπόψη τους οι διοργανωτές της εκδήλωσης και να επιχειρήσουν να δώσουν άλλους προσανατολισμούς στη νεολαία.

Η σημαία του σχολείου

Ο Παναγιώτης Γιαννόπουλος (γαμπρός Ασημοχωρίτης-σύζυγος της Εύης Νικολάου) κάθε καλοκαίρι πού επισκέπτεται το χωριό αντικαθιστά τη φθαρμένη σημαία του σχολείου με καινούρια, την οποία αγοράζει με δικά του χρήματα. Φέτος μάλιστα πρόσθεσε στο κοντάρι της και σταυρό (αξία πού οι έξυπνοι Νεοέλληνες τείνουμε να ξεχάσουμε), γιατί δυστυχώς δεν είχε.

Αγαπάει το Ασημοχώρι ο Παναγιώτης σαν χωριό της γυναίκας του (από το 1992 πού το επισκέφθηκε για πρώτη φορά ως γαμπρός το επισκέπτεται κάθε χρόνο ανελλιπώς), αλλά το αγαπάει και σαν ένα κομμάτι ελληνικής γης και θέλει να το βλέπει με τα σύμβολά του ζωντανά. Σε συγχαίρουμε αγαπητέ Παναγιώτη.

Κατανυκτικές ακολουθίες του καλοκαιριού

Ο ιερέας του χωριού μας π. Διονύσιος το καλοκαίρι έκανε κάτι πολύ ωραίο μαζί με το εκκλησίασμά του. Λειτούργησε διαδοχικά σε όλα τα παρεκκλήσια του χωριού και οι Ασημοχωρίτες έζησαν ξεχωριστές πνευματικές ανατάσεις. Η απλότητα που διακρίνει τα εκκλησάκια μας, η ομορφιά και η γαλήνη του τοπίου που τα περιβάλλει δημιουργούσαν μια τέτοια κατανυκτική ατμόσφαιρα που σε ανέβαζε στον ουρανό.

Η κάθε ακολουθία είχε και το δικό της χρώμα, τη δική της ομορφιά. Στον Άγιο Νικόλαο μάλιστα που έγινε και τρισάγιο υπέρ όλων των κεκοιμημένων χωριανών, είχε και μια ιδιαίτερη συγκίνηση. Ο π. Διονύσιος, προς ευχαρίστηση των χω-

Στιγμιότυπο μετά την απόλυση της Θ. Λειτουργίας στον Άγ. Νικόλαο. Μπορεί το εκκλησίασμα να μην είναι μεγάλο, αλλά το ευαγγέλιο λέει: «Μη φοβού το μικρό ποίμνιο»...

ριανών, υποσχέθηκε να κάνει το ίδιο κάθε καλοκαίρι. Το ευχόμαστε, γιατί είναι μια ακόμη χαρά και μια ευλογία που μπορεί να μας προσφέρει το χωριό μας.

Απαράδεκτη εικόνα

Στην Αγία Παρασκευή και στο Ζουμπάνι, όπου υπάρχουν τα δύο κιόσκια και το καλοκαίρι κατακλύζονται από Ασημοχωρίτες όλων των ηλικιών, οι γύρω χώροι μετατρέπονται σε σκουπιδότοπους. Κουτιά, μπουκάλια, χαρτιά, πακέτα και όλα τα σημάδια του πολιτισμού μας...

Χώροι που αποτελούν τη βιτρίνα του χωριού, δεν επιτρέπεται να παρουσιάζουν αυτή την εικόνα. Και το κακό είναι ότι δεν ευθύνονται γι' αυτό μόνο οι νέοι, αλλά και οι... ωριμότεροι.

Τουλάχιστον ας φροντίσουν οι Τοπικοί να τοποθετήσουν κάποια δοχεία απορριμμάτων στα σημεία αυτά. Ίσως να υπάρξει φιλότιμο.

Από τη Βούρμπιανη με αγάπη

Πολλοί Ασημοχωρίτες μπορεί να παραλείπουν την τυπική, έστω, συνεισφορά τους προς το περιοδικό, όμως κάποιοι φίλοι, κάποιοι κοντοχωριανοί δεν την παραλείπουν ποτέ.

Μας συγκινεί ιδιαίτερα ο Γιώργος Παπαναστασίου, ο παλαίμαχος αυτός Βουρμπιανίτης μάστορας της πέτρας και εξαίρετος άνθρωπος, φίλος πάντοτε του Ασημοχωρίου και του περιοδικού, κάθε φορά που τον συναντάμε περνώντας από τη Βούρμπιανη έχει να μας πει έναν καλό λόγο, να μας δείξει την αγάπη του και από την ταπεινή συνταξούλα του να βγάζει και να μας προσφέρει ένα καθόλου ευκαταφρόνητο ποσό για τα «Ασημοχωρίτικα». Πώς να μη συγκινείσαι και πώς να μην παίρνεις θάρρος με τέτοιους ανθρώπους...

Να σαι καλά μπαρμπα-Γιώργο, κι εμείς σ' αγαπάμε πολύ.

Μηνύματα

Αγαπητά μου ξενιτεμένα αδέλφια.

Σκεπτόμαστε τη γενέτειρά μας και τη νοσταλγούμε. Μια βρυσούλα που κάποτε μικρά παιδιά σταθήκαμε, για να πιούμε το δροσερό νεράκι της, ένα ύψωμα που ανεβήκαμε για να απολαύσουμε τη γύρω φύση και το αεράκι του δειλινού, ένα δεντράκι που κάτω από τον ίσκιο του καθίσαμε να ξεκουραστούμε, το σπιτάκι των φτωχών γονιών μας που πρω-

τοείδαμε το φως της ζωής, τα εξωκλήσια που είναι οι προστάτες του χωριού μας, αυτά και τόσα άλλα αξίζουν πολύ περισσότερο από τις τσιμεντένιες πολιτείες που βρεθήκαμε και τους ασφαλτοστρωμένους δρόμους τους...

Σπύρος Τσεπέλης,
Περιοδικό «ΑΣΗΜΟΧΩΡΙ»

Ελευθέριος Οικονόμου

Ένα ασημοχωρίτικο όνομα που ταξιδεύει σε όλο τον κόσμο

Παρόλο που θα έρθουμε σε αντίθεση με την ταπεινότητά του, δεν μπορούμε να μην προβάλουμε και από τις σελίδες

του περιοδικού μας ένα εξαίρετο τέκνο του Ασημοχωρίου, μια εξέχουσα ελληνική προσωπικότητα, τη στιγμή που το όνομά του τον τελευταίο καιρό κυκλοφόρησε στα περιοδικά και τις τηλεοράσεις όλου του κόσμου. Πρόκειται για τον Ελευθέριο Γ. Οικονόμου, τον άνθρωπο που κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών αγώνων ενημέρωνε συνεχώς τον ελληνικό και διεθνή Τύπο

σε ό,τι αφορούσε την ασφάλειά τους, ενώ παλαιότερα έκανε το ίδιο και με την υπόθεση της τρομοκρατικής οργάνωσης «17 Νοέμβρη».

Ο Ελευθέριος Γ. Οικονόμου είναι αστυνομικός διευθυντής, υπεύθυνος στο Γραφείο Τύπου του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, εκπρόσωπος Τύπου της Ελληνικής Αστυνομίας και τελευταία υπέρδει υπεύθυνος επικοινωνίας για θέματα ασφάλειας των Ολυμπιακών αγώνων. Με τις αρμοδιότητες αυτές, πέρα από την ενημέρωση που έκανε στον ελληνικό χώρο, ταξίδεψε σε όλο τον κόσμο για θέματα που αφορούσαν την ασφάλεια και την προβολή της μεγάλης ελληνικής διοργάνωσης.

Ως Ασημοχωρίτες αισθανόμαστε ιδιαίτερη χαρά και τιμή που βλέπουμε ένα συγχωριανό μας σε ένα τόσο ψηλό αξιώμα. Και η χαρά και τιμή είναι διπλή, γιατί ο Λευτέρης διακρίνεται για το ήθος του, τη λεβεντιά του, την αξιοσύνη του. Είναι ο καλός πατριώτης, ο καλός χωριανός, ο καλός άνθρωπος που νοιάζεται για όλους και για όλα. Είναι ένα παραδειγμα προς μίμηση.

Ξεκίνησε από φτωχό παιδί, αγωνίστηκε, στηρίχτηκε στις δικές του δυνάμεις και μόνο, ανέβηκε ψηλά κι όμως παρέμεινε απλός και καταδεκτικός όπως ήταν πάντα.

Αλλά και πώς θα μπορούσε να είναι αλλιώς, αφού αυτό διδάχτηκε, αυτό είναι και οι γονείς του, ο Γιώργος και η Ζωήτσα. Δυο ταπεινοί και υπέροχοι άνθρωποι.

Ο Λευτέρης είναι παντρεμένος με την Αντζελίνα Ιγνατίου, έχουν μια κόρη που φοιτά στο Τμήμα Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου και είναι μια ευτυχισμένη οικογένεια. Τιμούν πάντα το σύλλογό μας, συμμετέχουν σε όλες τις εκδηλώσεις του, και κατά καιρούς, ο Λευτέρης, κλέβοντας από τον ελάχιστο ελεύθερο χρόνο του, δεν παραλείπει να γράφει και στο περιοδικό μας, λαμπρύνοντας τις σελίδες του με αξιόλογα άρθρα.

Του ευχόμαστε και από τούτη τη θέση να είναι πάντα άξιος και να τον χαρούμε και σε ανώτερα αξιώματα.

Μακεδόνες στο Ασημοχώρι

Επίσκεψη γνωριμίας και ευχαριστίας στο Ασημοχώρι έκαναν τον Αύγουστο οι Μακεδόνες Ιωάννης Νίτσιος με τη σύζυγό του Θεοδώρα, την αδελφή του Ντότη και το γαμπρό του Σάββα Θεοδωρίδη, προερχόμενοι από το χωριό Φούφας της Πτολεμαΐδας.

Την επίσκεψη αυτή πραγματοποίησαν υπακούοντας σε παλιά εντολή και ενδόμυχη επιθυμία του πατέρα τους, ο οποίος στον ελληνοϊταλικό πόλεμο πολέμησε στα βουνά της Ηπείρου και κατά την οπισθοχώρηση των ελληνικών στρατευμάτων τον Απρίλιο του 1941 από την Αλβανία, τον έπιασε η νύχτα στο Ασημοχώρι και μαζί με ένα συνάδελφό του διανυκτέρευσαν εκεί φιλοξενούμενοι από την Αγαθή Χρήστου (Θεοδωράκαινα).

Η φιλοξενία εκείνη τον είχε συγκινήσει τόσο πολύ, πού ήθελε να ξαναγυρίσει κάποτε στο Ασημοχώρι, να το γνωρίσει καλύτερα και να ευχαριστήσει με όλη την καρδιά την καλή Ασημοχωρίτισσα πού τους είχε δείξει τόση καλοσύνη. Οι συνθήκες της ζωής όμως δεν του το επέτρεψαν και γι' αυτό άφησε εντολή στα παιδιά του να πάνε κάποτε να βρουν και να ευχαριστήσουν την οικογένειά της. Εκείνα, έστω και μετά από πολλά χρόνια, πήραν την απόφαση και επισκέφτηκαν το Ασημοχώρι και στην αναζήτηση συγγενών της Αγαθής βρήκαν την ανεψιά της Ελπίδα Χρήστου-Πολίτη, η οποία μαζί με το σύζυγό της Παναγιώτη τους δέχτηκαν με αγάπη και τους φιλοξένησαν με την ίδια ζεστασιά της θείας τους.

Οι άνθρωποι έμειναν έκπληκτοι από τη φιλοξενία, καθώς και από την εγκαρδιότητα όλων των Ασημοχωριτών. Είδαν

το σπίτι που είχε φιλοξενηθεί ο πατέρας τους, συγκινήθηκαν και έφυγαν με τη συνείδησή τους αναπαυμένη ότι εκπλήρωσαν την επιθυμία του πατέρα τους, αλλά και με την καρδιά τους γεμάτη καλά αισθήματα για το Ασημοχώρι, δηλώνοντας μάλιστα παντοτινοί φίλοι του.

Στη φωτογραφία οι εξαίρετοι Μακεδόνες επισκέπτες του χωριού μας (καθιστοί) μαζί με τον Παναγιώτη και την Ελπίδα Πολίτη στο σπίτι τους.

Η επίσκεψη των Ασημοχωρίτων της Καρδίτσας στο Ασημοχώρι της Κόνιτσας.

Στα τέλη του Ιουλίου ο Δημήτρης και η Μαρία Ζαρκαδούλα από το Ασημοχώρι της Καρδίτσας επισκέφτηκαν το Ασημοχώρι της Κόνιτσας φιλοξενούμενοι από τους Δημήτρη Γεωργάκη και Στέφανο Νούτση.

Ήταν μια ανταποδοτική επίσκεψη γνωριμίας από την οποία έμειναν έκθαμβοι από την ομορφιά του χωριού μας καθώς και από όλα τα χωριά του Δήμου μας, ενώ ενθουσιάστηκαν από τη φιλοξενία και το αγκάλιασμα των χωριανών. Ξεναγήθηκαν στα γύρω χωριά, θαύμασαν την αρχιτεκτονική τους, απόλαυσαν την απεραντοσύνη του πράσινου και τη γαλήνη του βουνίσιου τοπίου, γεύτηκαν τις Ασημοχωρίτικες πίτες και άλλες παραδοσιακές νοστιμίες της Μαργαρίτας Νούτση, χόρτασαν ζεστή κουβέντα από όλους τους χωριανούς και ένιωσαν σαν... Ασημοχωρίτες στο Ασημοχώρι τους. Όμως κι εμείς, με την εγκαρδιότητα και τον αυθορμητισμό τους, τους αισθανθήκαμε σαν χωριανούς. Χαρακτηριστικός είναι ο χαιρετισμός που τους απήγιθνε κάποιος Ασημοχωρίτης στον ερχομό τους: «Καλωσορίσατε στο χωριό σας...».

Μέσα σε όλο αυτό το ζεστό κλίμα της συνάντησης ωρί-

μασε η ιδέα της αδελφοποίησης των δύο χωριών με αμοιβαίο ενδιαφέρον (ήδη από το δήμο τους υπάρχει η συγκατάθεση), κι έτσι δεν απομένει παρά η προετοιμασία για το ωραίο αυτό εγχείρημα.

Οι Ασημοχωρίτες της Καρδίτσας ανάμεσα από Ασημοχωρίτες της Κόνιτσας στην πλατεία του χωριού μας. Είμαστε όλοι... Ασημοχωρίτες

Μια ευτυχισμένη επέτειος

Ο Παναγιώτης και η Ελπίδα Πολίτη στις 27 Σεπτεμβρίου 2003 γιόρτασαν στο Charlotte N.C. των Η.Π.Α. την πεντηκοστή επέτειο του γάμου τους ανάμεσα από τα τρία παιδιά τους, τα επτά εγγόνια τους (4 αγόρια και 3 κορίτσια) και πολλούς συγγενείς και φίλους.

Μια τέτοια επέτειος ανάμεσα από τόση ζωή και τόση αγάπη δεν μπορεί να μην είναι ευτυχισμένη και δεν μπορεί να μη σκορπά τη χαρά και στο ευρύτερο συγγενικό και φιλικό περιβάλλον.

Ο Παναγιώτης και η Ελπίδα γνωρίστηκαν στο Charlotte το 1952 (συγκεκριμένα στο μαγαζί του θείου της Ελπίδας, Νίκου Οικονόμου), όταν νέοι και οι δύο ταξίδεψαν γεμάτοι όνειρα στη μακρινή ήπειρο για μια καλύτερη τύχη. Από τότε βαδίζουν το δρόμο της ζωής χέρι-χέρι, αγαπημένοι και πρόσχαροι πάντα. Συνεχίζουν και σήμερα να ζουν στην Αμερική αλλά δεν έπαψαν να αγαπούν τη γενέτειρα. Επισκέπτονται κάθε χρόνο την Ελλάδα για μεγάλο χρονικό διάστημα κάθε φορά, μένουν τον περισσότερο καιρό στο Ασημοχώρι (πα-

ρόλο που η ιδιαίτερη πατρίδα του Παναγιώτη είναι το Καρπενήσι) στο οποίο διατηρούν ένα υπέροχο σπίτι, αγαπούν όλους τους χωριανούς και τους αγαπούν όλοι.

Το καρπερό οικογενειακό «δένδρο» του Παναγιώτη και της Ελπίδας στην επέτειο του γάμου τους

Επιτυχίες στο εξωτερικό

Η Βικτώρια Δημήτρη Νάτση που ζει με τους γονείς της στην Κλίβελαντ της Αμερικής πριν από δύο χρόνια τελείωσε το πανεπιστήμιο KENT STATE του OHIO και πρόσφατα τέλειωσε και τις μεταπτυχιακές της σπουδές παίρνοντας το Master Degree.

Μαζί με τους θείους της Θανάση και Έφη Νάτση τη συγχαίρουμε κι εμείς και της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία

Νέα Ασημοχωρίτισσα δημοσιογράφος

Η Άλκηστη Νούτση, κόρη του Στέλιου Νούτση, είναι μια εκκολαπτόμενη Ασημοχωρίτισσα δημοσιογράφος. Αυτή τη

Επιτυχόντες στις Πανελλήνιες Εξετάσεις

Ηλιάνα Γκοτσοπούλου: Νομική Θράκης.

Παναγιώτης Γεωργάκης: Τεχνολογία Αεροσκαφών, Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας.

Κωνσταντίνος Πούλιος: Χρηματοοικονομικό Πειραιά.

Σωτήρης Α. Στεργίου: Επιστήμη και Τεχνολογία Υλικών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Τους συγχαίρουμε και τους ευχόμαστε καλή πρόοδο.

στιγμή φοιτά στη Σχολή Δημοσιογραφίας του ANTENA με πολλά όνειρα. Της ευχόμαστε όλα να τα πραγματοποιήσει.

Τράμμα από τους Ασημοχωρίτες της Καρδίτσας προς τους Ασημοχωρίτες της Κόνιτσας

Αγαπητοί φίλοι και «χωριανοί»

Βρεθήκαμε από το Ασημοχώρι της πεδινής Καρδίτσας στο καταπράσινο Ασημοχώρι της Κόνιτσας, χάρη στο ενδιαφέρον του ακούραστου Δημήτρη Γεωργάκη.

Νοιώθω την ανάγκη να γράψω στο περιοδικό σας και να σας ευχαριστήσω από τα βάθη της καρδιάς μου, εσάς τους Ασημοχωρίτες της Κόνιτσας και ιδιαίτερα τον Δημήτρη Γεωργάκη και την οικογένεια του κ. Στέφανου Νούτση, για την τόσο ζεστή φιλοξενία που μας πρόσφεραν.

Ζήσαμε τρεις μέρες στο όμορφο και φιλόξενο Ασημοχώρι, ανάμεσα σε αξιέπαινους ανθρώπους, με όμορφη ψυχή, καθαρή καρδιά και πολλή αγάπη. Άλλα όλα αυτά είναι μέσα στη φύση εσάς των ακριτών Ασημοχωριτών. Αυτό το ακριτικό χωριό που στέκεται υπερήφανο κοντά στα αλβανικά σύνορα. Κι εσείς, παρ' όλο που ζείτε οι περισσότεροι μακριά απ' αυτό, δεν ξεχνάτε τη γενέτειρά σας. Αντιστέκεστε σε μια εποχή που όλα μετριούνται σε Ευρώ, σε μια εποχή όπου οι ηθικές αξίες έχουν εκπέσει στο χρηματιστήριο αξιών, σε μια εποχή που ο άνθρωπος φαίνεται να έχει χάσει το βαθύτερο νόημα της ζωής, και ενώ τα ιδανικά γκρεμίζονται, εσείς βρίσκετε στήριγμα και διέξοδο στη μικρή σας πατρίδα, προβάλλοντάς την μαζί με το μεγάλο της πολιτισμό.

Μέσα από τον αγώνα σας διατηρείτε αναλλοίωτη την πλούσια παράδοση, τα ήθη και τα έθιμα σας. Εσείς οι γνήσιοι συνεχιστές κατορθώσατε με την αγάπη σας προς το χωριό σας να κρατήσετε όλα αυτά ζωντανά στο πέρασμα του χρόνου. Κι αυτή η φλογερή αγάπη για τον τόπο σας φαίνεται και στις σελίδες του όμορφου περιοδικού σας.

Ο σύζυγός μου κι εγώ μείναμε έκπληκτοι από την ομορφιά του τόπου σας, την πλούσια παράδοση και την πολιτιστική σας δραστηριότητα. Εντύπωση μας έκαναν τα λιθόκτιστα σπίτια σας, οι λιθόστρωτοι δρόμοι, οι πολλές και πλούσιες σε ξυλόγλυπτα τέμπλα και αγιογραφίες εκκλησίες σας. Άλλα το ταλέντο των Μαστοροχωριτών της Κόνιτσας και η φήμη σας ως οι καλύτεροι μαστόροι είναι γνωστά σε όλη την Ελλάδα, καθώς και στο εξωτερικό.

Κάναμε βόλτα μέσα στο δάσος με το Δημήτρη, καθώς και στα διπλανά χωριά και μας κόπηκε η ανάσα από την τόση ομορφιά, τον καταπράσινο τόπο με τα πανύψηλα έλατα και τα πεύκα, αλλά και τα τόσα άλλα δένδρα, άγνωστα σε μας. Το δικό μας Ασημοχώρι δεν έχει τόσο πράσινο, αφού εκτείνεται μπροστά του ο Θεσσαλικός κάμπος.

Στη βόλτα μας αυτή σκέφτηκα ότι ο Θεός, μέσα στην απεραντοσύνη της Δημιουργίας Του, σκόρπισε με πολλή απλοχεριά τις ομορφιές στα μέρη σας. Μέσα σ' αυτή την απέραντη γοητεία, σε συνδυασμό με την απλότητα, τη φιλοξενία και την αγάπη όλων σας, νοιώσαμε στην ψυχή μας μια απέραντη μέθη γι' αυτόν τον τόπο. Νοιώσαμε σαν να είχαμε γεννηθεί σ' αυτό το χωριό. Το νοιώσαμε σαν το δικό μας Ασημοχώρι...

Ίσως, όμως, να αναρωτηθείτε πως ανακαλύψαμε το χωριό σας. Αυτό έγινε χάρη στο Δημήτρη Γεωργάκη, που κάποια μέρα μας πήρε στο τηλέφωνο, είπε πως λέγεται, από πού κατάγεται και ότι είχε πέσει στα χέρια του το βιβλίο του χωριού μας με τίτλο «ΤΟ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙ ΤΟΥ ΧΘΕΣ» και ρωτούσε να μάθει περισσότερα στοιχεία. Αφού μιλήσαμε αρκετά, ανταλλάξαμε τηλέφωνα. Μετά τη συνομιλία που είχαμε, σκέφτηκα ότι αυτός ο άνθρωπος πρέπει να έχει πολ-

λή αγάπη, μεράκι και ευαισθησία για τον τόπο του, ψάχνει τα πάντα και δεν αφήνει τίποτα να χαθεί. Αυτό βέβαια που σκέφτηκα το διαπίστωσα γωρίζοντάς τον κι από κοντά. Είδα με πόση αγάπη μιλάει για τον τόπο του και πως δουλεύει για την παράδοση, τα ήθη και τα έθιμα, θυσιάζοντας πολλές ώρες, στερώντας αυτές από την οικογένειά του. Του προτείναμε να επισκεφτεί πρώτος εκείνος το Ασημοχώρι της Καρδίτσας και πράγματι ήρθε ένα Σαββατοκύριακο με τη σύζυγό

Ο Δημήτρης Ζαρκαδούλας και η σύζυγός του Μαρία στην ξενάγησή τους από το Δημήτρη Γεωργάκη στα αξιοθέατα του Ασημοχωρίου.

του Αναστασία και το γιο τους Παύλο. Συγκινηθήκαμε πολύ από την άμεση ανταπόκριση και την ευαισθησία του και γνωρίζοντάς τον από κοντά διαπιστώσαμε ότι διαπνεόμαστε από τα ίδια αισθήματα για τα χωριά μας.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε από τα βάθη της καρδιάς μας όλους τους φιλόξενους Ασημοχωρίτες, μα περισσότερο το Δημήτρη Γεωργάκη, που χωρίς αυτόν δεν θα είχαμε γνωρίσει το Ασημοχώρι σας και δε θα ζούσαμε όλη αυτή την υπέροχη εμπειρία. Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Στέφανο Νούτση, τη γυναίκα του Μαργαρίτα, καθώς και την κόρη τους Αναστασία για την τόσο θερμή φιλοξενία τους.

Αξίζει όμως, να αναφερθώ στην Αναστασία, η οποία μας έκανε τρομερή εντύπωση, καθότι, ενώ δεν γεννήθηκε στο Ασημοχώρι και είναι παιδί της πόλης, μιλάει με πολλή αγάπη για το χωριό και συζητώντας μας είπε ότι δεν μπορεί να ζει μακριά του, το επισκέπτεται συνεχώς και προσφέρει ακούραστα τις γνώσεις και την εμπειρία της στα πολιτιστικά δρώμενα του τόπου.

Ευχαριστούμε επίσης τους Τοπικούς Άρχοντες και όλους τους Ασημοχωρίτες για το ενδιαφέρον και την καλή διάθεση με τα οποία μας περιέβαλαν.

Θα επισκεπτόμαστε πάντα και θα νοιώθουμε δικό μας χωριό το Ασημοχώρι της Κόνιτσας!

Μαρία Στάθη-Ζαρκαδούλα
Ασημοχώρι Καρδίτσας, Σεπτέμβριος 2004

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Στις 24 Δεκεμβρίου 2003 ο Βασίλης και η Ελένη Ντεμίρη απέκτησαν γιο και είναι το δεύτερο παιδί τους. (Η Ελένη είναι κόρη της Τριανταφυλλιάς Στεργίου).

Στις 28 Φεβρουαρίου 2004 ο Δημήτρης και η Παναγιώτα Γιώτη απέκτησαν τη δεύτερη κόρη τους.

Ευχόμαστε να τους ζήσουν.

(Στο προηγούμενο τεύχος γράψαμε εκ παραδρομής ότι ο Δημήτρης Μύταρης είναι γιος της Βασιλικής Πανταζή, ενώ η σύζυγός του Αφροδίτη είναι κόρη της Βασιλικής. Ζητούμε συγγνώμη).

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Στις 16 Μαΐου ο Γιώργος και η Όλγα Πετάλα (Η Όλγα είναι κόρη του Βασ. Π. Γιαννούλη) βάφτισαν στην Αλεξάνδρεια της Βιρτζίνια των Η. Π. Α. το γιο τους και του έδωσαν το όνομα Ιωάννης.

Στις 4 Ιουλίου ο Γιώργος και η Ειρήνη Στεργίου βάφτισαν το γιο τους στον ιερό Ναό Πέτρου και Παύλου των Σεισμοπλήκτων Ιωαννίνων και του έδωσαν το όνομα Νικόλαος.

Στις 25 Ιουλίου ο Γιάννης και η Βάγια Σιατούφη βάφτισαν την κορούλα τους και της έδωσαν το όνομα Σοφία. (Ο Γιάννης είναι γιος της Σοφίας Νούτση).

Στις 5 Σεπτεμβρίου 2004 ο Βασίλης και η Ελένη Ντεμίρη (Η Ελένη είναι κόρη της Τριανταφυλλιάς Στεργίου) βάφτισαν στο Δελβινάκι Ιωαννίνων το γιο τους και του έδωσαν το όνομα Ευάγγελος.

Ευχόμαστε να τους ζήσουν τα νεοφύτιστα.

ΓΑΜΟΙ

Στις 11 Σεπτεμβρίου 2004 παντρεύτηκαν στον ιερό ναό Αγ. Νικολάου Γλυφάδας της Αθήνας ο Λευτέρης Ευκαρπίδης και η Αναστασία Βασ. Γιαννούλη.

Στις 22 Αυγούστου παντρεύτηκαν στον ιερό ναό Αγίων Απαστόλων Ιωαννίνων ο Κώστας Σύγγελος και η Σοφία Στεργίου (η Σοφία είναι κόρη του Νικηφόρου Στεργίου).

Ευχόμαστε να ζήσουν και να προκόψουν.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στις 17 Φεβρουαρίου 2004 πέθανε στην Αθήνα, όπου και ετάφη, ο Γαβρίλης Νικολάου. Ο εκλιπών ήταν 82 ετών.

Στις 24 Φεβρουαρίου 2004 πέθανε στα Γιαννενα η Όλγα Γιαννούλη σε ηλικία 78 ετών. Η κηδεία της έγινε στο Ασημοχώρι.

Στις 8 Μαρτίου 2004 πέθανε στο Ασημοχώρι, όπου και ετάφη, ο Γιώργος Μπακόπουλος, σε ηλικία 86 ετών.

Ο Θεός να τους αναπαύσει.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΕΣ

Στη μνήμη του Γαβρίλη Νικολάου

Αγαπητέ μας πατέρα.

Έφυγες και μας άφησες μόνο καλές αναμνήσεις. Έφυγες αλλά θα υπάρχεις πάντα μέσα στην καρδιά μας, στο σπίτι μας, στο Ασημοχώρι που τόσο πολύ αγάπησες. Εκεί στη στροφή, λίγο πριν από το χωριό θα συναντιόμαστε, για να μας καλωσορίζεις όπως έκανες πάντα.

Και απέναντι από το πάρκο, εκεί στα κάγκελα, θα κουνάς το χεράκι σου και θα μας εύχεσαι καλό δρόμο. Η όμορφη, χαμογελαστή φιγούρα σου για μάς θα είναι πάντα εκεί. Σου υποσχόμαστε, ότι όσα χρόνια και αν περάσουν, αυτό δεν θα σταματήσει ποτέ.

Αγαπητέ μας Γαβρίλη Νικολάου, ξέρουμε ότι ποτέ σου δεν έκανες κακό σε κανέναν, κι όμως έφυγες αφού πρώτα παιδεύτηκες πολύ. Υπήρξες ένας

καλός σύζυγος, καλός πατέρας, καλός πεθερός, καλός παππούς. Αγαπητέ μας πατέρα, ευχόμαστε το χώμα που σε σκέπασε να είναι ελαφρύ. Δε θα σε ξεχάσουμε ποτέ. Καλό σου ταξίδι, παλικάρι μας.

Τάκης, Εύη, Κατερίνα,
Γιώργος Γιαννοπούλου

Στη μνήμη της Βάγιας Γεωργίου Στεργίου

Σαν πεταλούδα πού χάνεται, έτσι και η Βάγια Γεωργίου Στεργίου, πέρασε από την πρόσκαιρη ετούτη ζωή και μαζί της χάθηκε η ομορφιά της, το γέλιο της και η απέραντη καλοσύνη της. Ήταν ένα κορίτσι πού για την εξυπηρέτηση του γενικού καλού της κοινωνίας τα έδινε όλα. Εκεί δε πού πρωτοστατούσε πολύ ήταν στην εξυπηρέτηση των εκκλησιαζόμενων στην εκκλησία του Σιάρλοτ αλλά και γενικά σε όλες τις κοινωνικές εκδηλώσεις.

Στο Ασημοχώρι πρώτη εκκλησιαζόταν στο πανέμορφο εξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής και με τη συμπεριφορά της και το γέλιο της έδινε χαρά σε όλους τους εκκλησιαζόμενους.

Όταν η Βάγια, ερχόμενη από την Αμερική, αντίκριζε την Αγία Παρασκευή έδινε με την παρουσία της άλλη όμορφη αίσθηση για όλο το χωριό, γιατί πραγματικά το παρουσιαστικό της και η εύθυμη συμπεριφορά της μετέδιδαν τη χαρά, το γέλιο και την ευχαρίστηση σε όλους τους Ασημοχωρίτες και γενικότερα σε όλη την περιοχή. Όταν η αλησμόνητή μας Βάγια έμπαινε στο χορό στο Ασημοχώρι, ομόρφαινε ο χορός με το γέλιο και την ομορφιά της.

Τη Βάγια δεν την έκλαψε μόνο το Ασημοχώρι, το οποίο ακόμη την πενθεί, αλλά την έκλαψε όλος ο ελληνισμός του Σιάρλοτ, στον οποίο ήταν πασίγνωστη.

Αγαπητή και αξέχαστη Βάγια, εγώ και η γυναίκα μου Ελπίδα, πού είμαστε στενοί συγγενείς, ευχόμαστε να είναι η μνήμη σου αιωνία και η αγνή ψυχή σου να αγάλλεται στον Παράδεισο.

Παναγιώτης Πολίτης

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «Η ΠΡΟΟΔΟΣ»

**Βουλγαροκτόνου 40 – 114 72 Αθήνα. Τηλ. - Fax: 64.50.884
«Κεφάλαιο Αυτοτελούς Διαχείρισης Βασιλείου Χρήστου» προς εξυπηρέτηση κοινωφελών σκοπών**

Απολογισμός Χρήσης από 1 Ιανουαρίου εως 31 Δεκεμβρίου 2003

Κατά την διάρκεια του έτους 2003 η όλη διαχείριση κινήθηκε μέσα στα πλαίσια του εγκριθέντος προϋπολογισμού (έγγραφο Υπ. Οικον. 1037401 εξ/3934/A0011/10-12-2003 που αφορά την έγκριση του προϋπολογισμού), οι δε εισπράξεις και πληρωμές έχουν ως εξής:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ – ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ

1. Υπόλοιπο 31/12/2002	€ 23.061,36
2. Καθαρά μισθώματα από Βουλγαροκτόνου 40 και από Μελίσσια	€ 38.256,76 13.035
3. Χαρτόσημο επί μισθωμάτων 3,6%	
.....	€ 1.377,33
4. Προκαταβολές μισθωμάτων	€ 686,61
5. Τόκοι Τράπεζας	€ 104,81
ΣΥΝΟΛΟΝ ΕΣΟΔΩΝ.	€ 63.486,87

ΠΛΗΡΩΜΕΣ (ΕΞΟΔΑ)

1. Εκδηλώσεις Ασημοχωριτών	
a) Έκτακτο πνευματικό μνημόσυνο Β. Χρήστου στην Π. Βουλή λόγω συμπλήρωσης 9 χρόνων από το θάνατό του	€ 2.774,50
β) Λοιπές εκδηλώσεις ..	€ 4.888,15 € 7.662,65
2. Έξοδα εκμεταλλεύσεως ακινήτων (ελαιοχωριατισμοί, επισκευές, έξοδα εισπράξεως κ.λπ.)	€ 12.029,82
3. Έξοδα περιοδικού	€ 905,34
4. Επιχορήγηση κληροδοτήματος προς το Σύλλογο, για ανάγκες του	€ 1.470,00
5. Φόροι Δημοσίου	€ 4.928,40
6. Βοήθημα σε χήρες και χήρους	€ 3.920,00
7. Έξοδα υποτροφιών	€ 280,36
8. Έξοδα δια το χωριό	€ 300,00
9. Έργα στο χωριό	€ 12.800,49
10. Γενικά έξοδα	€ 7.925,07
ΣΥΝΟΛΟ	€ 52.222,13
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΕΙΣ ΝΕΟΝ	€ 11.264,74

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

ΕΣΟΔΑ	€ 63.486,87 Δρχ. 21.633.150
ΕΞΟΔΑ	€ 52.222,13 Δρχ. 17.794.690
ΥΠΟΛΟΙΠΟ	€ 11.264,74 Δρχ. 3.838.460

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Τα έσοδα (ενοίκια, κ.λπ.) ανήλθαν σε € 63.486,87 έναντι προβλεφθέντων εσόδων € 66.014,37
2. Τα έξοδα ανήλθαν σε € 52.222,13 έναντι προβλεφθέντων εξόδων € 63.450
- Οι δαπάνες που έγιναν προβλέπονται στον εγκριθέντα προϋπολογισμό και για όλες υπάρχουν τα νόμιμα δικαιολογητικά.
- Τα έσοδα υπολείφθηκαν κατά € 2.527,50 εκείνων πού προϋπολογίσθηκαν, διότι μερικά διαμερίσματα, ιδίως τα δύο μεγάλα στα Μελίσσια λόγω έξωσης των προηγούμενων μισθωτών, παρέμειναν 2 και 3 μήνες ανοίκιαστα

Οι δαπάνες υπολείπονται εκείνων πού προϋπολογίσθηκαν, διότι ο προϋπολογισμός του 2003 εγκρίθηκε το Δεκέμβριο του 2003 και μερικές δαπάνες, όπως η δαπάνη για την έκδοση του βιβλίου του Τίμοθεου Χρήστου, η δαπάνη 2.000 Ευρώ για την κεντρική εκκλησία του Ασημοχωρίου, η δαπάνη 1.800 Ευρώ, για βοήθημα στους έξι συλλόγους και η αμοιβή του νομικού Συμβούλου Μιχάλη Μαρτσέκη 1.931 Ευρώ (η έγκριση ήλθε το 2004), δεν κατέστη δυνατόν να πραγματοποιηθούν εντός του 2003 και θα πραγματοποιηθούν το 2004.

3. Η διαχείριση του κληροδοτήματος κινήθηκε μέσα στα πλαίσια της βιούλησης του διαθέτη και του πλαισίου του εγκριθέντος προϋπολογισμού.

Επισημάνθηκε ότι τα έργα που έγιναν στο Ασημοχώρι, οι περίφημες εκδηλώσεις που έγι-

ναν στο Ασημοχώρι, το μέγα πνευματικό μνημόσυνο πού έγινε στην παλαιά Βουλή λόγω συμπλήρωσης 9 χρόνων από τον θάνατο του ευεργέτη Β. Χρήστου, στο οποίο ενώπιον ενέπρημη Πρωθυπουργού, της αντιπροέδρου της Βουλής, δεκάδων βουλευτών, του εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, Αρεοπαγίτων, δικηγόρων, στρατηγών και πλήθους πνευματικών ανθρώπων (περίπου 500) και στο οποίο μνημόσυνο ανεπτύχθη λεπτομερώς το πρόβλημα των εθνικών κληροδοτημάτων από το δικηγόρο παρ' Αρείω Πάγω κ. Μ. Μαρτσέκη και από τον πρώην Υπουργό και δικηγόρο Αντώνη Φούσα, ανεπτύχθη το θέμα των εργετών με αποτέλεσμα όλος ο Αθηναϊκός Τύπος να ασχοληθεί με την εκδήλωση αυτή και επίσης η ενίσχυση του καταξιωμένου πλαισίου του έγχρωμου περιοδικού «ΤΑ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΤΑΚΑ», το βοήθημα που δόθηκε σε χήρες και βαρέως ασθενείς του Ασημοχωρίου και Γοργοποτάμου, σύμφωνα με τη διαθήκη, χαρακτηρίστηκαν και είναι ιδιαίτερα επιτυχημένες και αποδοτικές δαπάνες και έτσι δικαιώθηκε ο διαθέτης που μέσα από τη διαθήκη το προέβλεψε την ενίσχυση των δραστηριοτήτων αυτών από τα έσοδα του κληροδοτήματος.

Αθήνα 31/12/2003

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.: Κων/νος Β. Νούτση

Ο Γεν. Γραμματέας: Στεφανος Α. Νούτση

Ο Ταμίας: Στεφανος Πανταζή

Μέλη Χριστόδουλος Χολέβα

Μαργαρίτα Σ. Νούτση

Στυλιανός Νούτση

Οι εκτελεστές:

Ευριπίδης Ζωγράφος
Δημήτριος Μανώλης
Πασχάλης Μανώλης

Προϋπολογισμός χρήσης 1/1-31/12/2004. Οικονομικού έτους 2004

ΕΣΟΔΑ

A. ΥΠΟΛΟΙΠΟ 31/12/2003	€ 11.264,74
B. ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ	
a) Πολυκατοικία Βουλγαροκτόνου 40	
1. Καθαρά μισθώματα	€ 22.849,48
2. Χαρτόσημο επί μισθωμάτων	€ 824,81
23.674,29	
β) Πολυκατοικία Μελισίων	
1. Καθαρά μισθώματα	€ 21.345,93
2. Χαρτόσημο μισθωμάτων	€ 768,46
22.114,39	
Γ. ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΜΙΣΘΩΜΑΤΩΝ	€ 250,00
Δ. ΤΟΚΟΙ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	€ 150,00
ΣΥΝΟΛΟΝ ΕΣΟΔΩΝ	€ 57.453,42

ΕΞΟΔΑ

A. Τα εγκριθέντα με τα υπ' αριθ. 1037401 εξ/3934/A0011/10-12-2003 και 10607/4163/A001/23-12-2003 έγγραφα του Υπουργείου οικονομικών και μη πραγματοποιηθέντα έξοδα ελλείψει χρόνου.

1. Βιβλίο πρεσβυτέρου Τ. Χρήστου προς έκδοση.....

..... € 4.500

2. Ενίσχυση κεντρικής εκκλησίας Ασημοχωρίου

..... € 2.000

3. Βοήθημα στους έξι συλλόγους επαρχίας

Κόνιτσας ήτοι Χιονιάδων, Γοργοποτάμου

Βούρμπιανης, Πυρσόγιαννης, Λαγκάδας, Αμαράντου

..... 6 X € 300 = € 1.800

4. Υποτροφίες δύο

..... € 1.700 X 2 = € 3.400

5. Αμοιβές νομικού Συμβούλου

..... € 1.931

B. Έξοδα παρούσης χρήσης

1. Έξοδα εκμετάλλευσης ακινήτων και έξοδα είσπραξης και λοιπά έξοδα

..... € 6.000

2. Έξοδα εκδηλώσεων Ασημοχωριτών σύμφωνα με τη διαθήκη

..... € 4.500

3. Για ενίσχυση κεντρικής εκκ

Ο παρών προϋπολογισμός συντάχθηκε σύμφωνα με το γράμμα και το πνεύμα της διαθήκης του μεγάλου ευεργέτη μας Βασ. Κ. Χρήστου.

Έτσι πιστεύουμε ότι εξυπηρετούμε κατά τον καλύτερο τρόπο τους ανθρωπιστικούς, κοινωνικούς και εθνικούς στόχους του ευεργέτη και παρακαλούμε για την έγκριση.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.: Κων/νος Β. Νούτσης

Ο Γεν. Γραμματέας: Στέφανος Α. Νούτσης

Ο Ταμίας: Στέφανος Πανταζής

Μέλη: Χριστόδουλος Χολέβας

Μαργαρίτα Σ. Νούτση
Στυλιανός Νούτσης

Οι εκτελεστές: Ευριπίδης Ζωγράφος
Δημήτριος Μανώλης,
Πασχάλης Μανώλης

ΕΚΘΕΣΗ

Περιγραφής των κονδυλίων που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό 1/1-31/12/2004

Οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό της διαχειριστικής περιόδου 1/1 - 31/12/2004 είναι αναγκαίες να γίνουν, αφού γίνονται για να εκπληρωθούν άμεσες και ρητές επιθυμίες του διαθέτη ή αφορούν απαραίτητες δαπάνες διαχειρίσεως της κληρονομιαίας περιουσίας.

Α. Δαπάνες που εγκρίθηκαν με τα υπ' αριθ. 1037401/3934/A0011/10-12-2003 και 10607/4163/A001/23-12-2003 έγγραφα του Υπουργείου Οικονομικών και μη πραγματοποιηθείσες μέσα στο 2003 ελλείψει χρόνου. Οι δαπάνες αυτές είναι οι αναφερόμενες στο κεφάλαιο Α του προϋπολογισμού και αριθμούνται από το 1 έως το 5.

Για τις δαπάνες αυτές αναφερόμαστε στην από 19-4-2003 έκθεση περιγραφής δαπανών του έτους 2003 και εξ άλλου αυτές εγκρίθηκαν.

Β. Δαπάνες που αφορούν την παρούσα χρήση 2004.

1. Έξοδα εκμετάλλευσης ακινήτων (επισκευές, ελαιοχρωματισμοί διαμερισμάτων πού ξενοικιάζονται, κοινόχρηστα, ΔΕΗ, νερό, καθαρισμός γραφείων, τηλέφωνα και ΦΑΞ, έξοδα εισπράξεως ενοικίων κλπ.) είναι τα συνήθη έξοδα εκμετάλλευσης ακινήτων.

2. Έξοδα εκδηλώσεων Ασημοχωριτών. Είναι οι εκδηλώσεις (εορταστικές) Ασημοχωριτών και κατοίκων των ομόρων χωριών πού αναφέρονται στη διαθήκη, οι οποίες πρέπει να γίνονται στο Ασημοχώρι (Ιανουάριος, Ιούλιος, Αύγουστος) και στην Αθήνα.

Οι εκδηλώσεις αυτές προβλέπονται ρητά στη διαθήκη και κατά συνέπεια είναι δεσμευτική η τέλεσή τους, εξυπηρετούν συνάμα και το σκοπό του διαθέτη πού ήθελε να γίνεται ένα αντάμωμα όχι μόνο των κατοίκων του Ασημοχωρίου αλλά και των κατοίκων των ομόρων χωριών.

3. Ενίσχυση της κεντρικής εκκλησίας του Ασημοχωρίου. Ο ιερεύς κάμει αξιόλογα έργα στην κεντρική εκκλησία του Ασημοχωρίου και ούτος με επιστολή του, πού έχομε στο αρχείο μας, μας ζήτησε 12.000 Ευρώ. Εμείς όμως δεν έχομε την δυνατότητα να ικανοποιήσουμε μια τόσο μεγάλη απαίτηση του ιερέως Ασημοχωρίου και θα τον ικανοποιήσουμε σιγά, σιγά στα επόμενα διαχειριστικά έτη.

4. & 5. Βοήθημα σε χήρες και ορφανά και απόρων του Ασημοχωρίου. Η ενίσχυση αυτή προβλέπεται από τη διαθήκη και είναι μια αγαθοεργός πράξη άκρως επαινετή.

6. Υποτροφίες. Όπως κάθε χρόνο στις δαπάνες συμπεριλάβαμε και δύο υποτροφίες για το σχολικό έτος 2004/2005 από 1.500 Ευρώ εκάστη, πού προβλέπονται από τη διαθήκη.

7. Έξοδα εκδόσεως του περιοδικού «ΤΑ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΤΙΚΑ». Είναι μια άκρως επιτυχημένη προσπάθεια και το έγχρωμο περιοδικό μας καταξιώθηκε όχι μόνο από τους Ασημοχωρίτες, αλλά και από όλους τους Ήπειρωτες. Η έκδοση του περιοδικού προβλέπεται από τη διαθήκη του διαθέτη Βασιλείου Χρήστου.

8. Γενικά έξοδα. Είναι τα συνήθη πάσης φύσεως γενικά έξοδα, τα οποία άπαντα καλύπτονται από νομότυπα δικαιολογητικά.

9. Έκδοση του βιβλίου Χαραλάμπους Ρεμπέλη, από την Βούρμπιανη που έχει τίτλο «ΤΑ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ».

Πρόκειται για ένα περίφημο βιβλίο του φονευθέντος κατά τον εμφύλιο πόλεμο εξαιρετικού δασκάλου και πατριώτου Χαραλάμπους Ρεμπέλη.

Την επανέκδοση του ωραίου αυτού βιβλίου σε 500-600 αντίτυπα ζήτησε με αίτησή του ο υιός του προαναφερθέντος δασκάλου, Νίκος Χ. Ρεμπέλης φιλόλογος και πρώην Λυκειάρχης και εμείς τώρα ικανοποιούμε το αίτημά του, γιατί πρόκειται για ένα περίφημο βιβλίο, στο οποίο περιγράφονται τα ήθη και έθιμα της επαρχίας Κονίτσης.

10 & 11. Πρόκειται για δύο επαίνους που θα απονείμομε στον επί τριάντα (30) χρόνια ψάλτη της εκκλησίας του χωριού μας Ασημοχώρι και στον επίτροπο της ίδιας εκκλησίας πού υπηρετεί κι' αυτός πολλά χρόνια. Οι έπαινοι αυτοί θα συνοδεύονται από το μικρό ποσό, ως χρηματικό βραβείο των 150 και 250 ΕΥΡΩ. Είναι ένα συμβολικό δώρο για τις υπηρεσίες που αυτοί προσέφεραν.

12. Είναι ο φόρος εισοδήματος και λοιποί φόροι, οι οποίοι βάσει της κειμένης νομοθεσίας είναι υποχρεωτικοί.

13. Έργα στο χωριό Ασημοχώρι (εξωραϊσμός δημοσίων χώρων, βρυσών, πλατειών και λοιπών πάσης φύσεως έργων.

Η βούληση του διαθέτη είναι να εξωραΐστεί το χωριό πού η κεντρική πλατεία του χωριού φέρει το όνομα του παππού του ευεργέτη «Γιώργη Κωνσταντή Χρήστου».

Μέσα στα πλαίσια αυτά και τα αναφερόμενα στη διαθήκη, εκπονήσαμε ένα πενταετές πρόγραμμα εξωραϊσμού του χωριού μας το οποίο θα καταστεί πανέμορφο και θα γίνει πόλος έλξης τουριστών.

Δια το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος

Κώστας Β. Νούτσης, Ιατρός

Ο Γ. Γραμματέας

Στέφανος Α. Νούτσης, Συγγραφέας

ΕΠΤΡΟΠΗ ΒΟΣΚΟΤΟΠΩΝ

Απολογισμός Χρήσης από 1 Ιανουαρίου εως 31 Δεκεμβρίου 2003

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Έσοδα 2003	€ 4.779,00
Έξοδα 2003	€ 2.926,00
Υπόλοιπο στο βιβλιάριο για χρήση έτους 2004	€ 1.553,00

Αναλυτικά

29-6-2003. Καθαρισμός νεκροταφείου-αυλακιών και κόψιμο χορταριών, σαμάρια, λάμπες, εργατικά ύδρευσης, αυλάκι Περικλή, βάψιμο εκκλησίας. Νίκος Θάκας,	€ 936,00
--	----------

12-10-2003. Κόψιμο χορταριών, νερό δέσης, κόψιμο κλαδιών δρόμου, βάψιμο καγκέλων, καθαρισμός δρόμου Αη-Λιά Νίκος Θάκας, € 270,00.

10-12-03. Σκάρα πλατείας (υλικά-εργασία) σωλήνες αποχέτευσης, εργασία του Γιαννουλέικου, μεταφορά πλάκας, σαμάρια, λάμπες. Νίκος Θάκας, € 650,00.

10-12-2003. Αγορά και μεταφορά πλάκας για την εκκλησία Κων. Νάσης, € 1.070

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Νάσης Παντελής, Αθήνα	€ 100
Μουρτόγια Ευαγγ., Βόλος	€ 20
Καλτσούνης Χ, Αθήνα	€ 100
Γιαννούλης Σωτ, Κέρκυρα	€ 5

Στεργίου-Χρηστογιάννη Μαργ., Ιωάννινα	€ 10
Παπαναστασίου Γεώργ., Βούρμπιανη	€ 20
Φαναριώτου-Γιαννούλη Γ., Καρδίτσα	€ 5

X. Καλτσούνης

A.E.B.E.

Επίσημος Διανομέας Opel

ειδική έκπτωση για τους συμπατριώτες
στο νέο Opel Astra!!

Νέο Opel Astra

Εμπιστευθείτε τις αισθήσεις σας.

X. Καλτσούνης

A:E.B.E.

Επίσημος Διανομέας Opel

1. Δεκελείας 7, Ν. Χαλκηδόνα, Τηλ.: 210 2510891-2, 2587061-3, 2587040, Fax.: 2510119
- 2 Κ. Τσαλδάρη 30, Πολύγωνο, Αθήνα, Τηλ.: 210 6426807, 6439908, Fax.: 6452405
3. Αχαρνών 450, Αθήνα, Τηλ.: 210 2586601-3, Fax: 210 2586605
4. Λ. Αλεξάνδρας 28, Αθήνα, Τηλ.: 210 8232896, 8254193
5. Μιχαλακοπούλου 131, Αθήνα, Τηλ.: 210 7706803, 8806800, Fax: 210 7486697
6. Μεσογείων 159 & Κατεχάκη, Τηλ.: 210 6921727, 6982067
7. Λ. Καραμανλή 92, Αχαρνές, Τηλ.: 210 2445565-7, fax: 2445568
8. Στύρων 2, Χαλκίδα, Τηλ.: 22210 28201, 28421, Fax: 22210 29951
9. 2^ο ΧΛΜ Εθν. Οδού Λιβαδειάς-Αράχωβας, Τηλ.: 222610 81934-5, Fax: 222610 81935